

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Dotace v rámci statutárních měst Moravskoslezského kraje
Subsidies within Statutory Cities of the Moravian-Silesian Region

Student: Bc. Andrea Bergerová

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Petr Tománek, CSc.

Ostrava 2014

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Andrea Bergerová**

Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6202T055 Veřejná ekonomika a správa

Specializace: 00 Veřejná ekonomika a správa

Téma: **Dotace v rámci statutárních měst Moravskoslezského kraje**
Subsidies within Statutory Cities of the Moravian-Silesian Region

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Dotace v rámci hospodaření měst
 3. Analýza hospodaření vybraných měst
 4. Zhodnocení role dotací při hospodaření statutárních měst v Moravskoslezském kraji
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

MUSGRAVE, Richard, A. a Peggy B. MUSGRAVE. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Management Press, 1994. 600 s. ISBN 80-85603-76-4.

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba v roce 2013*. Turnov: Acha obec účtuje, 2013. 262 s. ISBN 978-80-905420-0-6.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Petr Tománek, CSc.**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 25.04.2014

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení

„Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci, včetně přílohy, vypracovala samostatně. Veškeré informační zdroje a literární prameny, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury”.

V Ostravě dne 25. 4. 2014

.....*Bergerová Andrea*.....

Bc. Andrea Bergerová

Obsah

1. ÚVOD	5
2. DOTACE V RÁMCI HOSPODAŘENÍ MĚST	7
2.1 Fiskální federalismus	8
2.2 Základní členění dotací - dle účelu	10
2.2.1 Dotace dle nároku	11
2.2.2 Dotace dle způsobu použití	12
2.3 Rozpočtová skladba	13
2.4 Státní rozpočet	14
2.5 Číselník účelových znaků	18
2.6 Státní fondy	22
2.7 Evropská unie	24
3. ANALÝZA HOSPODAŘENÍ VYBRANÝCH MĚST	27
3.1 Statutární města a Moravskoslezský kraj	27
3.2 Statutární město Frýdek - Místek	28
3.2.1 Hospodaření města Frýdek - Místek	28
3.2.2 Analýza dotací města Frýdek - Místek	32
3.3 Statutární město Havířov	38
3.3.1 Hospodaření města Havířov	38
3.3.2 Analýza dotací města Havířov	41
3.4 Statutární město Karviná	48
3.4.1 Hospodaření města Karviná	48
3.4.2 Analýza dotací města Karviná	51
3.5 Statutární město Opava	58
3.5.1 Hospodaření města Opava	58
3.5.2 Analýza dotací města Opava	61

4. ZHODNOCENÍ ROLE DOTACÍ PŘI HOSPODAŘENÍ STATUTÁRNÍCH MĚST MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE	68
4.1 Zhodnocení dotací dle velikosti na obyvatele	68
4.2 Zhodnocení dotací dle typu	70
4.3 Zhodnocení dotací dle zdrojů	76
4.4 Zhodnocení dotací dle účelovosti	77
5. ZÁVĚR.....	79
Seznam použité literatury	82
Seznam zkratk	85
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
Seznam příloh	
Přílohy	

1. ÚVOD

Tématem diplomové práce jsou „Dotace v rámci statutárních měst Moravskoslezského kraje“ za období 2008 - 2012.

Územní samosprávné celky (obce a kraje) v České republice vykonávají činnost nejen v rámci své samostatné působnosti, ale mají zodpovědnost za výkon činností i v přenesené působnosti, které jsou na tyto celky delegovány ze strany státu. Důsledkem reformy veřejné správy se rozsah přenesené působnosti značně zvýšil, a tudíž se zvýšily i s nimi spojené finanční potřeby. Na financování činností v rámci přenesené působnosti, jsou obcím a krajům v ČR poskytovány zejména účelové dotace, které mohou být poskytnuty na zajištění běžných (provozních) či kapitálových (investičních) potřeb. Z teoretických poznatků je patrné, že územní samosprávné celky, jsou více či méně závislé na dotacích, které jsou jim prostřednictvím redistribuce poskytovány z veřejných rozpočtů.

Cílem diplomové práce je na základě analýzy vývoje poskytovaných dotací vybraným statutárním městům Moravskoslezského kraje v rámci zvoleného období 2008 - 2012, provést zhodnocení situace v oblasti dotací, které tato statutární města obdržela.

V diplomové práci je stanovena jedna hypotéza, která bude v průběhu práce verifikována. Hypotéza zní: V rámci hospodaření jednotlivých statutárních měst Moravskoslezského kraje plní dotace v rozpočtech obdobnou roli, tvoří druhý největší zdroj jejich celkových příjmů, jsou poskytovány obdobným okruhem poskytovatelů a jsou určené zejména pro financování provozních potřeb statutárních měst.

Diplomová práce je členěna do 5 kapitol, a dále je rozdělena na část teoretickou a část praktickou. První kapitolou je úvod práce, který je zaměřen na seznámení se s obsahem, cílem a hypotézou této diplomové práce, a dále jaké metody řešení jsou v práci využity a z jakých zdrojů se při zpracování vychází.

V teoretické části diplomové práce je obsažena kapitola „Dotace v rámci hospodaření měst“. Obsahem této kapitoly je obeznámení se s teoretickými pohledy na roli dotací v rozpočtech územních samosprávných celků, které jsou podloženy názory různých autorů. Dále je v této teoretické části věnován prostor problematice členění dotací, a to dle různých třídících hledisek, a také dle odlišných forem poskytovatelů, přičemž je těmto hlediskům a poskytovatelům vymezen prostor k jejich bližší identifikaci.

V praktické části diplomové práce jsou zahrnuty kapitoly „Analýza hospodaření vybraných měst“ a „Zhodnocení role dotací při hospodaření statutárních měst v Moravskoslezském kraji“. V těchto kapitolách je pozornost zaměřena na rozpočty vybraných měst, kde je následně proveden jejich rozbor, a poté jsou z těchto rozpočtů vyčleněny dotace, které jsou podrobně analyzovány, přičemž analýzou dosažené výsledky jsou východiskem pro celkové zhodnocení role dotací v rozpočtech jednotlivých statutárních měst Moravskoslezského kraje.

Závěr diplomové práce je věnován celkovému shrnutí zjištěných poznatků o vlivu dotací na hospodaření statutárních měst Moravskoslezského kraje, a zda byl naplněn stanovený cíl a hypotéza této práce.

K naplnění cíle diplomové práce je použita metoda komparace, která slouží k porovnání hospodaření mezi jednotlivými vybranými statutárními městy, a posléze k porovnání jejich přijatých dotací, během sledovaného období. Další použitá metoda řešení je analýza vývoje hospodaření daných měst, pomocí níž jsou dále z rozpočtů vyčleněny dotace. Další metodou je syntéza, jež je nedílnou součástí analýzy, a proto je využita při sledování vzájemných souvislostí mezi jednotlivými typy dotací a mezi jejich jednotlivými poskytovateli. Poslední použitou metodou v této diplomové práci je dedukce, pomocí níž jsou teoretické poznatky převedeny do praxe. V poslední kapitole této práce slouží metoda syntézy a dedukce ke komplexnímu zhodnocení dotační problematiky.

K vypracování teoretické části diplomové práce jsou použity citace z odborné knižní literatury a legislativních předpisů České republiky týkající se dané problematiky. Pro praktickou část jsou využívány zejména internetové servery Ministerstva financí ČR ARIS a ÚFIS, oficiální internetové stránky vybraných statutárních měst, a dále jsou využívány povinně zveřejňované dokumenty o výsledcích hospodaření.

2. DOTACE V RÁMCI HOSPODAŘENÍ MĚST

Dotace, neboli jinak řečeno transfery či subvence, lze v zásadě chápat jako finanční prostředky, jež mají jednotlivá města v České republice možnost získávat z jiných veřejných rozpočtů. Takto získané peněžní prostředky mohou být následně městy využity jak pro financování jejich samosprávných činností, tak pro hrazení přeneseného výkonu státní správy.

I když je rozpočet každé obce na území ČR koncipován tak, aby byla daná obec v daném roce finančně soběstačná, mají municipality značnou závislost na jiných než vlastních zdrojích, a tudíž existence dotací a jejich samotný podíl v rozpočtech, má svou váhu. Dotace, se od roku 2012, na hospodaření obcí v ČR podílejí okolo jedné třetiny z jejich celkového objemu příjmů, což lze považovat za velmi významnou složku jejich hospodaření. V předešlých letech byly dokonce dotace i druhým největším zdrojem příjmů v rozpočtech obcí v ČR.

K získání ucelené představy o poskytovaných dotacích, lze zmínit typologii dotačních cílů v zemích EU, přičemž v podmínkách ČR je možné se ztotožnit s posledními třemi uvedenými cíli. Jejich záměrem je:

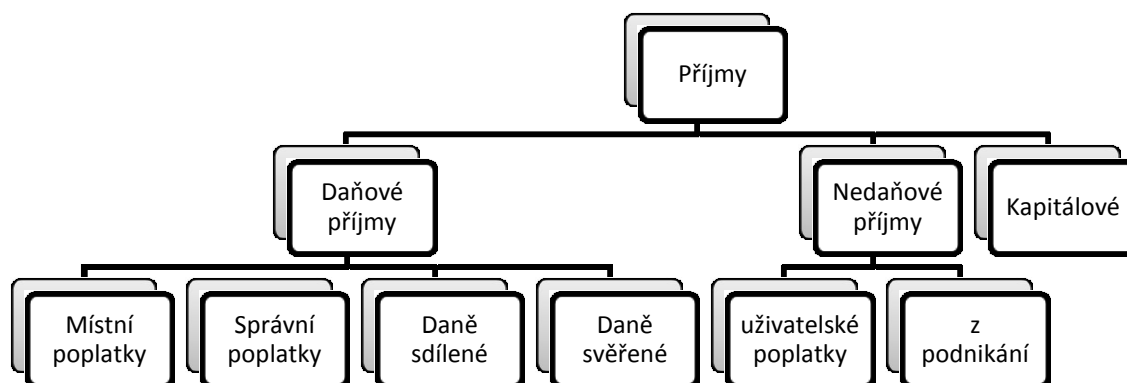
- zmenšení rozdílů v daňové kapacitě a vyrovnaní finančního potenciálu území,
- přispívat k vyrovnaní finančního úsilí územní samosprávy,
- přispívat k vyrovnaní místních potřeb územní samosprávy,
- zajištění standardu některých lokálních a regionálních veřejných statků,
- respektování výdajových externalit.¹

Jak již bylo uvedeno výše, v rámci hospodářských aktivit obcí v ČR je nezbytné, aby měly možnost získávat dodatečně peněžní prostředky i z jiných než vlastních zdrojů. Pro zlepšení orientace, v problematice týkající se vlastních zdrojů, vhodně poslouží schéma č. 2. 1, ve kterém jsou znázorněny možné typy příjmů, kterými obce, potažmo kraje, ve svých rozpočtech disponují. Prvním druhem příjmů tvořící vlastní zdroje jsou příjmy daňové, do kterých spadají místní poplatky, správní poplatky a dále daně svěřené a daně sdílené. Daňové příjmy, za rok 2012, představovaly cca 59% podíl z celkových příjmů obcí v ČR. Dalším typem příjmů jsou příjmy nedaňové, jež vznikají z vlastní hospodářské činnosti obcí, a jejich procentuální podíl se pro rok 2012 pohyboval okolo 12%. Posledním druhem příjmů jsou příjmy kapitálové, do kterých jsou zahrnuty zejména příjmy z prodeje dlouhodobého majetku.

¹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: WoltersKluwer ČR, a. s., 2011. 262 s ISBN 978-80-7357-614-1.

Tento typ příjmů se každoročně neopakuje, tudíž byly kapitálové příjmy za rok 2012 na úrovni zhruba 4% podílu na vlastních zdrojích.²

Schéma č. 2. 1 Vlastní příjmy municipalit v ČR

Zdroj: Vlastní zpracování

Dotace mohou být v ČR obcemi přijímány z různých zdrojů a také různou formou. Mezi poskytovatele dotací lze zařadit státní rozpočet, který takto činí prostřednictvím svých jednotlivých kapitol, dále státní fondy, rozpočty krajů, jejichž role v přerozdělovacím procesu neustále narůstají, neboť právě kraje sehrávají roli prostředníků pro poskytování dotací do rozpočtu obcí a dalším poskytovatelem dotací jsou regionální rady regionů soudržnosti a rozpočet Evropské unie. Jednotlivým zdrojovým skupinám a jednotlivým formám poskytování je věnována pozornost v následujících podkapitolách.

2.1 Fiskální federalismus

Jak je uváděno v mnohé literatuře, mají dotace v rámci decentralizovaných systémů své důležité postavení. Tuto tezi lze podložit tvrzením, že žádný z decentralizovaných systémů není schopen bez dotací fungovat, a tudíž se ani bez nich neobejde. Existuje nespočet přístupů k této problematice, přičemž lze vyvodit jednotný záměr dotací, a to ten, že jejich existence je spojena se snahou posílit alokační efektivnost a dosáhnout spravedlnosti v rozdělování.

² MINISTERSTVO FINANCÍ ČR *Ministerstvo financí ČR* [online]. MF ČR[9. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/hospodareni/uzemni-rozpocety>.

V rámci této problematiky lze zmínit dva pohledy týkající se primárního účelu fiskální decentralizace. První pohled je spojen s autory Tieboutem a Oates³, kteří vidí primární účel územní samosprávy v poskytování místních veřejných statků. Tento přístup poskytuje pouze limitovaný prostor pro dotace mezi úrovněmi veřejné vlády, neboť decentralizace umožňuje jednotlivým územním samosprávám vybrat takové výdajové a zdaňovací kombinace, které mohou nejlépe odrážet místní poptávku po veřejných statcích a domácnosti jsou schopny migrovat mezi těmito samosprávami dle toho, jak jim vyhovuje daná rozpočtová politika. Tím dochází k jejich efektivní alokaci. Tento pohled je ovšem závislý na mnoha proměnných, z nichž je nejdůležitější vysoká mobilita domácností. Druhý pohled na primární účel fiskální decentralizace prosazuje např. Boadway, který tvrdí, že decentralizované poskytování veřejných statků je přínosné, neboť zvyšují alokační efektivnost cíleně těm domácnostem, které je potřebují, a proto může být nabídka přizpůsobena místním preferencím. Právě tento pohled zdůvodňuje redistribuční účel dotací mezi úrovněmi veřejné vlády.⁴

„Dotace poskytují decentralizovaným úrovním vlády dodatečné finanční prostředky a vyrovnávají tak rozdíl mezi jejich vlastními, zejména daňovými, příjmy a jejich objektivními výdajovými potřebami. Dotace od centrální vlády decentralizovaným úrovním vlády mohou pomoci řešit i některé neefektivnosti způsobené decentralizací.“ (Jílek, 2008, s 280). Např. jak uvádí Peková (2011), převody dotací z rozpočtové soustavy do soustavy územních rozpočtů jsou důsledkem existence solidarity a zároveň respektování redistribučních procesů, jakožto formy fiskálního vyrovnání. Možnost využívat dotace pro redistribuční účely a pro zvýšení alokační efektivnosti jako první vypracoval James Buchanan, z jehož základů vychází další autoři zabývající se důvody pro poskytování dotací decentralizovaným úrovním vlády. Dle Gramlichů existují důvody dva, a to ekonomické a politické (též nazývané institucionální). Dle Oatese jsou hlavními důvody existence dotací fiskální vyrovnávání, internalizace pozitivních externalit a udržení spravedlivého a efektivního daňového systému. V neposlední řadě autorů lze zmínit pojetí Blochligerů, jež spatřuje účelnost dotací ve financování služeb decentralizovaných úrovní vlády, dotování služeb decentralizovaných úrovní vlády a vyrovnávání fiskálních disparit.⁵

Pokud se na tuto problematiku podíváme z mikroekonomického pohledu, dotace působí jako velmi silný stimul na chování těch osob, které jsou příjemcem dotace, a dostávají je bez

³ JÍLEK, Milan. *Fiskální decentralizace, teorie a empirie*. 1. vyd. Praha: ASPI – WoltersKluwer, 2008. 279 s. ISBN 978-80-7357-355-3.

⁴ JÍLEK, Milan. *Fiskální decentralizace, teorie a empirie*. 1. vyd. Praha: ASPI – WoltersKluwer, 2008. 280 s. ISBN 978-80-7357-355-3.

⁵ Tamtéž.

vlastního přičinění. Mnohé studie zabývající se touto problematikou ukazují, že finanční prostředky ve formě dotací obdržené územní samosprávou vyvolávají nárůst veřejných výdajů, než v případě stejného zvýšení příjmů územní samosprávě. S tímto souvisí tzv. mucholapkový efekt, jenž znamená skutečnost, že peníze mají tendenci uvíznout tam, kam na začátku spadnou. K růstu veřejných výdajů by nedocházelo v tom případě, kdyby dotaci získávali jednotlivci, kterých se to přímo týká a nikoliv vláda.⁶ Vysvětlením mucholapkového efektu může být v celém procesu role byrokracie, která má tendence maximalizovat finanční prostředky, a z tohoto důvodu dochází k tomu, že občané nejsou dokonale informováni o skutečných výších dotací, a tím vlastně akceptují vyšší úroveň nedotačních (daňových) příjmů.⁷

2.2 Základní členění dotací - dle účelu

Z teoretického pohledu, lze dotace kategorizovat z různých hledisek. Záleží ovšem na postoji, v jakém je k této problematice přistupováno. Pokud se na problematiku dotací podíváme nad rámec České republiky, tedy i do zemí OECD, je typologie a samotná kategorizace velmi složitá. Nehledě na značné rozdíly ve využívání jednotlivých typů dotací na jednotlivých decentralizovaných úrovních vlády, existuje hlavní kategorie dotací, ke které patří dotace neúčelové a dotace účelové.

Účelové dotace jsou využívány k financování určitého veřejného statku, a tento typ dotací lze využít jak k financování běžných výdajů, tak i těch kapitálových. Účelové dotace mohou být dvojího typu - mandatorní a diskreční. **Mandatorními dotacemi** lze chápat ty dotace, jež jsou určeny legislativou dané země, a jsou tudíž právně vynutitelné. Ovšem jejich velikost a podmínky poskytnutí nejsou závazně stanoveny a je o nich rozhodováno až v závislosti na konkrétním případě, konkrétním účelu. Mandatorní účelové dotace mohou být poskytovány v paušální fixní částce bez spoluúčasti příjemce nebo mohou být poskytovány naopak s podmínkou spoluúčasti příjemce. Další rozdělení mandatorních dotací je na dotace s otevřeným koncem, které mají prakticky neomezený objem finančních prostředků a dotace s uzavřeným koncem, jejichž objem je omezen v souvislosti s konkrétním projektem. **Diskreční dotace** jsou dotace nenárokové, jež mají omezenou časovou působnost, a jsou

⁶ MUSGRAVE, Richard, A. a Peggy B. MUSGRAVE. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Management Press, 1994. S 437. ISBN 80-85603-76-4.

⁷ JÍLEK, Milan. *Fiskální decentralizace, teorie a empirie*. 1. vyd. Praha: ASPI – WoltersKluwer, 2008. s 428. ISBN 978-80-7357-355-3.

poskytovány zejména v případech živelných pohrom či na podporu specifických infrastrukturálních projektů.⁸

Neúčelové dotace jsou opakem těch účelových. Jejich využití není podmíněné financováním konkrétního veřejného statku, není podmíněno ani finanční spoluúčastí a o jejich využití volně rozhoduje územní samospráva. Tento typ dotací může být poskytnut v paušální částce nebo může být poskytnut na základě daňového úsilí územní samosprávy. Neúčelové dotace se opět, jako v případě účelových dotací, dělí na mandatorní a diskreční. Mandatorní neúčelové dotace mohou být typu všeobecných dotací či typu blokových dotací. Oba tyto typy plní obdobnou funkci - zvyšují příjmy územních samospráv, ovšem aniž by měly vliv na relativní ceny veřejných statků.

V podmínkách ČR můžeme dotace kategorizovat z hlediska účelu na dotace účelové a neúčelové, z hlediska nároku na dotace nárokové a dotace nenárokové, z hlediska způsobu využití na dotace běžné a kapitálové a dále se můžeme setkat s mimořádnými dotacemi či návratnými finančními výpomocemi.

První skupinou dotací, se kterou se lze setkat jsou dotace účelové a neúčelové. **Účelové dotace** jsou poskytovány na konkrétní stanovený záměr s cílenou alokací finančních prostředků. V praxi se může jednat např. o dotaci na jednoho žáka ZŠ poskytovanou do roku 2012 včetně. Zato **neúčelové dotace** jsou přerozdělovány na základě nějaké souboru ukazatelů, např. demografických ukazatelů, jako je počet obyvatel. V ČR ovšem méně využívány.⁹

2.2.1 Dotace dle nároku

Další skupina dotací, kterou mají územní rozpočty možnost v ČR získat, je zastoupena dotacemi nárokovými a dotacemi nenárokovými.

Nárokové dotace mohou být obcemi získány v případě prokázání splnění daných pravidel. Obec je máj možnost dostat automaticky a v pravidelných časových intervalech, aniž by o ně byla potřeba žádat. Nárokové dotace jsou pevně svázány s určitou veřejnou službou, kterou vykonává daná obec. Do tohoto typu dotací spadají ty, jež slouží k uskutečňování veřejných služeb pro uspokojování potřeb ostatních subjektů. Mohou jimi být např. dotace pro

⁸ JÍLEK, Milan. *Fiskální decentralizace, teorie a empirie*. 1. vyd. Praha: ASPI – WoltersKluwer, 2008. 292 s. ISBN 978-80-7357-355-3.

⁹ PEKOVÁ, Jitka. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2. přep. vydání. Praha: ASPI, a. s., 2005. 587 s. ISBN 80-7357-052-1.

financování veřejných služeb, jejichž výkon byl na danou obec přenesen ze státní úrovně, tedy přenesený výkon státní správy, či dotace pro financování základního školství, v podobě dotace na 1 žáka, která byla poskytována do roku 2012 včetně, apod.¹⁰

Nenárokové dotace jsou dotace, okteré se obce musí ucházet na základě stanovených pravidel. Zde tedy hovoříme o individuálním rozhodnutí každé obce. Tato stanovená pravidla jsou závislá na řadě faktorů, mezi které lze zařadit jak výši peněžních prostředků státu, tak i výši peněžních prostředků obcí, dále pak lze do těchto faktorů zahrnout zadluženost obce a v neposlední řadě politickou působnost.¹¹ Nenárokové dotace jsou označovány jako dotační programy a jsou vyhlašovány ministerstvy či státními fondy. V takovéto situaci musí obce poskytovateli dotace, orgánu státní správy, předložit vypracované programy, aby dotace mohly získat a čerpat. Mezi již zmíněné programy lze zařadit např. program podpory výstavby nájemních bytů a technické infrastruktury či program obnovy venkova.

2.2.2 Dotace dle způsobu použití

Další možný přístup k členění dotací vychází ze způsobu jejich následného použití. Z tohoto třídícího hlediska se pracuje s pojmy běžné dotace a kapitálové dotace.

Běžné dotace, též nazývané jako dotace neinvestiční, mají charakter účelových dotací, které výrazným způsobem převažují nebo mají charakter neúčelových dotací. Tyto typy dotací mohou být poskytnuty obcím či krajům k financování běžných potřeb. Pro tyto potřeby je charakteristický pravidelný, opakující se cyklus v každém rozpočtovém období. Běžné dotace tvoří, za rok 2012, zhruba 70% všech přijímaných transferů v rozpočtech obcí v ČR, kapitálové dotace se na nich účastní jen malým podílem.

Kapitálové dotace, tedy dotace investiční, mají charakter pouze účelových dotací, ale oproti běžným dotacím jsou nenárokové.¹² Obcím a krajům v ČR mohou být poskytnuty na financování investičních potřeb, které se vyznačují dlouhodobým trváním a skutečností, že se každoročně neopakují. V následujícím grafu č. 2. 1 je zachycen vývoj běžných a kapitálových dotací v % u obcí v ČR od roku 2001 do roku 2009 včetně, avšak rok 2008 a 2009 je autorem

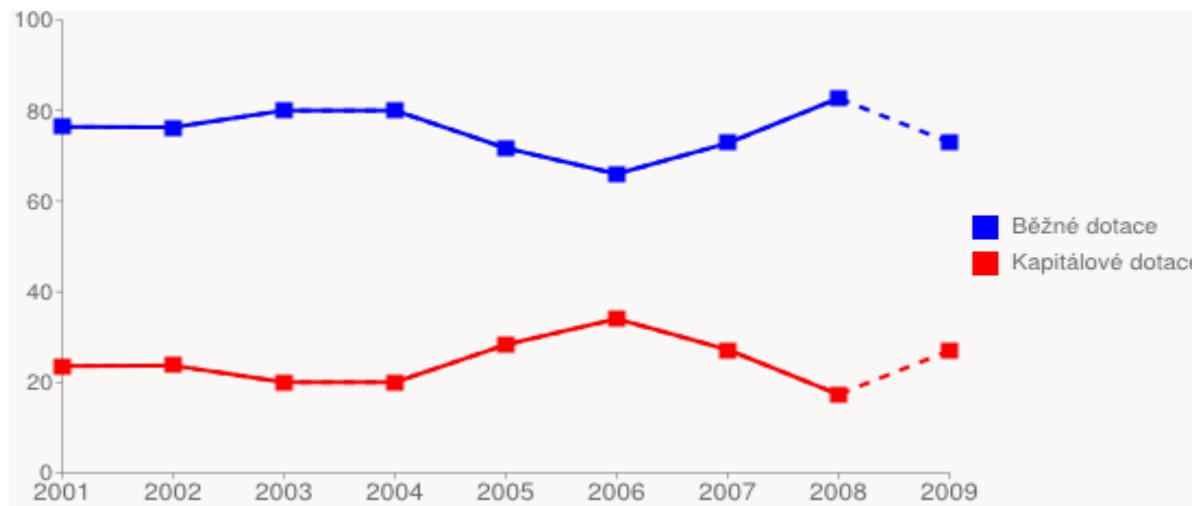
¹⁰ PEKOVÁ, Jitka. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2. přep. vydání. Praha: ASPI, a. s., 2005. 587 s. ISBN 80-7357-052-1.

¹¹ Tamtéž.

¹² PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů, teorie a praxe*. 2. přepracované vydání. Praha: GRADA Publishing, a. s., 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

znázorněn pouze hypoteticky, a jenž dokládá výše uvedené tvrzení o podílech v rámci přijatých transferů.

Graf č. 2. 1 Vývoj běžných a kapitálových dotací v % v ČR

Zdroj: DENÍK VEŘEJNÉ SPRÁVY. DVS: Dotace obcím – jejich struktura a využití[online]. DVS [4. 2. 2014].
Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6448273>

2.3 Rozpočtová skladba

„Rozpočtová skladba je základním třídícím standardem pro peněžní operace veřejných rozpočtů. Jednotným postupem podle tohoto klasifikačního předpisu je umožněno srovnatelné sledování příjmů, výdajů, salda hospodaření a jeho financování v soustavě veřejných rozpočtů České republiky.“ (Kinšt, 2009, s. 9)

V rámci rozpočtové skladby jsou dotace roztrženy dle typu, a je jim přiřazena třída 4 - přijaté transfery. Tyto transfery jsou rozděleny na neinvestiční (41) a investiční (42). Seskupení 41 je používáno v případech, ve kterých nedochází k pořízení dlouhodobého majetku (vyjma drobného majetku). Naopak u seskupení 42 jsou finanční prostředky určeny na pořízení dlouhodobého majetku (vyjma drobného majetku). Pokud nastane případ, ve kterém nejsou dotace takto vymezeny, použije se ta položka seskupení, která nejvíce odpovídá konečnému účelu dotace. Podseskupení 413 je specifické, neboť zahrnuje prostředky přijaté převodem z jiných bankovních účtů.¹³

¹³ KINŠT, Jan. Paroubek, Jiří. *Rozpočtová skladba v roce 2009 a praktické příklady*. 2. vyd. ANAG, 2008. 80 s. ISBN 978-80-7263-486-6.

Vyhláška ze dne 31. prosince 2013 mění dosud platnou vyhlášku č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů. Touto vyhláškou dochází na úseku třídy 4 - přijaté transfery ke změnám, a to k doplnění názvu podseskupení položek 413, který nově zní „Převody z vlastních fondů a ve vztahu k útvarům bez plné právní subjektivity“, a dále touto změnou vyhláškou dochází k přidání nové položky 4137, která zastupuje převody mezi statutárními městy (hl. m. Prahou) a jejich městskými obvody nebo částmi - příjmy.¹⁴

Následující tabulka č. 2. 1 je věnována neinvestičním a investičním přijatým transferům a jejich rozdělení v rámci rozpočtové skladby. Bližší specifikace položek, uvedených ve druhém sloupci tabulky, bude následně uplatněna v další kapitole na konkrétních případech vybraných měst. Údaje v této tabulce slouží k získání hrubé představy v rámci této dílčí problematiky.

Tabulka č. 2. 1 Rozložení přijatých transferů v rozpočtové skladbě

Neinvestiční přijaté transfery (NPT) - 41	
Pods skupení	Položky
411 - NPT od veřejných rozpočtů ústřední úrovně	4111; 4112; 4113; 4114; 4115; 4116; 4118; 4119
412 - NPT od veřejných rozpočtů územní úrovně	4121; 4122; 4123; 4129
413 - Převody z vlastních fondů	4131; 4132; 4133; 4134; 4135; 4136; 4137; 4139
415 - NPT ze zahraničí	4151; 4152; 4153; 4154; 4159
416 - NPT ze státních finančních aktiv	4160

Investiční přijaté transfery (IPT) - 42	
Pods skupení	Položky
421 - IPT od veřejných rozpočtů ústřední úrovně	4211; 4212; 4213; 4214; 4216; 4218; 4219
422 - IPT od veřejných rozpočtů územní úrovně	4221; 4222; 4223; 4229
423 - IPT ze zahraničí	4231; 4232; 4233
424 - IPT ze státních finančních aktiv	4240

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z rozpočtové skladby

2.4 Státní rozpočet

Hlavním zdrojem dotací v České republice je bezpochyby státní rozpočet. Státní rozpočet vydává územním rozpočtům finanční prostředky prostřednictvím jeho jednotlivých rozpočtových kapitol v rámci aktuálního schváleného státního rozpočtu. Dotace mohou být

¹⁴ Vyhláška č. 464/2013 Sb. ze dne 31. prosince 2013 o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2013, částka 178. Dostupný také z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2013/vyhlaska-c-464-2013-sb-16353>. ISSN 1211-1244.

ovšem prostřednictvím kapitol státního rozpočtu poskytovány i dalším způsobem, a to v rámci jimi vypisovaných grantových programů jednotlivých ministerstev, a tento typ dotací lze zařadit do skupiny nenárokových dotací. Dalším způsobem poskytování finančních prostředků formou dotací je pak prostřednictvím státních fondů, kterým je věnována pozornost v další podkapitole.

Poskytování finančních prostředků formou dotací je striktně upraveno zákonem č. 280/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, jež byl aktualizován novelou č. 171/2012 Sb. Typy dotací do rozpočtů územních samospráv mohou být ty, které jsou poskytovány buď jako účelové dotace či neúčelové dotace, anebo návratné finanční výpomoci.

Mezi konkrétní dotace poskytované ze SR pro rok 2014 do rozpočtů obcí v ČR v rámci souhrnného dotačního vztahu lze uvést:

- a) účelové dotace jako příspěvek na výkon státní správy,
- b) účelové dotace na vybraná zdravotnická zařízení.¹⁵

Ovšem nejen poskytování finančních prostředků je striktně dáno zákonem, ale je jím také striktně stanoven postup pro stanovení výše příspěvku na výkon státní správy. Tento postup je odlišný dle typu obce a tvoří přílohu č. 8 k zákonu č. 475/2013 Sb., o státním rozpočtu České republiky pro rok 2014. Rozdělení je následující:

1. Obce - s výjimkou obcí s rozšířenou působností
2. Obce s rozšířenou působností
3. Obce s rozšířenou působností se zvláštním postavením
4. Postup pro stanovení výše příspěvku na výkon státní správy hlavnímu městu Praze.

Obce - s výjimkou obcí s rozšířenou působností

Výše příspěvku (P) u obcí (s výjimkou obcí s rozšířenou působností) je stanovena na základě součtu částek vypočítaných podle rozsahu působnosti. Je závislá na rozsahu přenesené působnosti k výkonu státní správy a na velikosti správního obvodu (SO), jež je vyjádřen počtem obyvatel. Hodnoty koeficientů A a B se stanoví na základě rozsahu přenesené působnosti a na základě objemu finančních prostředků pro daný rozsah působnosti. Hodnoty koeficientů jsou obsaženy v následující tabulce č. 2. 2.

¹⁵ Příloha č. 6 k zákonu č. 475/2013 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2014, ve znění pozdějších předpisů.

Tab. č. 2. 2 Hodnoty koeficientů pro stanovení výše příspěvku na výkon státní správy pro rok 2014

Ř.	Rozsah působnosti	A	B
1	Základní působnost	37,19298422	6849363,486
2	Působnost matričního úřadu	156,5452076	15415649,93
3	Působnost stavebního úřadu	79,64388323	13651966,35
4	Působnost pověřeného obecního úřadu	294,0344543	30603755,44

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z: Příloha č. 8 k zákonu č. 475/2013 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2014, ve znění pozdějších předpisů

Výsledná částka je poté dle matematických zásad zaokrouhlena na celé stokoruny, viz vzorec (2. 1).

Vzorec (2. 1)

$$P = \frac{B}{A + \sqrt{SO}} \times SO^{16}$$

Obce s rozšířenou působností

Výše příspěvku u obcí s rozšířenou působností je závislá na více faktorech než u předchozího typu obce. Stejně jako v prvním případě, je výše závislá na rozsahu přenesené působnosti k výkonu státní správy a velikosti správního obvodu (SO) vyjádřeného počtem obyvatel, avšak je navíc závislá na podílu velikosti správního centra (SC) a správního centra, kde SC je vyjádřeno počtem trvale bydlících obyvatel obce. Příspěvek je vypočítán jako součet výsledných částek ze vzorce (2. 2) a vzorce (2. 3).

Vzorec (2. 2)

$$P_1 = \frac{B}{A + \sqrt{SO}} \times SO^{17}$$

Vzorec (2. 3)

$$P_2 = C \times \left(1 - \frac{SC}{SO}\right) \times SO^{18}$$

¹⁶ Příloha č. 8 k zákonu č. 475/2013 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2014, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷ Příloha č. 8 k zákonu č. 475/2013 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2014, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁸ Příloha č. 8 k zákonu č. 475/2013 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2014, ve znění pozdějších předpisů.

Hodnoty koeficientů A, B a C se stanoví na základě rozsahu přenesené působnosti k výkonu státní správy a na základě objemu finančních prostředků pro daný rozsah působnosti. Hodnoty těchto koeficientů jsou obsahem tabulky č. 2. 3.

Tab. č. 2. 3 Hodnoty koeficientů pro stanovení výše příspěvku na výkon státní správy pro rok 2014

Rozsah působnosti	A	B	C
Základní působnost	51,61623651	1049236,45	0
Působnost matričního úřadu	188,1550315	6129265,023	5139,847748
Působnost stavebního úřadu	52,36425042	4782091,854	9503,536225
Působnost pověřeného obecního úřadu	62,83943527	8737025,68	12115,63996
Působnost obce s rozšířenou působností	3,256188813	3857031,565	29827,05584

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z: Příloha č. 8 k zákonu č. 475/2013 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2014, ve znění pozdějších předpisů

Obce s rozšířenou působností se zvláštním postavením

Pro stanovení výše příspěvku se postupuje obdobně jako ve druhém případě s tím rozdílem, že u některých typů obcí se navíc přičte částka uvedená v tabulce č. 2. 4. V případě Brna, Ostravy a Plzně, jakožto měst vykonávající do konce roku 2002 působnost okresního úřadu, dochází na základě nabytí účinnosti zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství ČR k poklesu příspěvku, u statutárního města Ostrava se jedná o pokles v hodnotě 499 200 Kč. Dle matematických zásad se vypočtená částka zaokrouhluje na celé stokoruny nahoru.

Tab. č. 2. 4 Částka pro obce se zvláštním postavením v Kč pro rok 2014

Obec	Výše příspěvku v Kč pro rok 2014
Brandýs nad Labem – Stará Boleslav	7 633 994
Černošice	7 633 994
Nýřany	7 633 994
Šlapanice	7 633 994
Brno	176 439 263
Ostrava	127 504 157
Plzeň	25 629 505

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z: Příloha č. 8 k zákonu č. 475/2013 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2014, ve znění pozdějších předpisů

Postup pro stanovení výše příspěvku na výkon státní správy hlavnímu městu Praze

Výše příspěvku pro hlavní město Praha je stanovena na základě pevné sazby na každých 100 obyvatel trvale bydlících na území, v němž hlavní město Praha vykonává státní správu. Sazba pro rok 2014 byla stejná jako v roce 2013, a to 61 063 Kč. Dle matematických zásad se vypočtená částka zaokrouhluje na celé tisíciokoruny.

Způsob převádění dotací ze SR

Způsob převádění dotací je velmi důležitý proces v rámci hospodaření obcí a krajů. Tato činnost je vymezena zákonem o rozpočtových pravidlech a usnesením vlády. Při tomto procesu se lze setkat se třemi typy finančních vztahů. Prvním typem jsou přímé finanční vztahy mezi SR a příjemcem dotace. Státní rozpočet je v tomto případě představován příslušnou rezortní kapitolou státního rozpočtu či kapitolou Všeobecná pokladní správa. Příjemcem dotace chápeme kraj či obec. Touto formou jsou poskytovány dotace investičního charakteru, kdy dochází k poskytnutí dotací z příslušné rezortní kapitoly SR do rozpočtu obce či kraje na investice. Tyto investiční dotace jsou poskytovatelem uvolňovány do výše schváleného limitu. Druhým typem jsou zprostředkované finanční vztahy, kdy jsou dotace nejprve ze státního rozpočtu převáděny do rozpočtu kraje a poté jsou převáděny do rozpočtu obce. Poslední třetí základní typ jsou vztahy programového financování, kdy je správce jednotlivého programu poskytovatelem finančních prostředků do rozpočtů ÚSC.¹⁹

2.5 Číselník účelových znaků

Číselník účelových znaků je nástrojem Ministerstva financí ČR, který má zajišťovat správnou orientaci ve sféře dotací a v jejich následném poskytování do vybrané oblasti financování, neboť je v něm postihnuta problematika dotačních kódů. Ministerstvo financí ČR tento číselník vypracovává, upravuje jej a dle aktuálních potřeb a neodkladnosti jej aktualizuje. Poslední aktualizace byla provedena k 27. lednu letošního roku.

Základní funkcí číselníku účelových znaků je monitoring poskytovaných transferů a půjček veřejným rozpočtům na územní úrovni. Co se týče účelových znaků samotných, tak je jejich

¹⁹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: WoltersKluwer ČR, a. s., 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

konstrukce tvořena dvěma částmi, a to dvoumístným kódem, který označuje poskytovatele dotace či půjčky a trojmístným kódem, který představuje daný dotační titul.

Z hlediska poskytovatelů dotací / půjček, je číselník strukturován do 35 skupin. Prvních 14 oddílů je v číselníku zastoupeno jednotlivými ministerstvy ČR. Dále je číselník tvořen oddílem Úřadu vlády ČR a oddílem Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Další větší seskupení představují jednotlivé Regiony soudržnosti, které jsou obsaženy do 7 oddílů, a taktéž Státní fondy společně s Národním fondem dohromady postihují 7 oddílů v číselníku. V neposlední řadě se mezi další poskytovatele dotací / půjček řadí Všeobecná pokladní správa, Operace státních finančních aktiv, Správa státních hmotných rezerv a Státní úřad pro jadernou bezpečnost.

Dotační kódy

Jak již bylo uvedeno výše, struktura dotačních kódů je dvousložková. V rámci těchto kódů existují i tzv. univerzální účelové znaky. Univerzální účelové znaky mají striktně, univerzálně, definovanou druhou část, tedy trojmístný kód označující dotační titul. Jsou jimi xx067, který označuje účelové neinvestiční dotace na výzkum a vývoj, a xx545, který označuje účelové investiční dotace na výzkum a vývoj.

V následující tabulce č. 2. 5 je znázorněn interval dotačních kódů, přehled všech poskytovatelů dotací / půjček a v posledním sloupci přehled konkrétních účelových znaků (ÚZ) a s nimi souvisejících oblastí, které jsou dále analyzovány ve 3. kapitole této diplomové práce. U poskytovatelů, kteří v rozpočtech statutárních měst nefigurují, jsou uvedeny pouze příklady oblastí, do kterých mohou být finanční prostředky poskytovány. Z důvodu značné rozsáhlosti dotačních kódů není uveden jejich kompletní výčet.

Tabulka č. 2. 5 Interval dotačních kódů, poskytovatelé dotací / půjček a příklady oblastí financování

Dotační kód	Poskytovatel dotací / půjček	Konkrétní ÚZ s příklady oblastí dotací / půjček
02111	PS Parlamentu ČR	Údržba areálu Ležáky
04001- 04443	Úřad vlády ČR	04428 - Podpora terénní sociální práce
06001- 06499	Ministerstvo zahraničních věcí ČR	Projekty krajů v rozvojových zemích; Projekty obcí a měst v rozvojových zemích

07001-07938	Ministerstvo obrany ČR	07121 - Péče o válečné hroby - program č. 107440 - neinvestice
12001 - 12075	Ministerstvo financí ČR	12002 - Fond na přípravu projektů - FM EHP/Norska
13001 - 13900	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR	13002 - Transfer na krytí pojistného souvisejícího s veřejnou službou podle § 18a zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi 13003 - IOP - služby v oblasti sociální integrace - podprogram č. 113 34B - NIV 13005 - Neinvestiční nedávkové transfery na podporu rodiny 13008 - Doplatky dávek pomoci v hmotné nouzi, příspěvku na péči a dávek osobám se zdravotním postižením za rok 2011 13101 - Aktivní politika zaměstnanosti pro okresní úřady a obce 13229 - Aktivní politika zaměstnanosti – OP RLZ 13233 - Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost 13234 - Aktivní politika zaměstnanosti – OP LZZ 13235 - Transfery na příspěvek na péči podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách 13305 - Neinvestiční nedávkové transfery podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (§ 101, § 102 a § 103) 13306 - Transfery na dávky pomoci v hmotné nouzi (zákon č. 111/2006 Sb., dávky zdravotně postiženým občanům (vyhláška č. 182/1991 Sb.), příspěvek při péči o blízkou nebo jinou osobu (zákon č. 100/1988 Sb., ve znění č. II zákona č. 109/2006 Sb.) 13308 - Doplatky dávek pomoci v hmotné nouzi, příspěvku na péči a dávek osobám se zdravotním postižením za rok 2011 13889 - IOP - služby v oblasti sociální integrace - podprogram č. 113 34B - IV
14001 - 14944	Ministerstvo vnitra ČR	14004 - Neinvestiční transfery krajům podle § 27 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně 14005 - Účelové neinvestiční dotace obcím a krajům na projekty prevence kriminality 14008 - Zabezpečení provozu kontaktních míst veřejné správy Czech Point - EU 14009 - IOP - 2.1 Zavádění ICT v územní veřejné správě - program 114070 - neinvestice 14012 - Vzdělávání v Egon centrech krajů a obcí s rozšířenou působností - EU 14013 - Zvýšení kvality řízení v úřadech územní veřejné správy - EU 14019 - Asistent prevence kriminality 14137 - Příspěvek obcím dle § 84 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu 14336 - Neinvestiční dotace na zajištění bydlení dle § 69 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu 14876 - Podpora prevence kriminality - program č. 114050 - investice 14903 - IOP - 2.1 Zavádění ICT v územní veřejné správě - program 114070 - investice 14924 - Zvýšení kvality v úřadech územní veřejné správy - EU - investice 14931 - Pořizování a obnova majetku jednotek požární ochrany obyvatelstva - 114D244 - investice
15001 - 15945	Ministerstvo ŽP ČR	15319 - Podpora zlepšování stavu přírody a krajiny – program č. 115 120 – EU – NIV 15370 - Podpora udržitelného využívání zdroje energie – program č. 115 220 – EU – NIV 15796 - Vodohospodářské projekty nad 100 mil. EUR + techn. asistence FS, podprogram č. 215 213 – EU – IV 15825 - Podpora zlepšování VH infrastruktury a snižování rizika povodní – program č. 115 110 – EU – IV 15827 - Podpora zlepšování stavu přírody a krajiny – program č. 115 120 – EU – IV 15835 - Podpora udržitelného využívání zdroje energie – program č. 115 220 – EU – IV
17001 - 17953	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR	17003 - Integrovaný operační program – program č. 117 110 – EU – NIV 17007 - OP - Přeshraniční spolupráce - Cíl 3 - program č. 117410 - NIV - SR 17011 - Podpory při zajišťování dočasného náhradního ubytování a dalších souvisejících potřeb v důsledku povodně či jiné živelní pohromy - podprogram č. 117517 - NIV 17453 - SROP - společný regionální operační podprogram EU - č. 21711A - NIV 17466 - Povodně 2006 - Obnova obecního a krajského majetku postiženého živelní nebo jinou pohromou - neinvestiční 17778 - SROP - společný regionální operační podprogram EU - č. 21711A - IV 17789 - Povodně 2006 - Obnova obecního a krajského majetku postiženého živelní nebo jinou pohromou - investiční 17870 - Integrovaný operační program – program č. 117 110 – SR – IV 17871 - Integrovaný operační program – program č. 117 110 – EU – IV 17880 - Podpora regenerace panelových sídlišť – investiční – program č. 117512 17883 - OP - Přeshraniční spolupráce - Cíl 3 - program č. 117410 - IV - SR
22001 - 22873	Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR	22003 - Neinvestiční dotace – program č. 122140 – EFEKT – podpora úspor energie 22402 - Operační program průmysl a podnikání - NIV - program ISPROFIN č. 222 210 - Prosperita, Reality 22760 - Operační program průmysl a podnikání - IV - program ISPROFIN č. 222 210 - Prosperita, Reality
27001 - 27914	Ministerstvo dopravy ČR	27003 - Zajištění kompatibility agend Centrálního registru vozidel

29001 - 29948	Ministerstvo zemědělství ČR	29004 - Úhrada zvýšených nákladů podle § 24 odst. 2 lesního zákona 29008 - Náklady na činnost odborného lesního hospodáře podle § 37 odst. 6 a 7 lesního zákona 29017 - Příspěvek na vyhotovení lesních hospodářských plánů v digitální formě, podle písm. H pravidel 29021 - Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací - úrokové dotace - neinvestice 29516 - Úhrada investičních nákladů na zpracování osnov podle § 26 odst. 2 lesního zákona 29519 - Investiční příspěvek na vyhotovení lesních hospodářských plánů v digitální formě podle písm. H pravidel - program č. 329052 29859 - Podpora prevence před povodněmi II. - program č. 129120 - IV 29898 - Výstavba a obnova infrastruktury kanalizací II - podprogram č. 129 183
33001 - 33939	MŠMT ČR	33006 - Globální grant OP VK v oblasti počátečního vzdělávání 33020 - Program na zmírnění škod způsobených povodněmi v roce 2009 33123 - OP VK - oblast podpory 1.4. EU peníze školám - EU 33160 - Projekty romské komunity 33163 - Program protidrogové politiky 33246 - Integrace cizinců 33339 - Program podpory vzdělávání národnostních menšin
34001 - 34949	Ministerstvo kultury ČR	34002 - Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností - NIV 34053 - Veřejné informační služby knihoven - neinvestice 34054 - Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón - neinvestice 34070 - Kulturní aktivity 34352 - Program státní podpory profesionálních divadel a stálých profesionálních symfonických orchestrů a pěveckých sborů 34544 - Veřejné informační služby knihoven - investice
35001 - 35897	Ministerstvo zdravotnictví ČR	Služby v oblasti veřejného zdraví; Neinvestiční programy; Zahraniční rozvojová spolupráce
38382 - 38782	Ministerstvo informatiky ČR	NP počítačové gramotnosti; Podpora vysokorychlostního přístupu na internet
74636	Správa státních hmotných rezerv	Investiční dotace obcím a krajům
75115	Státní úřad pro jadernou bezpečnost	Vyhledávání budov se zvýšeným obsahem radonu
82001 - 82505	Region soudržnosti (dále jen „RS“) Střední Čechy	
83001 - 83505	RS Jihozápad	
84001 - 84505	RS Severozápad	
85001 - 85505	RS Severovýchod	
86001 - 86505	RS Jihovýchod	
87001 - 87505	RS Střední Morava	
88001 - 88505	RS Moravskoslezsko	88001 - ROP RS Moravskoslezsko – NIV – SR (vazba na ÚZ 17392) 88005 - ROP RS Moravskoslezsko – NIV – EU (vazba na ÚZ 17123) 88501 - ROP RS Moravskoslezsko – IV – SR (vazba na ÚZ 17845) 88505 - ROP RS Moravskoslezsko – IV – EU (vazba na ÚZ 17854)
89001 - 89906	Státní zemědělský intervenční fond	Lesnická technika; Obnova a rozvoj vesnic; Vzdělávání a informace; Přímé platby

90001 - 90909	Státní fond ŽP	90001 - Operační program životní prostředí (2007-2013) - spolufinancování - NIV 90102 - Ochrana vod 90877 - Operační program životní prostředí (2007-2013) - spolufinancování - IV 90909 - Program GIS - zelená úsporám
91252; 91628	Státní fond dopravní infrastruktury	91252 - Financování dopravní infrastruktury - neinvestice 91628 - Financování dopravní infrastruktury - investice
92001 - 92918	Státní fond rozvoje bydlení	92241 - Podpora úvěrů na opravy panelových bytových domů
93498 - 93566	Státní fond kinematografie	Účelové investiční a neinvestiční dotace ÚSC na podporu kinematografie
94243 - 94624	Státní fond kultury	Účelové investiční a neinvestiční dotace ÚSC na podporu kultury
95028 - 95527	Národní fond	95002 - Fond Solidarity A1. čištění, opravy, obnova a rekonstrukce poškozené infrastruktury a veřejného majetku (pozemní komunikace, chodníky, kanalizační systémy, čistírny odpadních vod, vodovodní potrubí, odvodňovací kanály, odtokové žláby a propustky, obnova mostů, apod.) - NIV 95113 - Strukturální fondy: Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko – NIV 95206 - Finanční mechanismus EHP/Norska - NIV 95816 - Finanční mechanismus EHP/Norska - IV 95823 - Strukturální fondy: Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko – IV
97173 - 97573	Operace státních finančních aktiv	Neinvestiční a investiční dotace krajům, obcím, dobrovolným svazkům obcí
98001 - 98875	Všeobecná pokladní správa	98005 - Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 98007 - Dotace na pomocný analytický přehled 98008 - Účelové dotace na výdaje spojené s volbou prezidenta ČR 98071 - Účelové dotace na výdaje spojené s volbami do Parlamentu České republiky 98074 - Účelové dotace na výdaje spojené s volbami do zastupitelstev v obcích 98116 - Účelové neinvestiční dotace obcím 98187 - Účelové dotace na výdaje spojené se společnými volbami do Parlamentu ČR a zastupitelstev v obcích 98193 - Účelové dotace na výdaje spojené se společnými volbami do Senátu a zastupitelstev krajů 98216 - Sociálně právní ochrana dětí u obcí 98348 - Účelové dotace na výdaje spojené s přípravou a konáním voleb do Evropského Parlamentu 98858 - před Akce financované z rozhodnutí Poslanecké sněmovny Parlamentu a vlády ČR - program č. 298220 - IV

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z MF ČR

2.6 Státní fondy

Další poskytovatele dotací představují mimorozpočtové státní fondy. V oblasti státních fondů se zpravidla jedná o dotace účelové, investičního charakteru. Mezi poskytovatele se řadí všech 6 státních fondů, ale ne všechny patří k těm aktivním.

Státní fond kultury ČR poskytuje žadatelům dotace do mnoha různých kulturních oblastí. Např. dotace pro potřeby a věci církví a náboženských společností - podpora rozvoje nábožensko - kulturních aktivit občanských sdružení apod. Další oblastí podpory SF kultury ČR je působnost knihoven a literatury - prostřednictvím programu Knihovna 21. století. V neposlední řadě poskytuje také dotace do oblasti muzejnictví, regionální a národnostní

kultury či profesionálního umění. Finanční prostředky tohoto fondu jsou poskytovány ve více variantách. Může se jednat o půjčky, návratné finanční výpomoci či účelové dotace, které SF poskytuje do výše dvou třetin žadatelem plánovaných nákladů, přičemž výjimku tvoří prostředky určené na záchranu kulturních památek.²⁰

Státní fond kinematografie se aktuálně zabývá poskytováním filmových pobídek, podporou kinematografie a např. správou audiovizuálních poplatků a poplatků z vysílání reklamy. V oblasti podpory kinematografie se jedná o vývoj, výrobu, distribuci a propagaci českého kinematografického díla či konání filmových festivalů a přehlídek. Finanční podpora se poskytuje dvěma způsoby, a to jako dotace nebo dotace s podílem na zisku. V případě dotací s podílem na zisku je ve smlouvě jasně vymezeno zvláštní ujednání o podílu SF na zisku z daného projektu.²¹

Státní fond rozvoje bydlení ČR je poskytovatelem dotací prostřednictvím programů, které se týkají podpory komunální bytové výstavby, výstavby domů s pečovatelskou službou a další. Konkrétně lze zmínit např. Program JESSICA, jež se týká rekonstrukce a modernizace bytových domů a slouží k zajištění moderního sociálního bydlení formou revitalizace stávajících budov. Do oblasti podpory tohoto fondu lze zahrnout i povodňové programy. Tento fond poskytuje dotace na základě žádostí obcí, tudíž se jedná o nenárokové dotace.²²

Státní fond dopravní infrastruktury ČR prostřednictvím svých vyhlašovaných programů podpory poskytuje dotace průzkumné a projektové práce, různé studijní a expertní činnosti ve sféře výstavby, oprav a modernizace silnic a dálnic, a dále také dotace vnitrozemským vodním cestám a regionálních a celostátních drah.²³

Státní zemědělský intervenční fond ČR poskytuje svou podporu prostřednictvím programu SAPARD, pomocí Horizontálního plánu rozvoje venkova či prostřednictvím operačního programu rybářství. Dále je jeho působnost zaměřena např. na podporu značek Klasa a Regionální potravina. Dotace jsou poskytovány jako účelové.²⁴

Státní fond životního prostředí ČR je zaměřen na poskytování finanční podpory určené ke zlepšování a ochraně životního prostředí. Tento fond je největším poskytovatelem dotací, jejichž koncepce je založena na základě podmíněné finanční účasti obcí na dané investici s ekologickým aspektem. V rámci svých vyhlašovaných výzev na projekty zařazené do

²⁰ Zákon č. 239/1992 Sb., o Státním fondu kultury České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

²¹ Zákon č. 496/2012 Sb., o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizu).

²² Zákon č. 211/2000 Sb., o Státním fondu rozvoje bydlení, ve znění pozdějších předpisů.

²³ Zákon č. 104/2000 Sb., o Státním fondu dopravní infrastruktury, ve znění pozdějších předpisů.

²⁴ Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu, ve znění pozdějších předpisů.

operačních programů, dovedl tento SF zrealizovat přes 5 000 tis. projektů, zhruba za 55 mld. Kč. Mezi vyhlašované výzvy se řadí např. výzva pro Moravskoslezský kraj pro poskytnutí podpory na výměnu kotlů.²⁵

2.7 Evropská unie

Evropská unie se rovněž řadí mezi nejvýznamnější poskytovatele finančních prostředků formou dotací. Tyto poskytované dotace jsou přísně účelové a mohou mít charakter jak běžných dotací, tak i kapitálových. Poskytování dotací z rozpočtu Evropské unie je realizováno z jejich strukturálních fondů a probíhá prostřednictvím operačních programů. V období 2007 – 2013 bylo v ČR vyhlášeno a využito 26 operačních programů, které byly rozděleny mezi tři hlavní cíle politiky sociální a hospodářské soudržnosti. Prostřednictvím těchto programů bude možné dotace čerpat i v následujících dvou letech po oficiálním skončení tohoto programového období.

Prvním stanoveným cílem byl **Cíl Konvergence**, pro který Evropská unie přidělila ČR částku ve výši 25,89 mld. €. Tento cíl byl rozdělen na sedm regionálních operačních programů dle jednotlivých regionů soudržnosti a na osm tematických operačních programů, mezi které patří např. OP Doprava, OP Životní prostředí a OP Podnikání a inovace. Smyslem prvního cíle byla podpora hospodářského a sociálního rozvoje regionů na úrovni NUTS II.

Druhým vytyčeným cílem byl **Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost**, pro který EU vymezila částku v hodnotě 0,42 mld. €, jež byl určen pro podporu regionů, které nečerpají z prvního, výše uvedeného cíle. V tomto programovém období z něj čerpalo pouze hlavní město Praha, a to prostřednictvím dvou operačních programů - OP Praha Adaptabilita a OP Praha konkurenceschopnost.

Pro třetí stanovený cíl, kterým byl **Cíl Evropská územní spolupráce**, přidělila EU dotaci ve výši 0,39 mld. €. V této oblasti šlo především o posílení přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráce zainteresovaných regionů. Tuto přidělenou dotaci bylo možno čerpat z devíti operačních programů, do kterých patří OP Přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko či OP Přeshraniční spolupráce ČR - Slovensko.

Celkově tedy Evropská unie ze svých strukturálních fondů poskytla České republice dotace ve výši 26,7 mld. €.

²⁵ Zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Co se týká následujícího programového období mezi lety 2014 – 2020, tak je celková výše dotace předpokládána na částku pohybující se kolem 20,5 mld. €. ²⁶ Pro toto období je připraveno cca do 10 programů, které budou nově spolufinancovány z tzv. ESIF - Evropských strukturálních a investičních fondů. ESIF zahrnuje Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond, Fond soudržnosti, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova a nově Evropský námořní a rybářský fond. V současné době ovšem o tomto programovém období nelze detailněji hovořit, neboť jsou veškeré okolnosti týkající se tohoto období teprve ve fázi jednání, tudíž by se jednalo o pouhé spekulace.

Průběh čerpání finančních prostředků z EU v období 2007 - 2013

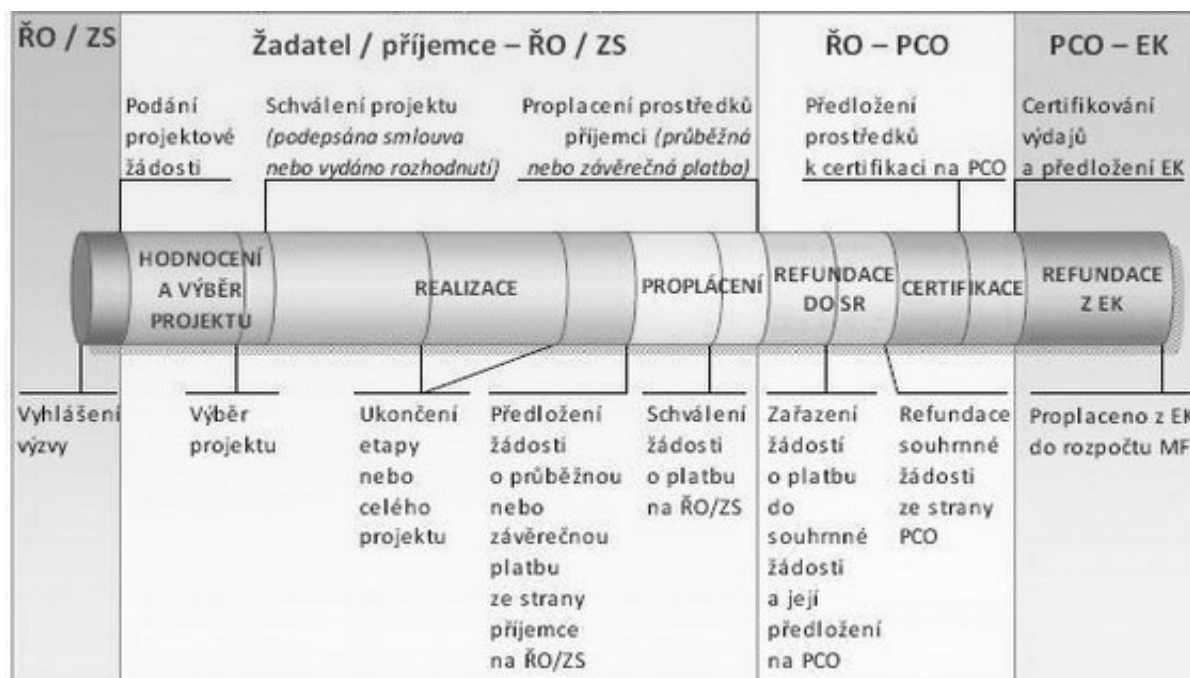
Průběh čerpání finančních prostředků z EU pro období 2007 - 2013 je složitým procesem, nejen z toho důvodu, že se čerpání těchto prostředků promítne i do následujících let po tomto programovém období, a tudíž je bude možné čerpat jak v letošním roce, tak i v roce 2015. Průběh čerpání financí z EU je složitý proces i kvůli tomu, že zahrnuje několik postupových kroků, jež musí být dodrženy. Prvním krokem je **vyhlášení výzvy**. Výzva je časově omezená, je vyhlášována pravidelně a slouží k předkládání žádostí o podporu v rámci jednotlivých prioritních os, potažmo operačních programů. Druhým krokem je **hodnocení a výběr projektu**. V rámci časově vymezených výzev jsou kompetentními orgány posuzovány jednotlivé žádosti, jež musí být v souladu se stanovenými cíli daného operačního programu, ze kterého má žadatel v úmyslu čerpat finanční prostředky, a na základě předem daných kritérií vybírají projekty, kterým bude následně udělena dotace. Žadatelé, kteří prošli výběrovým řízením, sepíší s daným orgánem písemnou smlouvu o poskytnutí dotace. Třetím krokem je **realizace a proplácení**. Platba příjemci dotace může být realizována dvěma způsoby. Prvním způsobem je platba ex - post, což znamená proplácení výdajů, již příjemcem vynaloženými. Druhým způsobem je platba ex - ante, tedy platba před realizací výdajů na projekt. O formě, v jaké bude platba probíhat, rozhoduje plně kompetentní orgán po dohodě se správcem kapitoly státního rozpočtu. Posledním krokem je **certifikace**. Princip předfinancování ze SR zahrnuje to stanovisko, že v rámci jeho jednotlivých kapitol by mělo být dostatek finančních prostředků pro daný rok, neboť jsou vybrané projekty nejdříve předfinancovány ze SR, jeho kapitol, a až poté je podíl EU refundován zpět do příslušné

²⁶ STRUKTURÁLNÍ FONDY. *Strukturální fondy: Fondy EU* [online]. STRUKTURÁLNÍ FONDY [9. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Kohezni-politika-EU>.

kapitoly SR. Refundace probíhá prostřednictvím zdrojového účtu Platebního a certifikačního orgánu.

Pro lepší orientaci v celém procesu čerpání finančních prostředků z Evropské unie slouží schéma č. 2. 2.

Schéma č. 2. 2 Proces čerpání finančních prostředků z EU v období 2007 - 2013

Zdroj: STRUKTURÁLNÍ FONDY. *Strukturální fondy: Informace o čerpání*[online]. STRUKTURÁLNÍ FONDY[9. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-o-cerpani>.

3. ANALÝZA HOSPODAŘENÍ VYBRANÝCH MĚST

Třetí kapitola této diplomové práce je věnována analýze hospodaření vybraných statutárních měst. Zpočátku je pozornost zaměřena na krátké představení statutárních měst a Moravskoslezského kraje, a posléze je již práce orientována na jednotlivá statutární města, o nichž je nejprve uvedeno několik obecných a statistických informací. Posléze je v rámci této kapitoly provedena analýza jejich celkového hospodaření, tedy jejich příjmů, výdajů a výsledků hospodaření za zvolené období 2008 - 2012 („dále jen sledované období“), včetně tempa růstu příjmů i výdajů. Poté jsou z rozpočtů jednotlivých měst vyčleněny dotace a je provedena jejich analýza a syntéza.

Vnitřní logikou výběru daných měst je jejich poloha, velikost, co by do počtu obyvatel a přidělený statut. Pro účely této diplomové práce byla zvolena města: Frýdek - Místek, Havířov, Karviná a Opava. Všechna vybraná města jsou města statutární a svou polohou náleží do Moravskoslezského kraje. Z hlediska jejich velikosti, tedy z hlediska počtu obyvatel se vybraná města pohybují v rozmezí od 57 tis. do 78 tis. obyvatel. Výjimku tvoří statutární město Ostrava, které z tohoto rozmezí vybočuje, neboť počet obyvatel zjištěný ČSÚ k 1. lednu 2013 je 297 421. Z důvodu jisté nekompatibility vůči ostatním zvoleným městům, se nebude se statutárním městem Ostrava v této diplomové práci dále pracovat.

3.1 Statutární města a Moravskoslezský kraj

V zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů je jasně vymezeno, jaké základní kategorie obcí se nachází na území České republiky. Jednou z těchto kategorií jsou statutární města, kterých je v současné době celkem 25. Jmenovitě se jedná o města: Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Jablonec nad Nisou, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek - Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Karviná, Most, Teplice, Mladá Boleslav a Prostějov. Tato města mohou, vydáním obecně závazné vyhlášky, své území dále rozdělit na městské obvody či městské části. Všechna statutární města mají postavení pověřených obecních úřadů. V oblasti jejich vedení, je pak statutární město samostatně spravováno zastupitelstvem města. Dalšími orgány jsou rada města, primátor, magistrát a zvláštní orgány města. V případě městské části se jedná o zastupitelstvo městské části, v případě městského obvodu se jedná o zastupitelstvo městského obvodu, a taktéž se postupuje i v případě dalších orgánů, kterými

mohou být rada městské části (popř. městského obvodu), starosta, úřad městské části (popř. městského obvodu) a zvláštní orgány městské části (popř. městského obvodu).²⁷

Moravskoslezský kraj vznikl k 1. lednu 2001 na základě přijaté legislativy z roku 2000. Tento kraj je nejvýchodnějším krajem České republiky. Jeho celková rozloha činí cca 5 427 m². Území tohoto kraje je tvořeno 6 bývalými okresy (okres Bruntál, Opava, Nový Jičín, Ostrava - město, Karviná a Frýdek - Místek) a 22 obcemi s rozšířenou působností. Počet obyvatel Moravskoslezského kraje, znám ke dni 12. 12. 2013 dle statistických údajů ČSÚ, je 1 223 112 obyvatel. Na území kraje se nachází 300 obcí, v tom 5 statutárních měst, 35 měst a 3 městyse.²⁸ Statutárními městy jsou Frýdek - Místek, Havířov, Karviná, Ostrava a Opava, kterými se dále v diplomové práci zabýváme detailněji, avšak až na město Ostrava, jak již z výše zmíněné nekompatibility z hlediska počtu obyvatel, tak i z hlediska rozpočtového určení daní, neboť náleží do jiné kategorie než ostatní zvolená statutární města.

3.2 Statutární město Frýdek - Místek

První ve skupině vybraných statutárních měst je město Frýdek – Místek, které leží na soutoku řek Ostravice a Morávky. Celková rozloha tohoto statutárního města je cca 5 651 ha, přičemž je dále členěno na 7 místních částí (Frýdek, Chlebovice, Lískovec, Lysůvky, Místek, Skalice, Zelinkovice). V současné době se počet obyvatel pohybuje okolo 60 tis. K 1. lednu 2013 byl ČSÚ zaznamenán údaj, jenž vypovídá, že v tomto městě žije 57 523 obyvatel. Z historického hlediska Frýdek - Místek tvořila původně dvě města - moravský Místek ze 13. století a slezský Frýdek ze 14. století. Ke spojení obou měst došlo v roce 1943 a od roku 1955 se používá dnešní název Frýdek - Místek. Statutárním městem se Frýdek - Místek stal 1. července 2006.²⁹

3.2.1 Hospodaření města Frýdek - Místek

Statutární město Frýdek - Místek vykazuje během sledovaného období ve svých povinně zveřejňovaných výsledcích poměrně stabilní vývoj hospodaření. V roce 2009 a 2010 došlo

²⁷ Zákon č.128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

²⁸ MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. *Moravskoslezský kraj: informace o kraji* [online]. MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ [27. 2. 2014]. Dostupný z: <http://o-kraji.kr-moravskoslezsky.cz/>.

²⁹ MĚSTO FRÝDEK-MÍSTEK. *Frýdek - Místek: informace o městě* [online]. MĚSTO FRÝDEK-MÍSTEK [7. 3. 2014]. Dostupný z: <https://www.frydekmistek.cz/cz/o-meste/informace-o-meste/>.

v rozpočtu, v důsledku hospodářské krize, ke schodku. Od roku 2011 ovšem dochází ke změně, a tudíž od tohoto roku rozpočet opět vykazuje kladná salda hospodaření.

Základním zdrojem příjmů města Frýdek - Místek byly ve sledovaném období **daňové příjmy**, které se na celkových příjmech města podílely cca 66%. V roce 2008 byly tyto příjmy výrazně vyšší, avšak od roku 2009 se jejich hodnota vyvíjela konstantním tempem. Tento propad byl zapříčiněn, již zmíněnou hospodářskou krizí, která měla negativní dopad na daňové příjmy zejména z důvodu zvyšující se nezaměstnanosti a snižující se ekonomické výkonnosti firem na území města. Tento jev se nejvíce projevil na položkách daně z příjmu právnických osob, daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti či ze samostatné výdělečné činnosti.

Podíl **nedaňových příjmů** na celkových příjmech města se v průběhu sledovaného období pohyboval okolo 15%. V roce 2009 došlo ke zvýšení tohoto typu příjmů, a to z důvodu změny metodiky v systému záloh na dodávku energií. Stejně jako v případě daňových příjmů, vykazovaly i nedaňové příjmy ve sledovaném období konstantní vývojový charakter.

Kapitálové příjmy se ještě v roce 2009 podílely na celkových příjmech z 8%. Nicméně v průběhu sledovaného období docházelo k neustálému poklesu těchto příjmů, přičemž v roce 2012 tento podíl poklesl až na hodnotu 3,56%. Kapitálové příjmy města byly tvořeny zejména prodejem bytových domů a bytových jednotek, prodejem pozemků, prodejem movitých věcí a příspěvkem na změny územního plánu.

Přijaté transfery se značně podílely na celkových příjmech tohoto statutárního města. Podíl těchto příjmů byl do roku 2011 včetně, druhým nejvyšším, a to zhruba 35%. V roce 2012 se jeho podíl snížil na 12%. Důvodem této skutečnosti byla změna v systému vyplácení příspěvku na péči, dávek pomoci v hmotné nouzi a dávek zdravotně postiženým osobám, jež jsou v současné době vypláceny prostřednictvím kontaktních pracovišť úřadů práce ČR, a tudíž již neprochází přes rozpočty obcí. Tato složka příjmů bude v další části práce zvlášť analyzována. Tempo růstu příjmů města Frýdek - Místek vykazovalo od roku 2011 kolísavý vývojový charakter. V roce 2008 a 2010 byla hodnota tempa růstu příjmů kladná. V ostatních letech sledovaného období ovšem tempo vykazovalo záporné výsledky, přičemž v roce 2012 dosáhla nejvyšší záporné úrovně, a to ve výši -28,8 procentních bodů.

V tabulce č. 3. 1 je znázorněn vývoj celkových příjmů města Frýdek - Místek za sledované období v tis. Kč, včetně konsolidace a tempa růstu příjmů.

Tabulka č. 3. 1 Příjmy a tempo růstu města Frýdek - Místek v tis. Kč

	2008	2009	2010	2011	2012
Daňové příjmy	733 835,7	666 232,7	682 664,3	660 205,8	682 731,6
Nedaňové příjmy	151 686,8	174 524,5	180 447,9	188 838,7	175 541,2
Kapitálové příjmy	139 499,3	108 912,6	69 957,4	40 530,5	36 225,7
Přijaté transfery	386 913,6	406 722,8	506 180,7	538 290,1	121 951,1
Příjmy celkem	3 774 388,1	3 901 270,2	3 070 576,2	2 913 061,6	1 843 942,5
Konsolidace	2 362 452,7	2 544 877,6	1 631 325,7	1 485 196,6	827 492,8
Příjmy po konsolidaci	1 411 935,4	1 356 392,6	1 439 250,4	1 427 865,1	1 016 449,7
Tempo růstu příjmů [%]	14,5	-3,9	6,1	-0,8	-28,8

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ARIS, ÚFIS

V oblasti výdajů statutárního města Frýdek - Místek je možné během sledovaného období podotknout, že byl jejich vývoj poměrně neměnný.

Běžné výdaje se během sledovaného období vyvíjely konstantním tempem, avšak výjimku tvořil rok 2012. Jejich podíl na celkových výdajích se v tomto období pohyboval okolo 80%, v roce 2012 byl jejich podíl dokonce 90%. Růst běžných výdajů v roce 2009 byl zapříčiněn účelovým převedením těchto výdajů z roku 2008, přičemž se jednalo o částku 101 019 tis. Kč. Důvodem razantního poklesu běžných výdajů v roce 2012, bylo snížení objemu sociálních dávek, jež v dřívějších letech procházely přes rozpočet města, avšak byly plně kryty transfery ze státního rozpočtu prostřednictvím kapitoly Ministerstva práce a sociálních věcí ČR.

V případě **kapitálových výdajů**, byly během sledovaného období zaznamenány dva výraznější výkyvy, a to v roce 2010 a v roce 2012. V roce 2010 byl podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích 31%. Jejich zvýšení bylo zapříčiněno čerpáním účelových dotací z Regionálního operačního programu NUTS II Moravskoslezsko a čerpáním revolvingového úvěru na předfinancované projekty z prostředků EU. V roce 2011 nastal u kapitálových výdajů meziroční pokles o 51%, tedy o částku 267 938 tis. Kč, a to z důvodu nižšího čerpání výše zmíněného úvěru, a také byl pokles odrazem nižšího inkasa příjmů v roce 2011. V roce 2012 došlo u kapitálových výdajů dokonce k poklesu o 77%, neboť se opět projevilo nižší čerpání úvěru. Tempo růstu výdajů mělo od začátku sledovaného období do roku 2010 rostoucí trend, od tohoto roku ovšem dochází k poklesu, a v roce 2012 dosáhlo tempo růstu výdajů záporné hodnoty -34,1 procentních bodů.

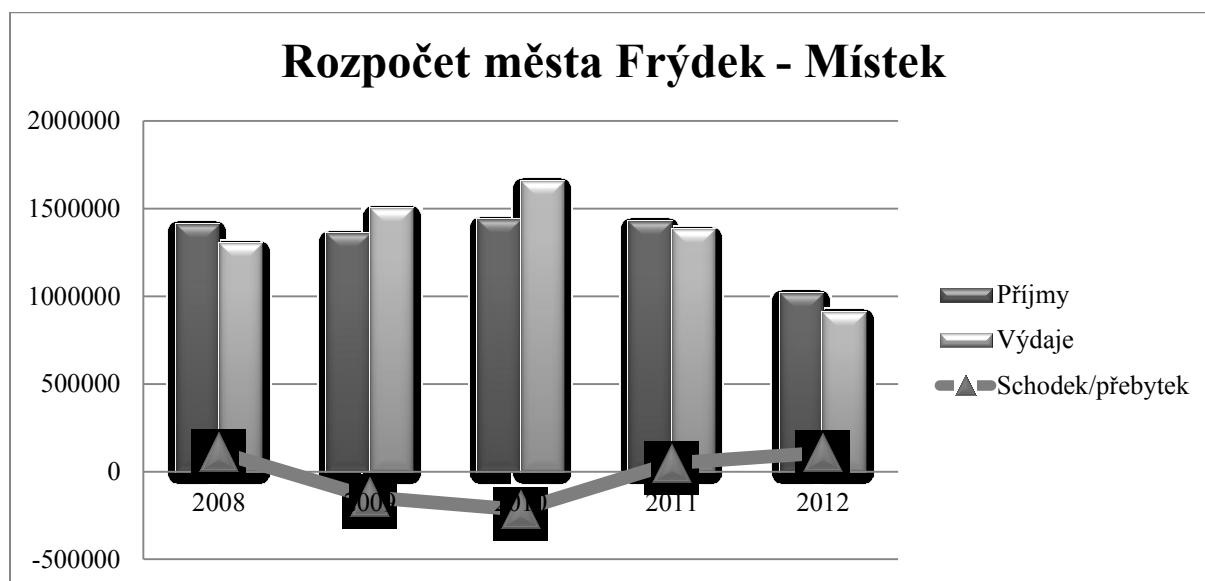
Tabulka č. 3. 2 Výdaje a tempo růstu města Frýdek – Místek v tis. Kč

	2008	2009	2010	2011	2012
Běžné výdaje	1 041 175,6	1 113 599,9	1 129 367,9	1 211 546,2	820 870,9
Kapitálové výdaje	258 642,8	388 236,1	526 503,4	258 564,8	88 564,2
Výdaje celkem po konsolidaci	1 299 818,5	1 501 835,9	1 655 871,3	1 380 111,1	909 417,2
Tempo růstu výdajů [%]	8,2	15,5	10,2	-16,6	-34,1

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ARIS, ÚFIS

Celkovému hospodaření statutárního města Frýdek - Místek je věnován graf č. 3. 1. Jak lze z tohoto grafu vyčíst, v roce 2009 a 2010 se město dostalo do schodku, což bylo zapříčiněno důsledky ekonomické krize, avšak od roku 2011 město opět vykazovalo přebytkový stav svého rozpočtu, tak jako tomu bylo na začátku sledovaného období v roce 2008. Za kladným výsledkem hospodaření v roce 2011 stála skutečnost, že se na financování výdajů mimo získaných příjmů, podílely i nevyčerpané finanční prostředky z minulého roku a možnost čerpání revolvingového úvěru poskytnutého za účelem realizace investičních akcí, tedy dotovaných projektů ze státního rozpočtu, rozpočtu EU, rozpočtu RRRS či rozpočtu kraje. Trvajícího kladného výsledku hospodaření v roce 2012 bylo dosaženo vyšším plněním příjmové stránky a nedočerpáním výdajů jednotlivých odborů.

Graf č. 3. 1 Vývoj výsledku hospodaření města Frýdek - Místek ve sledovaném období, v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ARIS, ÚFIS

3.2.2 Analýza dotací města Frýdek - Místek

Dotace, jak již bylo uvedeno výše, byly ve sledovaném období druhým největším zdrojem příjmů tohoto statutárního města, neboť např. v roce 2009 tvořily 29% podíl na jeho celkových příjmech. Během tohoto období ovšem došlo k výrazným změnám nejen legislativního charakteru, a tudíž byl v roce 2012 podíl dotací na celkových příjmech města jen 12%. Statutární město Frýdek - Místek mělo možnost během sledovaného období získávat dotace z více zdrojů, kdy se jednalo např. o dotace ze státního rozpočtu (v rámci souhrnného dotačního vztahu), ze státních fondů, z kapitoly Všeobecná pokladní správa, z rozpočtu regionální rady regionu soudržnosti Moravskoslezsko, z rozpočtu Moravskoslezského kraje a z rozpočtu obcí.

- **Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně (pol. 411x)**

Neinvestiční přijaté dotace z kapitoly Všeobecná pokladní správa (pol. 4111), poskytované prostřednictvím Ministerstva financí ČR, dosáhly ve sledovaném období nejvyšší hodnoty v roce 2010. Důvodem byly dotace na volby do Parlamentu ČR, dotace na volby do zastupitelstev obcí a dotace na probíhající sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011. Dále se lze v rámci této položky setkat s dotacemi poskytovanými především pro účely sociálně - právní ochrany dětí (ÚZ 98216), jež město v rozpočtu vykazovalo ve všech letech sledovaného období, s účelovými neinvestičními dotacemi obcím (ÚZ 98116), které byly městu poskytnuty ve všech letech, vyjma roku 2012, či dotace na zpracování pomocných analytických přehledů. V roce 2012 zde spadaly taktéž účelové neinvestiční dotace na výdaje spojené s volbou prezidenta ČR. Na položce 4112 v rámci souhrnného dotačního vztahu, obdrželo město Frýdek - Místek během sledovaného období, vyjma roku 2008, ze státního rozpočtu prostřednictvím kapitoly Ministerstva vnitra, dva příspěvky - příspěvek na výkon státní správy a příspěvek na školství. Dotace vykazované na této položce měly od roku 2009 klesající trend. Neinvestiční přijaté dotace ze státních fondů (pol. 4113), obdrželo město pouze v letech 2008 a 2009. V obou letech se jednalo o dotace ze SF dopravní infrastruktury ČR (ÚZ 91252). Poskytnutá dotace v roce 2009, ve výši 345 tis. Kč, byla určená na posouzení možností vybudování obchvatu přes město Frýdek - Místek. Ostatní neinvestiční dotace poskytnuté ze státního rozpočtu (pol. 4116), měly až do roku 2012 rostoucí charakter. Právě na této položce se projevily legislativní změny týkající se sociálních příspěvků a sociálních dávek. Do roku 2011 včetně, spadaly pod tuto položku dotace, jejichž poskytovatelem bylo

právě Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, a jednalo se o příspěvky na péči dle zákona o sociálních službách, dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky sociální péče pro těžce zdravotně postižené (ÚZ 13235 a ÚZ 13306). Mimo výše zmíněné příspěvky a dávky, zde byly během celého sledovaného období evidovány dotace z Úřadu vlády ČR (ÚZ 04428), dotace z MV ČR (ÚZ 14005), dotace z Ministerstva zemědělství ČR (ÚZ 29004 a ÚZ 29008) a dotace z Ministerstva kultury ČR (ÚZ 34054). Obdržené dotace pod účelovými znaky (ÚZ) vyskytující se v textu a následující tabulce č. 3. 3, jsou charakterizovány v tabulce č. 2. 5.

Neinvestiční přijaté transfery (NPT) od veřejných rozpočtů ústřední úrovně spolu s ÚZ, jež obdrželo město Frýdek - Místek ve sledovaném období v tis. Kč, jsou zachyceny v tabulce č. 3. 3.

Tabulka č. 3. 3 Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně v tis. Kč

Položky 411x - Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně					
	2008	2009	2010	2011	2012
4111 - NPT z kapitoly Všeobecná pokladní správa	10 242,6	9 814,6	11 056,2	9 094,4	7 784,1
	ÚZ 98116; 98193; 98216	ÚZ 98116; 98216; 98348	ÚZ 98071; 98116; 98187; 98216	ÚZ 98005; 98116; 98216	ÚZ 98007; 98008; 98193; 98216
4112 - NPT ze SR v rámci souhrnného dotačního vztahu	-	78 532,8	78 468,7	66 242,3	65 402,4
4113 - NPT ze státních fondů	108,0	345,0	-	-	-
	ÚZ 91252	ÚZ 91252			
4116 - ostatní NPT ze SR	258 756,0	268 282,9	289 749,1	291 049,7	13 388,9
	ÚZ 04428; 13101; 13235; 13305; 13306; 13404; 14005; 17453; 29004; 29008; 33246; 34054	ÚZ 04428; 13234; 13235; 13305; 13306; 14005; 14008; 29004; 29008; 33246; 34054; 34070	ÚZ 04428; 13234; 13235; 13306; 14005; 14012; 29004; 29008; 33123; 33246; 34054	ÚZ 04428; 13101; 13234; 13235; 13306; 14005; 14012; 14013; 17466; 29004; 29008; 34054; 34070	ÚZ 04428; 13008; 13305; 14005; 14012; 27003; 29004; 29008; 33123; 34053; 34054
Celkem	345 754,0	256 975,4	379 273,9	366 386,1	86 575,4

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dokumentů města Frýdek - Místek

- Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně (pol. 421x)**

Do položky **4213** jsou zahrnuty investiční přijaté transfery ze státních fondů. Nejvyšší dotace na této položce byly evidovány v roce 2009, neboť byly městu poskytnuty investiční dotace

ze SF životního prostředí ČR (ÚZ 90877) a SF dopravní infrastruktury ČR v celkové hodnotě 9 437,44 tis. Kč. SF dopravní infrastruktury ČR (ÚZ 91628) poskytl z této částky dotaci ve výši 6 902,15 tis. Kč, na napojení nového autobusového nádraží a nového vlakového nádraží na systém cyklostezek. V roce 2010 a 2012 nedostalo město Frýdek - Místek žádné investiční dotace ze státních fondů. V roce 2011 obdrželo město investiční dotaci opět od SF životního prostředí ČR a to na úspory energie školních budov a na obnovu zámeckého parku. Ostatní investiční dotace ze státního rozpočtu (pol. 4216), během sledovaného období vykazovaly, vyjma roku 2010, rostoucí tendence. V roce 2008 a v roce 2009 byly městu poskytnuty dotace z MV ČR (ÚZ 14876). V roce 2009 byli dalšími poskytovateli dotací Ministerstvo životního prostředí ČR (ÚZ 15835) a Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (ÚZ 17870 a ÚZ 17871). V roce 2010 byla z celého sledovaného období poskytnuta nejnižší dotace, a to v hodnotě 1 593,60 tis. Kč. Jejím poskytovatelem bylo Ministerstvo zemědělství ČR (ÚZ 29516), kdy se jednalo o dotaci na zpracování osnov dle lesního zákona. Oproti této skutečnosti, rok 2011 vykazoval nejvyšší hodnotu investičních dotací za celé sledované období. Poskytovatelem bylo Ministerstvo zemědělství ČR (ÚZ 29516 a ÚZ 29519), Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (ÚZ 17870 a ÚZ 17871) a Ministerstvo životního prostředí ČR (ÚZ 15827 a ÚZ 15835). V roce 2012 nedostalo město Frýdek – Místek žádnou investiční dotaci od veřejných rozpočtů ústřední úrovně. Obdržené dotace pod účelovými znaky (ÚZ) vyskytující se v textu a následující tabulce č. 3. 4, jsou charakterizovány v tabulce č. 2. 5.

Následující tabulka č. 3. 4 je věnována investičním přijatým transferům (IPT) spolu s ÚZ, od veřejných rozpočtů ústřední úrovně, pro město Frýdek – Místek za sledované období v tis. Kč.

Tabulka č. 3. 4 Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně v tis. Kč

Položky 421x - Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně					
	2008	2009	2010	2011	2012
4213 - IPT ze SF	8 960,0	9 437,4	-	2 234,8	-
	ÚZ 91628	ÚZ 90877; 91628		ÚZ 90877	
4216 - ostatní IPT ze SR	24 253,7	31 466,9	1 593,6	42 761,2	-
	ÚZ 14876; 17778; 29516	ÚZ 14876; 15835; 17870; 17871	ÚZ 29516	ÚZ 15827; 15835; 17870; 17871; 29516; 29519	
Celkem	33 213,7	40 904,3	1 593,6	44 996,0	-

Zdroj: vlastní zpracování na základě dokumentů města Frýdek - Místek

- **Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně (pol. 422x)**

Investiční přijaté dotace (pol. 4222), obsahuje dotace od krajů. V tomto případě, byl vždy poskytovatelem Moravskoslezský kraj. Tyto investiční dotace od MS kraje vykazovaly poměrně stabilní hodnoty, avšak až na rok 2008, kdy se jednalo o dotaci ve výši pouze 301,20 tis. Kč. Investiční dotace, v rámci této položky, MS kraj poskytl zejména domovům pro seniory na zakoupení různých zařízení, domovům s pečovatelskou službou či v roce 2009 pro regeneraci území brownfield částkou 750 tis. Kč. Položka 4223, tedy investiční dotace od regionálních rad začalo město Frýdek - Místek dostávat až od roku 2010. Poskytovatelem dotací byla vždy RRRS Moravskoslezsko (ÚZ 88501 a ÚZ 88505), jejímž prostřednictvím byla uskutečněna řada investičních akcí, ke kterým lze zařadit např. modernizace sportovních areálů, výstavba cyklostezek, revitalizace obvodových komunikací apod. Nejvyšší hodnota dotace byla zaznamenána v roce 2011, kdy na částce 114 557,00 tis. Kč měla největší podíl rekonstrukce fotbalového areálu, na něhož město obdrželo dotaci ve výši 68 062,91 tis. Kč. Obdržené dotace pod účelovými znaky (ÚZ) vyskytující se v textu a následující tabulce č. 3. 5, jsou charakterizovány v tabulce č. 2. 5.

Tabulka č. 3. 5 je věnována investičním dotacím a ÚZ, od veřejných rozpočtů územní úrovně, které získalo město Frýdek - Místek v letech 2008 - 2012, v tis. Kč.

Tabulka č. 3. 5 Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně v tis. Kč

Položky 422x - Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně					
	2008	2009	2010	2011	2012
4222 - IPT od krajů	301,2	1 537,2	1 281,3	1 022,5	1 199,6
4223 - IPT od regionálních rad	-	-	97 340,3	114 557,0	24 928,0
			ÚZ: 88501; 88505	ÚZ: 88501; 88505	ÚZ: 88501; 88505
Celkem	301,2	1 537,2	98 621,6	115 579,5	26 127,6

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dokumentů města Frýdek - Místek

- **Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně (pol. 412x)**

Položka 4121, tedy neinvestiční dotace od obcí měla během sledovaného období stabilní vývojový trend. Do této položky spadají zejména dotace od obcí za dojíždějící žáky a dotace od obcí na základě veřejnoprávních smluv v oblasti přestupkové agendy. Položka 4122 zahrnuje neinvestiční dotace od krajů. V rámci této položky se jednalo o účelové finanční prostředky např. pro příspěvkové organizace či pro podporu aktivit v oblasti životního

prostředí (akce Den Země) apod. Výraznější odchylku stabilního vývoje těchto dotací, lze zaznamenat v roce 2010, kdy byly městu poskytnuty výrazně vyšší účelové finanční prostředky z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR (ÚZ 33006), na realizaci projektu „F-M Education“, než v předchozích letech. V roce 2012 byla městu poskytnuta dotace prostřednictvím Fondu solidarity (ÚZ 95002) na pomoc při povodních. Prostřednictvím položky **4123**, která se týká neinvestičních dotací od regionálních rad, začalo město Frýdek - Místek dostávat dotace opět až od roku 2010. Poskytovatelem byla ve všech letech sledovaného období RRRS Moravskoslezsko (ÚZ 88001 a ÚZ 88005). Nicméně během let 2010 - 2012 došlo u těchto neinvestičních dotací k výraznému poklesu. V roce 2010 dostalo město značnou podporu na realizaci projektu „Učíme obrazem“, a to v hodnotě 7 565 tis. Kč. Další prostředky náležely příspěvkovým organizacím a na realizaci různých projektů. V roce 2012 obdrželo město dotaci pouze na jeden projekt, kterým byl „Azylový dům pro ženy a matky s dětmi“, v hodnotě 883,3 tis. Kč. Obdržené dotace pod účelovými znaky (ÚZ) vyskytující se v textu a následující tabulce č. 3. 6, jsou charakterizovány v tabulce č. 2. 5.

Tabulka č. 3. 6 je věnována neinvestičním přijatým transferům a ÚZ, od veřejných rozpočtů územní úrovně, jež dostalo město Frýdek - Místek v období 2008 - 2012, v tis. Kč.

Tabulka č. 3. 6 Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně v tis. Kč

Položky 412x - Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně					
	2008	2009	2010	2011	2012
4121 - NPT od obcí	2 593,7	2 826,9	2 920,1	2 544,3	2 783,5
4122 - NPT od krajů	5 050,9	4 478,9	10 229,4	5 830,1	5 561,7
4123 - NPT od regionálních rad	-	-	13 542,0	2 913,5	883,3
			ÚZ 88001; 88005	ÚZ 88001; 88005	ÚZ 88001; 88005
Celkem	7 644,6	7 305,8	26 691,5	11 287,9	9 228,5

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dokumentů města Frýdek - Místek

- Převody z vlastních fondů (pol. 413x)**

Do položky 413x spadají převody z peněžních fondů daného města, kde se jedná např. o převody z rezervního fondu města na příjmový účet města apod. V této dílčí oblasti se nejedná o obdržené finanční prostředky z jiných zdrojů (rozpočtů), ale jedná se o vlastní finanční prostředky daného města. Položky 4131 a 4132 nejsou konsolidační. Konsolidaci značí položky 4133, 4134 a 4139, jež se používají při převodech mezi účty, a u nichž se

používá rozpočtová skladba.³⁰ Statutární město Frýdek - Místek vykazovalo v oblasti převodů položku **4132**, do níž lze zařadit finanční operace, které nepodléhají rozpočtové skladbě a nepatří na položku 4131. Převody z ostatních vlastních fondů vykazovalo město Frýdek - Místek ve svém rozpočtu jen v letech 2011 a 2012.

V tabulce č. 3. 7 je uveden přehled o převodech z vlastních fondů města Frýdek - Místek v průběhu sledovaného období, v tis. Kč.

Tabulka č. 3. 7 Převody z vlastních fondů města Frýdek – Místek, v tis. Kč

	2008	2009	2010	2011	2012
4132 - Převody z ostatních vlastních fondů	-	-	-	40,28	19,46
Celkem	-	-	-	40,28	19,46

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dokumentů města Frýdek - Místek

- **Konsolidace (pol. 4133, 4134, 4139)**

V rámci konsolidačních položek se u města Frýdek - Místek lze setkat se dvěma. První položkou je pol. **4134**, jež značí konsolidaci, a jedná se o převody z rozpočtových účtů města. Tato položka vykazovala ve sledovaném období klesající vývojový charakter. Druhou, v rozpočtu evidovanou, konsolidační položkou města Frýdek - Místek je pol. **4139**, která se týká ostatních převodů z vlastních fondů, a zahrnuje např. převody z účtů sociálních fondů či účelových fondů. Tato položka zasáhla do rozpočtu pouze v letech 2010 a 2011.

Tabulka č. 3. 8 je orientována na konsolidační položky města Frýdek - Místek během sledovaného období, v tis. Kč.

Tabulka č. 3. 8 Konsolidační položky města Frýdek - Místek, v tis. Kč

	2008	2009	2010	2011	2012
4134 - Převody z rozpočtových účtů	2 362 452,7	2 544 877,6	1 628 325,7	1 480 696,6	827 492,8
4139 - Ostatní převody z vlastních fondů	-	-	3 000,0	4 500,0	-
Celkem	2 362 452,7	2 544 877,6	1 631 325,7	1 485 196,6	827 492,8

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ARIS, ÚFIS

³⁰ SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba v roce 2012*. Turnov: Acha obec účtuje, 2013. s 84. ISBN 978-80-905420-0-6.

3.3 Statutární město Havířov

Druhým ve skupině vybraných statutárních měst je město Havířov, které se z geografického hlediska rozkládá na jižním okraji ostravsko - karvinského průmyslového pásma, protéká jím řeka Lučina a leží mezi městem Ostrava a pohraničním městem Český Těšín. Celková výměra tohoto statutárního města je 3 207 ha, přičemž se dále dělí na 8 městských částí (Bludovice, Dolní Datyně, Dolní Suchá, Havířov - město, Podlesí, Prostřední Suchá, Šumbark, Životice). Počet obyvatel byl k 1. lednu 2013 dle statistických údajů ČSÚ, 78 713 obyvatel. Havířov, se po administrativní stránce, stal městem roku 1955, a tudíž mu patří titul nejmladšího města na území České republiky. Statutárním městem se Havířov stal v roce 1990.³¹

3.3.1 Hospodaření města Havířov

Statutární město Havířov se ve sledovaném období potýkalo se zápornými saldy hospodaření, výjimkou byl rok 2011, kdy byl rozpočet přebytkový. Veškeré finanční transakce města jsou obsahem povinně zveřejňovaných výsledků hospodaření.

Obdobně jako u prvního vybraného statutárního města Frýdek - Místek, tvořily **daňové příjmy** u statutárního města Havířov také největší zdroj příjmů. Jejich podíl na celkových příjmech se v průběhu sledovaného období, mimo rok 2011, pohyboval okolo 60%. Nejvyšší procentuální podíl byl v rozpočtu vykazován v roce 2008, kdy byl podíl daňových příjmů na celkových příjmech ve výši 66,2%. Daňové příjmy byly v roce 2008 zřetelně vyšší než v dalších sledovaných letech, a i když byl rozpočet města zasažen důsledky ekonomické krize, vykazovaly od tohoto roku daňové příjmy poměrně stabilní vývojové tendence.

Podíl **nedaňových příjmů** se na celkových příjmech města pohyboval, vyjma roku 2011, okolo 3,5%. V roce 2011 byl tento podíl 4,4%, přičemž je za touto zvýšenou účastí nedaňových příjmů na těch celkových, příjem ze splátek půjčených prostředků ze strany příspěvkových organizací, a to ve výši 26 664,69 tis. Kč.

Kapitálové příjmy dosáhly za celé sledované období nejvyšší hodnoty v roce 2009, poněvadž došlo k prodeji objektu dětského domova a stanice záchranné služby Moravskoslezskému kraji. Od zmíněného roku 2009, ovšem v dalších letech došlo k výraznému poklesu této příjmové složky. Toto tvrzení lze podložit skutečností, že se rozdíl

³¹ MĚSTO HAVÍŘOV. *Havířov: informace o městě*[online]. MĚSTO HAVÍŘOV [7. 3. 2014]. Dostupný z: <http://www.havirov-city.cz/historie-a-soucasnost/historie-havirova.html>.

v kapitálových příjmech v roce 2009 a kapitálových příjmech evidovaných v roce 2012 propadl o 36 000,75 tis. Kč. Nicméně byl jejich podíl v letech 2008, 2010, 2011 a 2012 na celkových příjmech města zcela minimální, neboť nedosahoval ani 1%.

Přijaté transfery zaznamenaly nejvyšší podíl na celkových příjmech v roce 2010, kde se pohyboval okolo 36%, a v roce 2011, kdy byl podíl dokonce 40%. Dotace byly pro město Havířov druhým největším zdrojem příjmů, poněvadž se neustále podílově pohybovaly okolo 30%. Stejně jako u statutárního města Frýdek - Místek, jsou dotace detailně analyzovány v další podkapitole. Tempo růstu příjmů města Havířov vykazovalo záporné hodnoty v roce 2009 a v roce 2012, kdy oproti roku 2011 došlo ke snížení tempa růstu příjmů téměř o 21 procentních bodů.

V tabulce č. 3. 9 je znázorněn celkový vývoj příjmů, včetně konsolidace a tempa růstu příjmů statutárního města Havířov v tis. Kč, za sledované období 2008 - 2012

Tabulka č. 3. 9 Příjmy a tempo růstu příjmů města Havířov v tis. Kč

	2008	2009	2010	2011	2012
Daňové příjmy	974 673,5	881 830,1	902 627,8	893 816,9	871 325,5
Nedaňové příjmy	49 011,2	43 641,5	54 878,4	72 730,1	44 121,8
Kapitálové příjmy	10 036,6	39 514,5	16 963,1	7 391,1	3 513,8
Přijaté transfery	439 149,5	426 521,9	558 743,4	662 158,5	484 445,1
Příjmy celkem	3 700 641,8	3 797 678,9	3 772 980,7	3 878 000,5	3 344 319,9
Konsolidace	2 227 771,1	2 406 170,8	2 239 768,1	2 241 903,9	1 940 913,8
Příjmy po konsolidaci	1 472 870,7	1 391 508,0	1 533 212,6	1 636 096,6	1 403 406,1
Tempo růstu příjmů [%]	7,3	-5,5	10,2	6,7	-14,2

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ARIS, ÚFIS

V oblasti celkových výdajů (bez konsolidace) statutárního města Havířov lze konstatovat, že v rámci sledovaného období došlo v rozpočtu k relativně stabilnímu vývojovému trendu.

Běžné výdaje od začátku sledovaného období do roku 2010 vykazovaly rostoucí vývojový charakter. Od roku 2011 došlo k jejich poklesu, přičemž v roce 2012 klesly na hodnotu 891 146,5 tis. Kč. Tento jev byl opět zapříčiněn změnou v systému vyplácení sociálních dávek, které již nyní neprochází přes rozpočet města, nýbrž jsou vypláceny přes kontaktní pracoviště úřadu práce ČR.

Kapitálové výdaje vykazovaly v rozpočtu během sledovaného období poměrně stabilní vývojový charakter. Nejvyšších hodnot tyto výdaje dosáhly v roce 2012. Důvodem takto vysokých kapitálových výdajů bylo zapojení do mnoha investičních akcí, na které město obdrželo dotace. Tempo růstu výdajů statutárního města Havířov, mimo rok 2008 a 2010, kdy tempo růstu dosáhlo dokonce 19,2%, bylo v průběhu sledovaného období v záporných hodnotách.

V tabulce č. 3. 10 jsou znázorněny výdaje a tempo růstu výdajů města Havířov ve sledovaném období, v tis. Kč.

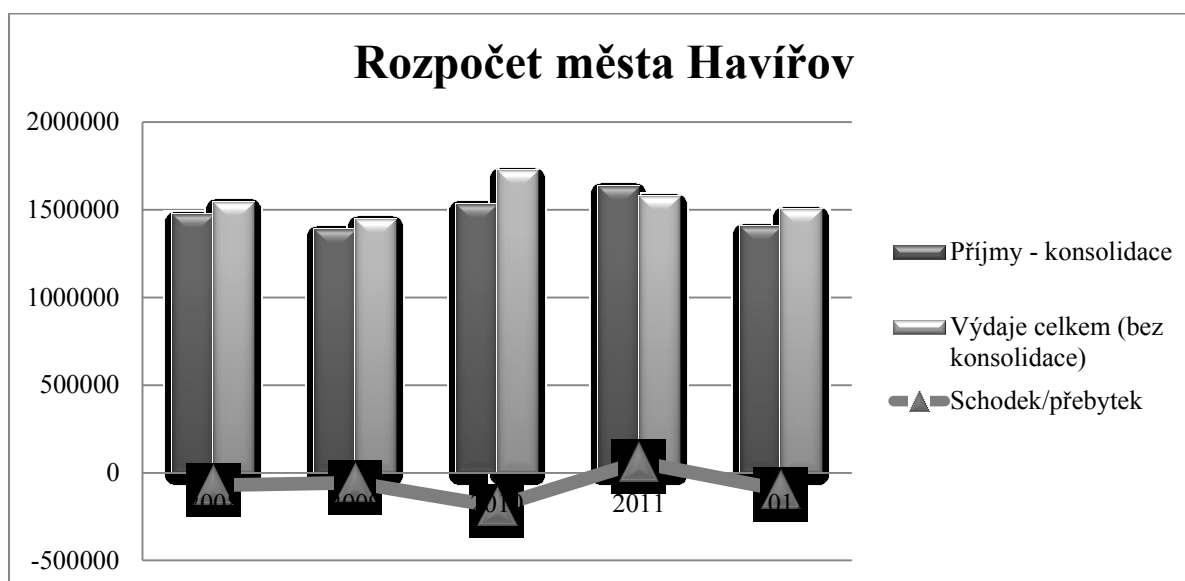
Tabulka č. 3. 10 Výdaje a tempo růstu výdajů města Havířov v tis. Kč

	2008	2009	2010	2011	2012
Běžné výdaje	1 089 012,1	1 137 481,2	1 281 297,9	1 223 454,1	891 146,5
Kapitálové výdaje	455 333,4	310 632,8	443 198,5	352 557,3	609 666,6
Výdaje celkem po konsolidaci	1 544 345,6	1 448 114,0	1 724 496,4	1 576 011,4	1 500 813,1
Tempo růstu výdajů [%]	3,8	-6,2	19,1	-8,6	-4,8

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ARIS, ÚFIS

V grafu č. 3. 2 je zachycen vývoj výsledků hospodaření statutárního města Havířov v tis. Kč, ve sledovaném období. Z grafu je patrné, že se město, až na rok 2011, nacházelo ve všech sledovaných letech ve schodku, tedy v záporných saldech hospodaření. Výrazně převyšující výdaje nad příjmy, jež jsou patrné v roce 2010, byly důsledkem proběhlé ekonomické krize v roce 2008. V roce 2011, se díky vysokému přidělu dotací, město Havířov dostalo do kladného salda hospodaření, které ovšem v roce 2012 vystřídal opět rozpočtový schodek, který byl zapříčiněn legislativními změnami v oblasti vyplácení sociálních dávek a sociálních příspěvků (viz. uvedeno výše u statutárního města Frýdek - Místek).

Graf č. 3. 2 Vývoj výsledku hospodaření města Havířov ve sledovaném období, v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ARIS, ÚFIS

3.3.2 Analýza dotací města Havířov

Obdobně jako u prvního zvoleného města, kterým byl Frýdek - Místek, tak i v případě města Havířov, byly v rámci sledovaného období dotace druhým největším zdrojem příjmů. Od roku 2008 do roku 2011 došlo k pozvolnému nárůstu podílu dotací na celkových příjmech, a to z 29,8% na 40,5%. V roce 2012 se tento podíl snížil na 34,5%, z důvodu legislativních změn na úseku sociální agendy.

- **Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně (pol. 411x)**

Položka **4111**, tedy neinvestiční přijaté transfery z kapitoly Všeobecná pokladní správa, jejichž poskytovatelem je Ministerstvo financí ČR, se v průběhu sledovaného období vyvíjely konstantním tempem. Výjimkou byl rok 2010, kdy byla tato položka nejvyšší, a to z důvodu konání voleb do PS Parlamentu ČR a voleb do zastupitelstev obcí. V rámci této položky byly dále městu poskytovány neinvestiční dotace na sociálně - právní ochranu dětí a na úhradu osobních a věcných nákladů související s výkonem přenesené působnosti v oblasti sociálních služeb. Statutární město Havířov během sledovaného období vykazovalo na této položce totožné účelové znaky jako statutární město Frýdek - Místek. Jmenovitě se jednalo např. o ÚZ 98216, jež evidovalo město Havířov ve všech letech sledovaného období či ÚZ 98116, který se v rozpočtu města vyskytoval až do roku 2011 včetně. Položka **4112** zahrnuje dotace ze

státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu. Statutární město Havířov prostřednictvím této položky získalo dotace pro financování dvou oblastí - pro oblast výkonu státní správy a pro oblast školství. V průběhu sledovaného období došlo k poklesu poskytování těchto neinvestičních dotací, poněvadž je tento trend způsoben skutečností, že ve městě každoročně klesá počet studujících žáků. Neinvestiční dotace ze státních fondů (pol. **4113**) vykazovalo město Havířov v rámci celého sledovaného období. Od roku 2008 až do roku 2010 byl poskytovatelem dotací pouze Státní fond rozvoje bydlení ČR (ÚZ 92241), přičemž tato dotace sloužila k částečné úhradě úroku z úvěru, jež si město vzalo za účelem sanace bytového fondu. V roce 2011 a v roce 2012 se k SF rozvoje bydlení ČR přidal i SF životního prostředí ČR (ÚZ 90001), prostřednictvím něhož byla v roce 2012 realizována akce „Ozeleňování středových pásů“ ve městě. Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu (pol. **4116**) se do roku 2011 vyvíjely konstantním tempem. Do tohoto roku plynuly největší finanční prostředky z MPSV ČR na příspěvek na péči, dávky sociální péče a pomoc v hmotné nouzi. Stejně jako v případě města Frýdek - Místek, tak i město Havířov, zaznamenalo v roce 2012 na této položce značný propad, jež byl způsoben již několikrát zmiňovanou změnou týkající se systému vyplácení těchto dávek. V roce 2012 byly na této položce evidovány největší příjmy poskytnuté např. na aktivní politiku zaměstnanosti, na systém vzdělávání pro konkurenceschopnost a na řízení lidských zdrojů. Během sledovaného období město ve všech letech obdrželo dotace z MV ČR ÚZ 14137, a vyjma roku 2009 také ÚZ 14005. Až na rok 2008, město Havířov taktéž, jako město Frýdek - Místek, získalo dotace např. z Úřadu vlády ČR (ÚZ 04428). Ministerstvo kultury ČR (ÚZ 34070) bylo poskytovatelem dotací mezi lety 2008 - 2011. Obdržené dotace značené účelovými znaky (ÚZ) vyskytující se v textu a následující tabulce č. 3. 11, jsou charakterizovány v tabulce č. 2. 5.

Tabulka č. 3. 11 je orientována na neinvestiční dotace, včetně ÚZ, jejichž poskytovatelem je ústřední úroveň státní správy. Příjemcem je město Havířov a uvedené hodnoty jsou v tis. Kč.

Tabulka č. 3. 11 Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně v tis. Kč

Položky 411x - Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně					
	2008	2009	2010	2011	2012
4111 - NPT z kapitoly Všeobecná pokladní správa	13 084,1	12 332,8	15 013,9	12 027,7	13 710,2
	ÚZ 98116; 98193; 98216	ÚZ 98116; 98216; 98348	ÚZ 98005; 98071; 98116; 98187; 98216	ÚZ 98005; 98116; 98216	ÚZ 98007; 98008; 98193; 98216
4112 - NPT ze SR v rámci souhrnného dotačního vztahu	75 122,4	76 403,5	75 728,4	63 896,2	62 157,4
4113 - NPT ze státních fondů	3 609,1	2 716,0	5 089,6	3 197,5	2 333,2
	ÚZ 92241	ÚZ 92241	ÚZ 92241	ÚZ 90001; 92241	ÚZ 90001; 92241
4116 - ostatní NPT ze SR	282 224,1	276 928,9	277 929,8	282 042,6	19 591,7
	ÚZ 13101; 13229; 13234; 13235; 13306; 14005; 14137; 14336; 29004; 29008; 34070	ÚZ 04428; 13002; 13101; 13229; 13234; 13235; 13306; 14008; 14137; 14336; 29004; 29008; 34070	ÚZ 04428; 13005; 13234; 13235; 13306; 14005; 14012; 14013; 14137; 29004; 29008; 33020; 33123; 33163; 34070	ÚZ 04428; 13101; 13233; 13234; 13235; 13306; 14005; 14013; 14137; 15319; 15370; 17003; 29004; 29008; 33123; 34070	ÚZ 04428; 13003; 13008; 13101; 13233; 13234; 14005; 14012; 14013; 14019; 14137; 15319; 15370; 17003; 27003; 29004; 29008; 33123
Celkem	374 039,7	368 381,2	374 892,2	361 262,1	97 792,5

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dokumentů města Havířov

- Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně (pol. 421x)**

Investiční dotace poskytnuté prostřednictvím Ministerstva financí, potažmo jeho kapitoly Všeobecná pokladní správa (pol. **4211**), byly městu Havířov uděleny pouze v roce 2008. Jednalo se o investiční dotaci v hodnotě 10 mil. Kč, která byla určená na opravu domu ve vlastnictví města. V rámci položky **4213**, která se týká investičních dotací, jejichž poskytovatelem jsou státní fondy, vykazovalo město získané prostředky až od roku 2010. Ve všech třech po sobě jdoucích letech byl poskytovatelem dotací SF životního prostředí ČR (ÚZ 90877 a ÚZ 90909). Většinu obdržených finančních prostředků město využilo ke snižování spotřeby energií, prostřednictvím programu „Zelená úsporám“. Od roku 2010 měly investiční dotace rostoucí charakter. Nejvyšší hodnoty dosáhly dotace v roce 2012, kde byly městem použity na odkanalizování jeho městských částí. Položka **4216**, tedy ostatní investiční dotace

ze státního rozpočtu, měly do roku 2010 klesající charakter, ovšem od roku 2011 došlo k výraznému nárůstu a tento trend pokračoval i v roce 2012. V roce 2008 a 2009 se jednalo o dotace zejména z MV ČR (ÚZ 14876), Ministerstva pro místní rozvoj ČR (ÚZ 17870, ÚZ 17871 a ÚZ 17880) a Ministerstva zemědělství ČR (ÚZ 29516). V roce 2010 město Havířov obdrželo v rámci této položky nejmenší dotaci, a to od MV ČR na zvýšení kvality v úřadech územní veřejné správy. V roce 2011 a 2012 byly finanční prostředky využity zejména na rekonstrukce, revitalizace a již zmíněné odkanalizovací akce. Položka **4218** zahrnuje investiční převody z Národního fondu (ÚZ 95816). Dotace byly vykazovány jen v letech 2010 a 2011. V obou případech byly zdrojem dotací tzv. norské fondy, a sloužily na rekonstrukci MŠ a ZŠ. Obdržené dotace značené účelovými znaky (ÚZ) vyskytující se v textu a následující tabulce č. 3. 12, jsou charakterizovány v tabulce č. 2. 5.

Tabulka č. 3. 12 je věnována investičním dotacím z rozpočtů ústřední úrovně spolu s ÚZ, které byly poskytnuty městu Havířov v tis. Kč, v rámci sledovaného období.

Tabulka č. 3. 12 Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně v tis. Kč

Položky 421x - Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně					
	2008	2009	2010	2011	2012
4211 - IPT z kapitoly Všeobecná pokladní správa	10 000,0	-	-	-	-
	ÚZ 98858				
4213 - IPT ze SF	-	-	2 588,4	4 183,2	11 178,8
			ÚZ 90909	ÚZ 90877; 90909	ÚZ 90877
4216 - ostatní IPT ze SR	4 353,9	2 215,6	1 096,5	108 771,2	202 016,2
	ÚZ 14876; 17880; 29516	ÚZ 14876; 17870; 17871	ÚZ 14924	ÚZ 14903; 15835; 17870; 17871	ÚZ 13899; 14924; 15825; 15835; 17870; 17871;
4218 - Investiční převody z Národního fondu	-	-	5 332,4	461,7	-
			ÚZ 95816	ÚZ 95816	
Celkem	14 353,9	2 215,6	9 017,3	113 416,0	213 195,1

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dokumentů města Havířov

- Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně (pol. 422x)**

Položka **4222**, tedy investiční přijaté transfery od krajů, dosáhla nejvyšších hodnot na začátku a na konci sledovaného období. V roce 2008 byla městu přidělena jedna dotace ve výši 6 mil.

Kč, jejímž poskytovatelem byl MS kraj. Účelem této investiční dotace bylo vybudování protipovodňové hráze. V roce 2012 byla také prostřednictvím Moravskoslezského kraje poskytnuta jen jedna investiční dotace, a ta sloužila na odstranění následků povodní z roku 2010. Nejnižší hodnota investiční dotace byla zaznamenána v roce 2011, pouhých 404,9 tis. Kč, jež byla poskytnuta na vzdělávací účely. Prostřednictvím položky 4223 byly městu Havířov poskytnuty investiční dotace z regionálních rad. Vždy se jednalo o RRRS Moravskoslezsko (ÚZ 88501 a ÚZ 88505). Začátek čerpání těchto dotací je evidován od roku 2010, přičemž byla v tomto roce hodnota poskytnuté dotace nejvyšší. Město Havířov čerpalo dotaci na regeneraci náměstí a vybudování sportovní haly ZŠ. Od roku 2011 měla tato položka klesající vývojový charakter. Obdržené dotace značené účelovými znaky (ÚZ) vyskytující se v textu a následující tabulce č. 3. 13, jsou charakterizovány v tabulce č. 2. 5.

V tabulce č. 3. 13 jsou znázorněny investiční dotace od veřejných rozpočtů územní úrovně spolu s ÚZ, jež byly ve sledovaném období poskytnuty statutárnímu městu Havířov, v tis. Kč.

Tabulka č. 3. 13 Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně v tis. Kč

Položky 422x - Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně					
	2008	2009	2010	2011	2012
4222 - IPT od krajů	6 000,0	4 344,2	707,2	404,9	8 371,2
4223 - IPT od regionálních rad	-	-	92 652,4	85 567,2	60 417,2
			ÚZ 88501; 88505	ÚZ 88501; 88505	ÚZ 88501; 88505
Celkem	6 000,0	4 344,2	93 359,6	85 972,1	68 788,4

Zdroj: vlastní zpracování na základě dokumentů města Havířov

- **Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně (pol. 412x)**

Na položce **4121**, statutární město Havířov obdrželo neinvestiční přijaté transfery od obcí. Tento druh dotací vykazoval ve sledovaném období víceméně stabilní vývojový charakter. Do této položky spadaly zejména dotace na úhradu neinvestičních (provozních) nákladů škol, či dotace na společný projekt několika obcí „Systém včasné intervence“. Neinvestiční přijaté transfery od krajů (pol. **4122**), měly od začátku sledovaného období rostoucí vývojový trend, přičemž v roce 2011 dosáhly svého maxima, částky 15 689,6 tis. Kč, a v roce 2012 začaly tyto dotace klesat. Např. v roce 2010 k nejvyšším neinvestičním dotacím patřily finanční prostředky od MS kraje poskytnuté pro domov seniorů Havířov. V roce 2011 byla největší hodnota dotace, v hodnotě 13 817,35 tis. Kč, poskytnuta na Operační program Vzdělávání pro

konkurenceschopnost, přičemž tato podpora byla financována z 85 % ze zdrojů Evropské unie. Položka **4123**, tedy neinvestiční přijaté transfery od regionálních rad začala být městem Havířov evidována od roku 2010. Poskytovatelem byla opět RRRS Moravskoslezsko (ÚZ 88001 a ÚZ 88005). Největší částka na této položce byla zaznamenána až v roce 2011, kdy byly finanční prostředky poskytnuty zejména na zkvalitnění výuky zavedením moderních metod a moderních IT technologií, a dále byly dotace vynaloženy na rekonstrukci chodníku. V roce 2012 obdrželo město dotaci pouze na jeden projekt, a to na rekonstrukci části městské knihovny. Obdržené dotace značené účelovými znaky (ÚZ) vyskytující se v textu a následující tabulce č. 3. 14, jsou charakterizovány v tabulce č. 2. 5.

Tabulka č. 3. 14 je věnována neinvestičním přijatým transferům od veřejných rozpočtů územní úrovně včetně ÚZ, ve městě Havířov ve sledovaném období, v tis. Kč.

Tabulka č. 3. 14 Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně v tis. Kč

Položky 412x - Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně					
	2008	2009	2010	2011	2012
4121 - NPT od obcí	554,6	877,2	942,9	980,6	895,6
4122 - NPT od krajů	2 729,1	9 475,2	13 996,1	15 689,6	10 234,5
4123 - NPT od regionálních rad	-	-	2 107,1	17 119,2	4 932,1
			ÚZ 88001; 88005	ÚZ 88001; 88005	ÚZ 88001; 88005
Celkem	3 283,7	10 352,4	17 046,1	33 789,4	16 062,2

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dokumentů města Havířov

- Neinvestiční přijaté transfery ze zahraničí (pol. 415x)**

Neinvestiční dotace od mezinárodních institucí (pol. **4152**), se v rámci sledovaného období objevily v rozpočtu města Havířov pouze jednou, a to v roce 2011. Město tuto neinvestiční dotaci dostalo v souvislosti s pořádáním Mezinárodní floristické soutěže Europa Cup 2011.

V tabulce č. 3. 15 jsou znázorněny neinvestiční dotace ze zahraničí ve sledovaném období, v tis. Kč ve městě Havířov.

Tabulka č. 3. 15 Neinvestiční přijaté transfery ze zahraničí, v tis. Kč

	2008	2009	2010	2011	2012
4152 - NPT od mezinárodních institucí	-	-	-	598,78	-
Celkem	-	-	-	598,78	-

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dokumentů města Havířov

- **Převody z vlastních fondů (pol. 413x)**

Jak již bylo uvedeno výše u města Frýdek - Místek, položky 4131 a 4132 nejsou položky konsolidační. Položka **4131**, ve které jsou zahrnuty převody z vlastních fondů hospodářské (podnikatelské činnosti) vykazovala v rozpočtu města Havířov od roku 2009 rostoucí charakter. Na této položce dochází prakticky k převodu z jednoho účtu města na jiný účet města. Převody z ostatních vlastních fondů (pol. **4132**) se v rozpočtu města vyskytovaly pouze v roce 2009.

Tabulka č. 3. 16 je orientována na převody z vlastních fondů města Havířov během sledovaného období, v tis. Kč.

Tabulka č. 3. 16 Převody z vlastních fondů města Havířov, v tis. Kč

	2008	2009	2010	2011	2012
4131 - Převody z vlastních fondů hospodářské (podnikatelské) činnosti	41 472,1	41 000,0	64 428,1	67 120,1	88 606,9
4132 - Převody z ostatních vlastních fondů	-	228,5	-	-	-
Celkem	41 472,1	41 228,5	64 428,1	67 120,1	88 606,9

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dokumentů města Havířov

- **Konsolidace (pol. 4133, 4134, 4139)**

V tabulce č. 3. 17 jsou znázorněny konsolidační položky města Havířov v tis. Kč, v průběhu sledovaného období. U tohoto statutárního města se vyskytovaly všechny tři možné konsolidační položky, jež jsou pevně ukotveny v rozpočtové skladbě. Položka **4133** obsahuje převody z vlastních rezervních fondů. Nejvyšší částka na této položce byla v roce 2009. Od tohoto roku však docházelo k neustálému poklesu této konsolidační položky. Převody z rozpočtových účtů (pol. **4133**), se v rámci sledovaných let vyznačovaly podobnými hodnotami, a tudíž lze usuzovat stabilní vývojový charakter. Na položce **4139**, tedy ostatní převody z vlastních fondů, město Havířov do roku 2011 vykazovalo rostoucí trend. Ovšem roku 2012 došlo na této položce k poklesu.

Tabulka č. 3. 17 Konsolidace města Havířov v tis. Kč

	2008	2009	2010	2011	2012
4133 - Převody z vlastních rezervních fondů	280 328,4	552 021,7	178 350,1	145 611,5	88 315,7
4134 - Převody z rozpočtových účtů	1 916 255,2	1 810 728,7	1 952 692,3	1 945 703,8	1 712 008,9
4139 - Ostatní převody z vlastních fondů	31 187,5	43 420,4	108 725,7	150 588,6	140 589,1
Celkem	2 227 771,1	2 406 170,8	2 239 768,1	2 241 903,9	1 940 913,7

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ARIS, ÚFIS

3.4 Statutární město Karviná

Statutární město Karviná se nachází na severním okraji předhůří Beskyd 18 km východním směrem od města Ostrava a protéká jím řeka Olše, severní okraj města sousedí s Polskem. Celková rozloha města je cca 5 748 ha, a dále se člení na 9 městských částí (Darkov, Karviná - Doly, Karviná - město, Louky nad Olší, Ráj, Staré Město u Karviné ad.) K 1. lednu 2013 bylo ČSÚ zaznamenáno, že v tomto městě žije 57 842 obyvatel. První písemná zmínka o městě pochází již z roku 1268. Statutárním městem se město Karviná stalo v roce 2002.³²

3.4.1 Hospodaření města Karviná

Hospodaření statutárního města Karviná se na začátku sledovaných let, tedy v roce 2008, vyznačovalo záporným saldem, přičemž se do schodku opět toto statutární město dostalo v roce 2010. Zbylé tři roky v rámci sledovaného období vykazovalo město Karviná přebytkový stav svého rozpočtu.

Daňové příjmy byly pro rozpočet města, během sledovaného období, nejdůležitějším zdrojem jeho příjmů. V roce 2012 byl jejich podíl na rozpočtu 57,2%. Ve zbylých sledovaných letech se také hodnota podílů pohybovala okolo 50%, ovšem výjimku tvořil rok 2009, kdy podíl těchto příjmů klesl jen na 28,3%. Tyto procentuální výkyvy byly způsobeny řadou legislativních změn, např. na úseku výběru daní či zrušením povinnosti platby záloh, jež platí pro vybrané druhy podnikatelů apod.

³² MĚSTO KARVINÁ. *Karviná: informace o městě* [online]. MĚSTO KARVINÁ [7. 3. 2014]. Dostupný z: http://www.karvina.cz/portal/page/portal/uvodni_stranka/mesto_karvina/o_meste

U **nedaňových příjmů** lze konstatovat, že se v průběhu sledovaného období jejich podíl pohyboval v rozmezí 12% - 18%. K jediné výjimce z tohoto výsledovaného rozsahu podílů došlo v roce 2010, kdy se nedaňové příjmy podílely na celkových zdrojích města jen ze 7,5%.

Kapitálové příjmy statutárního města Karviná se vyznačovaly největšími výkyvy v podílech na celkových zdrojích. V letech 2008, 2011 a 2012 se jejich podíl pohyboval okolo 1,5%, avšak rok 2009 a 2010 byl pro kapitálové příjmy mimořádně skokový oproti výše zmíněným rokům, poněvadž se podíl pohyboval okolo 28%. Takto vysoký podíl byl zapříčiněn privatizací bytového fondu.

Přijaté transfery znamenaly pro město Karviná ve sledovaném období druhý nejvyšší zdroj příjmů. V průběhu let se jejich podíl střídavě pohyboval okolo 30%. Přijaté transfery jsou detailněji analyzovány v další podkapitole. V oblasti tempa růstu příjmů lze konstatovat poměrně značný pokles mezi roky 2009 a 2010, kdy došlo k rozdílu cca 40%. V posledních třech letech sledovaného období se tempo růstu příjmů pohybovalo v záporných hodnotách.

V tabulce č. 3. 18 jsou uvedeny příjmy a tempo růstu příjmů města Karviná v tis. Kč, v rámci sledovaného období.

Tabulka č. 3. 18 Příjmy a tempo růstu příjmů města Karviná v tis. Kč

	2008	2009	2010	2011	2012
Daňové příjmy	743 475,4	657 721,9	803 583	683 314,6	663 396,6
Nedaňové příjmy	229 462,4	279 365	140 705,1	181 622,4	219 658,7
Kapitálové příjmy	19 799,7	628 491,9	535 445,2	25 992,9	12 204,4
Přijaté transfery	442 084,8	762 246,3	396 858,6	388 933,9	264 215,8
Příjmy celkem	4 739 167,8	6 552 315,8	4 591 230,9	4 131 435,1	2 435 146,2
Konsolidace	3 304 345,5	4 224 490,6	2 714 638,9	2 851 571,2	1 275 670,7
Příjmy po konsolidaci	1 434 822,3	2 327 825,2	1 876 592	1 279 863,9	1 159 475,5
Tempo růstu příjmů[%]	10,1	62,2	-19,4	-31,8	-9,4

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ARIS, ÚFIS

Výdajová stránka rozpočtu města Karviná se ve sledovaném období vyznačovala velkými výkyvy.

Běžné výdaje statutárního města Karviná se až do roku 2011 včetně, vyvíjely poměrně konstantním tempem. Nejvyšší hodnotu těchto výdajů mělo město Karviná v roce 2010, přičemž největší podíl na výdajích byl na položce veřejná správa, potažmo výkon místní

správy. Obdobně jako v případě předchozích analyzovaných měst, došlo též u města Karviná k výraznějšímu poklesu běžných výdajů v roce 2012, který byl zapříčiněn snížením objemu sociálních dávek, které v dřívějších letech procházely přes rozpočet města, ale byly plně kryty transfery ze státního rozpočtu prostřednictvím kapitoly MPSV ČR.

Kapitálové výdaje se u města Karviná v prvních dvou letech pohybovaly na vysoké úrovni. Důvodem této skutečnosti bylo poskytnutí finančních prostředků pro potřeby odvádění a čištění odpadních vod ve městě. K razantnímu poklesu těchto výdajů došlo v roce 2011, v roce 2012 došlo k nepatrnému zvýšení úrovně z roku 2011. Tempo růstu výdajů vykazovalo od začátku sledovaného období pravidelný pokles. Poslední dva roky se tempo růstu výdajů pohybovalo v záporných hodnotách, přičemž se v roce 2011 dostalo až na hodnotu -39,3%.

V tabulce č. 3. 19 je znázorněn vývoj výdajů a tempa růstu výdajů města Karviná ve sledovaném období, v tis. Kč.

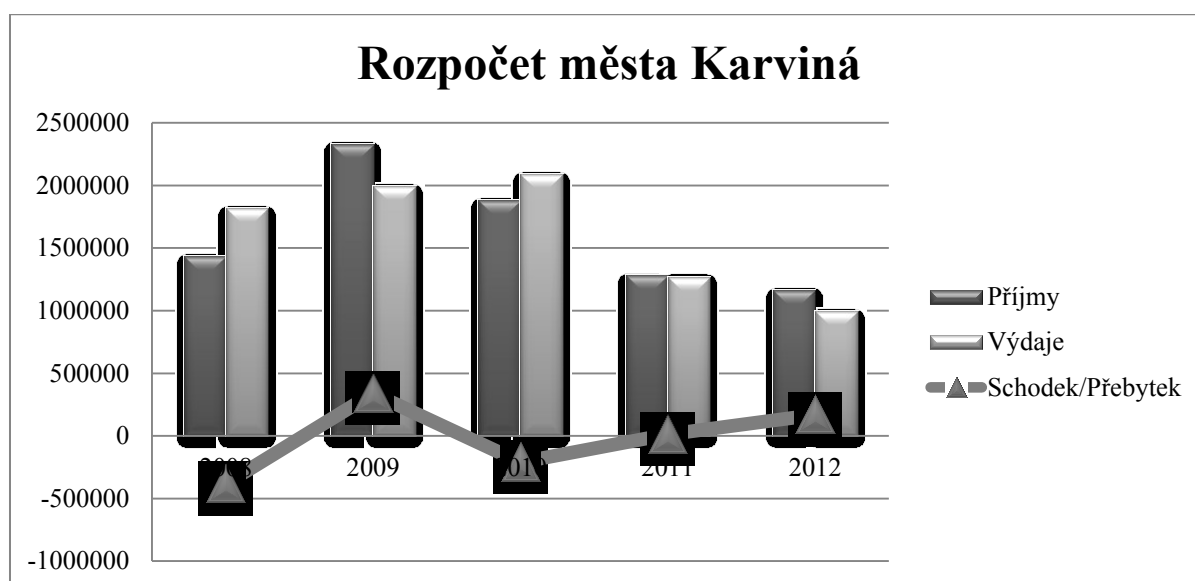
Tabulka č. 3. 19 Výdaje a tempo růstu výdajů města Karviná, v tis. Kč

	2008	2009	2010	2011	2012
Běžné výdaje	1 081 156,7	1 152 117,6	1 397 461,2	1 058 929,3	761 451,6
Kapitálové výdaje	734 408,5	837 372,3	690 230,8	208 542,3	230 718,5
Výdaje celkem po konsolidaci	1 815 565,2	1 989 489,9	2 087 692	1 267 471,6	992 170,1
Tempo růstu výdajů[%]	28,1	9,6	4,9	-39,3	-21,7

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ARIS, ÚFIS

V grafu č. 3. 3 jsou zobrazeny výsledky hospodaření statutárního města Karviná v tis. Kč, ve sledovaném období. Jak lze z toho grafu vyčíst, v letech 2008 - 2010 docházelo u města Karviná k cyklickým výkyvům ve výsledcích hospodaření, jež byly zapříčiněny ekonomickou krizí. Důvodem přebytkového stavu hospodaření v roce 2009, byla skutečnost, že město Karviná obdrželo vysoký podíl dotací. Od zmíněného roku 2010, ovšem u města došlo k pozvolnému nárůstu příjmů, a pro rok 2011 a rok 2012 vykazovalo město kladná salda hospodaření.

Graf č. 3.3 Vývoj výsledku hospodaření města Karviná ve sledovaném období, v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ARIS, ÚFIS

3.4.2 Analýza dotací města Karviná

Dotace tvořily, tak jako v případě dvou předchozích statutárních měst, druhý největší zdroj příjmů i u statutárního města Karviná. Největší procentuální podíl dotací byl vykazován v roce 2009, kdy se jednalo o 32,7% podíl na celkových příjmech. Naopak nejnižší podílovou hodnotu zaznamenaly dotace v roce 2010, kdy došlo k situaci, že druhým největším zdrojem příjmů byly příjmy kapitálové. V tomto roce se dotace na rozpočtu města podílely z pouhých 21%.

- **Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně (pol. 411x)**

Položka **4111**, neinvestiční dotace z kapitoly státního rozpočtu Všeobecná pokladní správa v rozpočtu města Karviná zaznamenala od roku 2010 klesající trend. Nejvyšší hodnoty dosáhly dotace obdržené městem prostřednictvím kapitoly Ministerstva financí ČR, právě v roce 2010. Tato skutečnost je opět spojená, tak jako v případě předchozích statutárních měst, s konáním voleb do zastupitelstev obcí a voleb do PS Parlamentu ČR. Obdobně jako u výše analyzovaných měst, tak i u města Karviná byla ve všech letech sledovaného období vykazována dotace spojená se sociálně právní ochranou dětí (ÚZ 98216), a do roku 2011 včetně, neinvestiční účelové dotace obcím (ÚZ 98116). Neinvestiční přijaté dotace ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu (pol. **4112**), které se týkaly finančních

prostředků z Ministerstva financí ČR určené na výkon státní správy a na školství, měly od roku 2009 postupně klesající charakter. Neinvestiční dotace ze státních fondů (pol. **4113**), dosáhly maximální částky na začátku sledovaného období, tedy v roce 2008, jejímž poskytovatelem byl SF ŽP ČR (ÚZ 90102). Neinvestiční dotace, které město obdrželo prostřednictvím této položky v roce 2009, byly poskytnuty ze Státního fondu dopravní infrastruktury ČR (ÚZ 91252), přičemž se týkaly zejména úprav místních komunikací. Stejně tak tomu bylo v roce 2010, kdy se k SF dopravní infrastruktury, jež poskytl městu Karviná dotaci na totožný účel, opět přidal SF ŽP ČR (ÚZ 90001). V roce 2011 město obdrželo dotaci jen ze Státního fondu životního prostředí ČR, která byla určená na geologický průzkum a monitoring území. V roce 2012 město Karviná neobdrželo žádnou neinvestiční dotaci od státních fondů. Položka **4116**, tedy ostatní neinvestiční dotace ze státního rozpočtu vykazovala do konce roku 2011 rostoucí trend. Jednalo se o prostředky, jejichž poskytovateli byla v průběhu sledovaného období různá ministerstva, např. MV ČR (ÚZ 14005, ÚZ 14008, ÚZ 14009 a ÚZ 14013), MŠMT (ÚZ 33020, ÚZ 33123 a ÚZ 33339), Ministerstvo kultury ČR (ÚZ 34053, ÚZ 34070 a ÚZ 34544), Ministerstvo zemědělství (ÚZ 29004 a ÚZ 29008), Ministerstvo dopravy ČR (ÚZ 27003), Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR (ÚZ 22003) či Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (ÚZ 17007 a ÚZ 17011). Účel poskytnutých dotací sloužil např. na realizaci Operačních programů - Vzdělávání pro konkurenceschopnost a Lidské zdroje a zaměstnanost. Obrat přišel v roce 2012, neboť podpora v rámci těchto OP nebyla tak velká. Rozdíl mezi dotacemi přijatými v roce 2011 a dotacemi z roku 2012, byl 263 801,7 tis. Kč. Neinvestiční převody z Národního fondu (pol. **4118**) byly v rozpočtu města vykazovány od roku 2010. Ve všech třech po sobě jdoucích letech dotace sloužily k rozvoji spolupráce dvou největších lázeňských měst v Euroregionu Těšínské Slezsko. Finanční prostředky byly poskytnuty Strukturálními fondy EU (ÚZ 95113 a ÚZ 95206). Obdržené dotace značené účelovými znaky (ÚZ) vyskytující se v textu a následující tabulce č. 3. 20, jsou charakterizovány v tabulce č. 2. 5.

Tabulka č. 3. 20 je věnována neinvestičním přijatým transferům od veřejných rozpočtů ústřední úrovně včetně ÚZ, jež vykazuje město Karviná ve sledovaném období, v tis. Kč.

Tabulka č. 3. 20 Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně v tis. Kč

Položky 411x - Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně					
	2008	2009	2010	2011	2012
4111 - NPT z kapitoly Všeobecná pokladní správa	10 404,5	9 926,7	11 571,9	9 125,4	8 715,4
	ÚZ 98116; 98193; 98216	ÚZ 98116; 98216; 98348	ÚZ 98005; 98071; 98116; 98187; 98216	ÚZ 98005; 98116; 98216	ÚZ 98007; 98008; 98193; 98216
4112 - NPT ze SR v rámci souhrnného dotačního vztahu	59 666,5	60 694,7	60 456,2	50 798,5	48 932,2
4113 - NPT ze státních fondů	35 300,0	584,0	1 416,1	71,6	-
	ÚZ 90102	ÚZ 91252	ÚZ 90001; 91252	ÚZ 90001	
4116 - ostatní NPT ze SR	239 629,5	235 538,8	250 373,1	283 749,2	19 947,5
	ÚZ 04428; 12002; 13101; 13229; 13234; 13235; 13306; 14005; 22402; 29004; 29008; 33160; 33339; 34053; 34070	ÚZ 04428; 13002; 13234; 13235; 13306; 14005; 14008; 29004; 29008; 33339; 34053; 34070	ÚZ 04428; 13002; 13233; 13234; 13235; 13306; 14005; 14013; 15319; 17007; 17011; 29004; 29008; 33020; 33123; 33339; 34070	ÚZ 04428; 07121; 13002; 13101; 13233; 13234; 13235; 13306; 14005; 14009; 14013; 15319; 17466; 29004; 29008; 33123; 33339; 34053; 34070	ÚZ 04428; 13008; 13101; 13233; 13234; 14005; 14013; 14019; 17003; 17007; 22003; 27003; 29004; 29008; 33123; 33339; 34053; 34070
4118 - Neinvestiční převody z Národního fondu	-	-	945,9	63,7	434,5
			ÚZ 95113; 95206	ÚZ 95113; 95206	ÚZ 95113; 95206
Celkem	345 000,5	306 744,2	324 763,3	343 808,4	78 029,5

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dokumentů města Karviná

- Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně (pol. 421x)**

Investiční přijaté transfery z kapitoly Všeobecná pokladní správa (pol. **4211**) obdrželo město Karviná pouze v letech 2008 a 2009. V roce 2009 se jednalo o dotace za účelem dořešení podmínek výkonu státní správy, a taktéž dotace určené na rekonstrukci venkovního sportoviště. Položka **4213**, tedy investiční dotace ze státních fondů, město Karviná neobdrželo jen v roce 2011. Nejvyšší dotace byla přidělena v roce 2009, jejímž poskytovatelem byl SF životního prostředí ČR (ÚZ 90102), kde se jednalo o dotaci na rekonstrukci a rozšíření kanalizace ve městě a dalším poskytovatelem byl také SF dopravní infrastruktury ČR (ÚZ 91628). V roce 2010 a 2012 byl poskytovatelem dotací opět SF ŽP ČR. Ostatní investiční

dotace ze státního rozpočtu (pol. **4216**), měly v průběhu sledovaného období velmi kolísavý trend. Nejvyšší hodnoty dosáhly tyto dotace v roce 2009, kdy město dostalo od Ministerstva kultury ČR (ÚZ 34544) finanční prostředky na program „Veřejné informační služby knihoven“, a dále prostředky z Ministerstva pro místní rozvoj ČR (ÚZ 17870 a ÚZ 17871) a z Ministerstva ŽP ČR (ÚZ 15796). Druhý objemově největší obnos dotací obdrželo město v roce 2012, kdy nejtědřejším poskytovatelem bylo v tomto roce Ministerstvo ŽP ČR, přičemž účelem dotace byly energetické úspory v objektech města. K dalším poskytovatelům dotací na této položce patřilo také Ministerstvo vnitra ČR (ÚZ 14876), jež poskytlo dotaci např. v roce 2009 na rozšíření městského kamerového systému, a Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (ÚZ 17789). Položka **4218**, tedy investiční převody z Národního fondu vykazovalo město ve svém rozpočtu od roku 2010, přičemž se oproti položce 4118 (neinvestiční převody z Národního fondu), jednalo o rostoucí trend. Ve všech sledovaných letech, až na rok 2011, se jednalo o podporu z EHP / Norsko (ÚZ 95816), která byla poskytnuta na revitalizaci zařízení jeslí, a k ní v roce 2010, 2011 a 2012 se jednalo o investiční podporu ze Strukturálního fondu EU (ÚZ 95823) sloužící na rozvoj spolupráce dvou největších lázeňských měst v Euroregionu Těšínské Slezsko. Obdržené dotace značené účelovými znaky (ÚZ) vyskytující se v textu a následující tabulce č. 3. 21, jsou charakterizovány v tabulce č. 2. 5.

V tabulce č. 3. 21 jsou znázorněny investiční dotace od veřejných rozpočtů ústřední úrovně v tis. Kč včetně ÚZ, které získalo statutární město Karviná v průběhu sledovaného období.

Tabulka č. 3. 21 Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně v tis. Kč

Položky 421x - Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně					
	2008	2009	2010	2011	2012
4211 - IPT z kapitoly Všeobecná pokladní správa	40 245,0	31 000,0			
	ÚZ 98858	ÚZ 98858	-	-	-
4213 - IPT ze SF	920,8	27 670,0	714,8		3 404,8
	ÚZ 90102	ÚZ 90102; 91628	ÚZ 90877	-	ÚZ 90877
4216 - ostatní IPT ze SR	40 045,3	359 653,9	13 284,9	6 113,3	93 018,4
	ÚZ 15796; 22760; 29516	ÚZ 14876; 15796; 17870; 17871; 34544	ÚZ 14876; 15835; 34544	ÚZ 14903; 17789; 17883	ÚZ 14876; 15835; 17871; 17883; 34544
4218 - Investiční převody z Národního fondu	-	14,5	9 956,3	16 843,7	19 866,9
		ÚZ 95816	ÚZ 95816; 95823	ÚZ 95823	ÚZ 95816; 95823
Celkem	81 211,1	418 338,4	23 955,9	22 957,0	116 290,1

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dokumentů města Karviná

- **Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně (pol. 422x)**

Prostřednictvím položky **4222**, tedy investiční dotace od krajů, město dotace neobdrželo pouze v roce 2009. Ve všech ostatních případech, kdy město dotace obdrželo, byl poskytovatelem dotace Moravskoslezský kraj. V rámci sledovaného období dosáhly dotace nejvyšší hodnoty v roce 2010, v ostatních letech byly evidovány hodnoty na podobné úrovni. Investiční přijaté dotace od regionálních rad (pol. **4223**), začalo město Karviná do svého rozpočtu dostávat od roku 2010. V roce 2011 byla hodnota dotace velmi nízká oproti ostatním letům. Ve všech případech město obdrželo prostředky z RRRS Moravskoslezsko (ÚZ 88501 a ÚZ 88505), přičemž se tyto dotace týkaly velké řady investičních akcí, mezi které patřila např. modernizace ZŠ. Obdržené dotace značené účelovými znaky (ÚZ) vyskytující se v textu a následující tabulce č. 3. 22, jsou charakterizovány v tabulce č. 2. 5.

Tabulka č. 3. 22 je věnována investičním dotacím od veřejných rozpočtů územní úrovně v tis. Kč spolu s ÚZ, které obdrželo statutární město Karviná ve sledovaném období.

Tabulka č. 3. 22 Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně v tis. Kč

Položky 422x - Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně					
	2008	2009	2010	2011	2012
4222 - IPT od krajů	2 838,1	-	6 362,0	2 844,0	3 511,9
4223 - IPT od regionálních rad	-	-	22 911,2	1 797,3	38 033,9
			ÚZ 88501; 88505	ÚZ 88501; 88505	ÚZ 88501; 88505
Celkem	2 838,1	-	29 273,2	4 641,3	41 545,8

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dokumentů města Karviná

- **Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně (pol. 412x)**

V rámci položky **4121**, obdrželo město Karviná neinvestiční dotace od obcí, které byly určeny na úhradu nákladů za dojíždějící žáky a na vyřizování přestupků dle veřejnoprávních smluv. Tato položka vykazovala od roku 2011 klesající charakter. Svého maxima dosáhla v roce 2010. U neinvestičních dotací od krajů (pol. **4122**), kdy se ve všech případech jednalo opět o Moravskoslezský kraj, lze vidět postupný růst až do roku 2010, kdy město obdrželo nejvyšší dotace. Poté došlo na této položce k poklesu, avšak v roce 2012 se hodnota dotace vrátila na úroveň z roku 2010. Neinvestiční dotace byly poskytnuty na řadu projektů, např. v roce 2010 byla největší neinvestiční dotace poskytnuta na realizaci projektů zaměřených na vzdělávání žáků karvinských základních škol v oblasti cizích jazyků. Položka **4123**, tedy neinvestiční

dotace od regionálních rad, měla od roku 2010, kdy se objevila v rozpočtu města Karviná, rostoucí vývojový trend. Obdobně, jako u výše zmíněných statutárních měst, byla poskytovatelem RRRS Moravskoslezsko (ÚZ 88001 a ÚZ 88005). Tyto neinvestiční dotace se týkaly např. modernizace základních škol a jejich částí, projektu parkovacích míst u objektu regionální knihovny apod. Obdržené dotace značené účelovými znaky (ÚZ) vyskytující se v textu a následující tabulce č. 3. 23, jsou charakterizovány v tabulce č. 2. 5.

V tabulce č. 3. 23 je znázorněn vývoj neinvestičních dotací z veřejných rozpočtů územní úrovně spolu s ÚZ, ve městě Karviná ve sledovaném období, v tis. Kč.

Tabulka č. 3. 23 Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně v tis. Kč

Položky 412x - Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně					
	2008	2009	2010	2011	2012
4121 - NPT od obcí	527,6	569,6	890,9	494,4	408,7
4122 - NPT od krajů	4 047,9	6 399,3	16 848,2	14 232,8	16 825,7
4123 - NPT od regionálních rad	-	-	624,3	1 951,3	9 274,8
			ÚZ 88001; 88005	ÚZ 88001; 88005	ÚZ 88001; 88005
Celkem	4 575,5	6 968,9	18 363,4	16 678,5	26 509,1

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dokumentů města Karviná

- Neinvestiční přijaté transfery ze zahraničí (pol. 415x)**

Položku **4151**, která se týká neinvestičních dotací od cizích států, město Karviná nedostalo pouze v roce 2010. Oproti tomu v roce 2009 vykazoval rozpočet nejvyšší obdrženou částku dotace. Jednalo se o neinvestiční dotaci na projekt s názvem „RainDROP“, kterou město Karviná získalo od státu Itálie. V roce 2011 a 2012 obdrželo město neinvestiční dotace od státu Slovinsko, jež byly určeny na projekt s názvem „WEED“. Položka **4152**, tedy neinvestiční přijaté dotace od mezinárodních institucí, byly v rozpočtu města vykazovány pouze v roce 2011 a 2012. V roce 2011 poskytlo městu Karviná dotaci Maďarsko a Polsko. V případě Polska se jednalo o neinvestiční dotaci na vybudování turistické cyklotrasy mezi Karvinou a polským příhraničním městem. V roce 2012 bylo poskytovatel dotace opět Maďarsko a dále pak Rakousko. Položka **4153**, neinvestiční dotace od Evropské unie, se v rozpočtu objevila v roce 2012. Jednalo se o podporu z EU na projekt „Cesta k městu Karviná - program Mládež v akci v regionu Těšínské Slezsko“.

Tabulka č. 3. 24 je věnována neinvestičním přijatým transferům ze zahraničí ve statutárním městě Karviná v tis. Kč, v průběhu sledovaného období.

Tabulka č. 3.24 Neinvestiční přijaté transfery ze zahraničí, v tis. Kč

	2008	2009	2010	2011	2012
4151 - NPT od cizích států	8 459,5	30 194,6	-	261,8	89,6
4152 - NPT od mezinárodních institucí	-	-	-	234,5	279,4
4153 - NPT od Evropské unie	-	-	-	-	1 115,3
Celkem	8 459,5	30 194,6	-	496,3	1 484,3

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dokumentů města Karviná

- Převody z vlastních fondů (pol. 413x)**

Statutární město Karviná evidovalo, ve svém rozpočtu během sledovaného období, v oblasti převodů pouze položku **4132**, tedy převody z ostatních vlastních fondů. Tato položka se v rozpočtu začala objevovat od roku 2010, přičemž v daných letech docházelo postupně k poklesu těchto převodů.

Tabulka č. 3. 25 je věnována převodům z vlastních fondů města Karviná v průběhu sledovaného období, v tis. Kč.

Tabulka č. 3. 25 Převody z vlastních fondů, v tis. Kč

	2008	2009	2010	2011	2012
4132 - Převody z ostatních vlastních fondů	-	-	502,8	352,3	356,9
Celkem	-	-	502,8	352,3	356,9

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dokumentů města Karviná

- Konsolidace (pol. 4133, 4134, 4139)**

V tabulce č. 3. 26 jsou znázorněny konsolidační položky statutárního města Karviná v tis. Kč, v rámci sledovaného období. Převody z vlastních rezervních fondů (pol. **4133**), byly městem evidovány do roku 2011 včetně. Převody z rozpočtových účtů (pol. **4134**) vykazovaly od roku 2009 postupně klesající trend. Položka **4139**, tedy ostatní převody z vlastních fondů, se v rozpočtu vyskytovala jen v období 2008 - 2010, přičemž během těchto let došlo taktéž k jejich poklesu.

Tabulka č. 3. 26 konsolidační položky města Karviná, v tis. Kč

	2008	2009	2010	2011	2012
4133 - Převody z vlastních rezervních fondů	171904,9	255146,68	87365,51	209038,6	-
4134 - Převody z rozpočtových účtů	3 126932,6	3 963 904,9	2 626 561,4	2 642533	1 275671
4139 - Ostatní převody z vlastních fondů	5507,9	5439	711,98	-	-
Celkem	3 304 345,5	4 224 490,6	2 714 638,9	2 851 571	1 275 671

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ARIS, ÚFIS

3.5 Statutární město Opava

Statutární město Opava geografickou polohou náleží do Moravskoslezského kraje a protéká jím řeka Opava. Na jihozápadě je ohraničeno Nízkým Jeseníkem a na východě Poopavskou nížinou. Celková rozloha města Opava je 9061 ha, přičemž se dále člení na 8 městských částí (Komárov, Malé Hoštice, Milostovice, Podvihov, Suché Lazce, Vávrovice, Laštovičky, Zlatníky). K 1. lednu 2013, bylo ČSÚ zaznamenáno, že v tomto statutárním městě žije 58 054 obyvatel. První písemná zmínka o městě pochází z roku 1195. Statutárním městem se město Opava stalo v roce 1990.³³

3.5.1 Hospodaření města Opava

Statutární město Opava, v průběhu sledovaného období, vykazovalo ve svých povinně zveřejňovaných výsledcích hospodaření poměrně vyrovnané stavy mezi svými celkovými příjmy a celkovými výdaji. Výjimkou byl rok 2009, kdy byly celkové výdaje výrazně vyšší než v jiných letech.

Daňové příjmy statutárního města Opava byly taktéž, jako v případě výše analyzovaných měst, hlavním zdrojem příjmů tohoto města. Během sledovaného období se u nich projevil konstantní vývojový trend. Jejich podíl na celkových zdrojích v rozpočtu města se pohyboval okolo 46%. Avšak v roce 2012 byl podíl daňových příjmů největší z celého sledovaného období, neboť dosáhl 64,1 %, důvodem bylo, že se do takto vysokého podílu promítly nízké přijaté transfery.

³³ MĚSTO OPAVA. *Opava: informace o městě* [online]. MĚSTO OPAVA [7. 3. 2014]. Dostupný z: <http://www.opava-city.cz/scripts/detail.php?id=12735>.

Nedaňové příjmy statutárního města Opava taktéž vykazovaly v průběhu sledovaného období konstantní vývojový trend, přičemž se jejich podíl pohyboval v průměru ve všech letech okolo 10%. Největší hodnota nedaňových příjmů byla zaznamenána v roce 2008, kde měl na této výši velký podíl výnos z pronájmu majetku města. V dalších letech nastal spíše nárůst v oblasti výnosů z vlastní činnosti města Opava.

U **kapitálových příjmů** statutárního města Opava se na začátku sledovaného období postupně objevoval klesající vývojový charakter. Od roku 2008 do roku 2011 se postupně kapitálové příjmy podílely na celkových zdrojích města okolo 11%, poté 7% a nakonec 5%. V roce 2011 dosáhly tyto příjmy svého minima, a to částky ve výši pouze 20 688,3 tis. Kč, a podílově klesly na 1,4%. Od roku 2012 nastal lehký nárůst těchto příjmů, kde se úroveň těchto příjmů dostala na 6,3 % z celkových příjmů města.

Přijaté transfery byly, jako v případě předchozích statutárních měst, druhým největším zdrojem příjmů města Opava. Jejich podíl se v průměru pohyboval okolo 33%. Detailněji jsou dotace analyzovány v další podkapitole. Tempo růstu příjmů města Opava mělo během sledovaného období kolísavý charakter. V posledních dvou letech, spolu s rokem 2009 vykazovalo záporné hodnoty, přičemž v roce 2012 byla záporná hodnota nejvyšší, a to -27,8 procentních bodů.

Tabulka č. 3. 27 je věnována příjmům a tempu růstu příjmů statutárního města Opava v rámci sledovaného období, v tis. Kč.

Tabulka č. 3. 27 Příjmy a tempo růstu příjmů města Opava v tis. Kč

	2008	2009	2010	2011	2012
Daňové příjmy	733 286,8	673 982,4	707 859,5	679 319,5	695 563,5
Nedaňové příjmy	170 099,8	131 005,6	147 605,8	140 093,6	120 185,8
Kapitálové příjmy	184 670,2	112 313,5	83 983	20 668,3	68 481,8
Přijaté transfery	469 599,4	537 094,1	601 218,2	664 204,5	201 731,9
Příjmy celkem	3 462 218,7	3 415 010,5	3 367 530,9	3 180 693,6	2 353 822,8
Konsolidace	1 904 562,4	1 960 614,8	1 826 864,3	1 676 407,7	1 267 859,7
Příjmy po konsolidaci	1 557 656,3	1 454 395,7	1 540 666,6	1 504 285,9	1 085 963,1
Tempo růstu příjmů[%]	13,8	-6,6	5,9	-2,4	-27,8

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ARIS, ÚFIS

Celkové výdaje statutárního města Opava v průběhu sledovaného období vykazovaly poměrně konstantní vývoj.

Běžné výdaje se během sledovaných let pohybovaly v podobných hodnotách, avšak v roce 2012 byl zaznamenán zřetelný pokles. Stejně jako v rozpočtech výše analyzovaných statutárních měst, tak i v rozpočtu statutárního města Opava došlo z důvodu změn v systému vyplácení sociálních dávek k výraznému snížení běžných výdajů.

U **kapitálových výdajů** lze postřehnout stabilní vývojový trend. Ke dvěma výjimkám, vůči tomuto tvrzení, došlo v roce 2009 a 2011. Důvodem vůbec nejvyšších hodnot v roce 2009, byl fakt, že více jak polovina těchto finančních prostředků byla vynaložena na komunální služby a územní rozvoj města. Taktéž poměrně vysoké kapitálové výdaje byly zaznamenány v roce 2011, kde byly finanční prostředky vynaloženy na zachování a obnovu kulturních památek. Tempo růstu výdajů vykazovalo za celé sledované období pouze dvě záporné hodnoty, a to v roce 2010 a 2012, přičemž se v roce 2012 jednalo o hodnotu nejvyšší, a to -30,6%.

V tabulce č. 3. 28 jsou znázorněny výdaje statutárního města Opava během sledovaného období, v tis. Kč, včetně tempa růstu těchto výdajů.

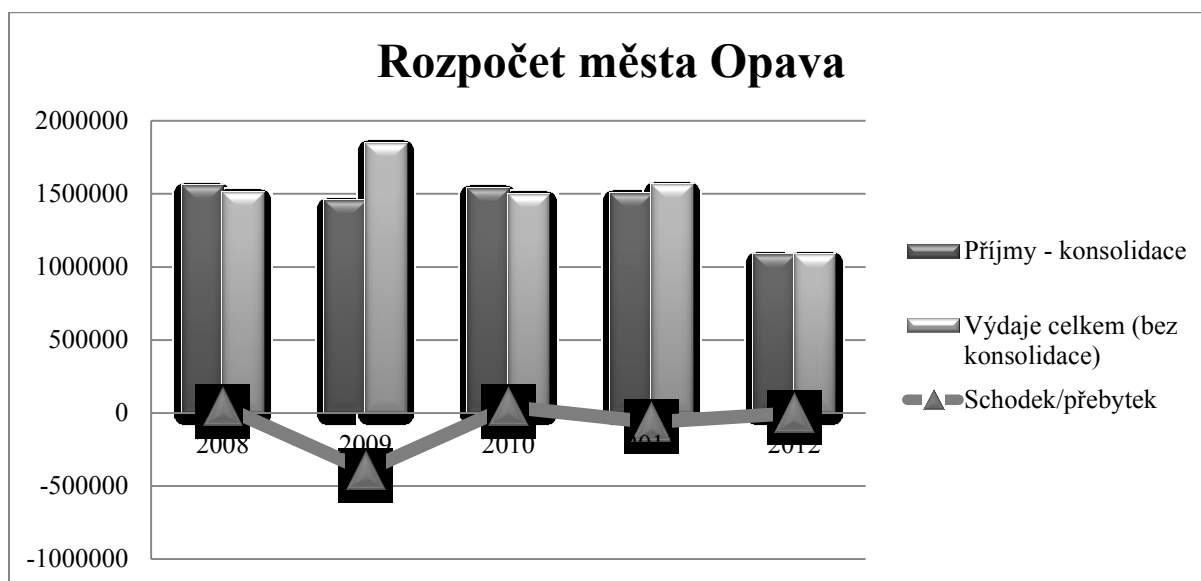
Tabulka č. 3. 28 Výdaje a tempo růstu výdajů města Opava v tis. Kč

	2008	2009	2010	2011	2012
Běžné výdaje	1 143 048,1	1 240 733,6	1 161 573,3	1 122 201,5	823 755,7
Kapitálové výdaje	370 602,6	608 061,6	336 130,2	443 711,5	263 135,9
Výdaje celkem po konsolidaci	1 513 650,7	1 848 795,3	1 497 703,5	1 565 913	1 086 891,7
Tempo růstu výdajů[%]	13,0	22,1	-19,0	4,6	-30,6

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ARIS, ÚFIS

V grafu č. 3. 4 je pozornost věnována výsledkům hospodaření statutárního města Opava v tis. Kč, v letech 2008 - 2012. Během tohoto sledovaného období lze konstatovat skutečnost, že až na rok 2009, ve kterém byly celkové výdaje města znatelně nejvyšší, a město vykazovalo záporný výsledek svého rozpočtu, bylo v ostatních letech hospodaření velmi vyrovnané. Se schodkovým výsledkem hospodaření se město potýkalo i v roce 2011 a 2012, ale výše těchto sald byla zanedbatelná, tudíž byla potvrzena teze vyrovnaného hospodaření.

Graf č. 3. 4 Vývoj výsledku hospodaření města Opava ve sledovaném období, v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ARIS, ÚFIS

3.5.2 Analýza dotací města Opava

Dotace, které obdrželo statutární město Opava, měly vzrůstající vývojovou tendenci až do roku 2012. Dotace dosáhly nejvyšší hodnoty v roce 2011, kde byl jejich podíl na celkových příjmech města ve výši 44,2 %, což je o 1% méně než v témže roce vykazovaly příjmy daňové. V následujícím, výše zmíněném roce 2012, ovšem dotace klesly a jejich na podíl na celkových příjmech byl pouhých 18,6 %.

- **Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně (pol. 411x)**

Položka **4111**, tedy neinvestiční dotace z kapitoly Všeobecná pokladní správa, měla v rozpočtu města Opava konstantní vývojový charakter. K menšímu výkyvu, a to k vzrůstu, došlo v roce 2010, který byl spojen s konáním voleb a přípravou pro sčítání lidu, domů a bytů. Naopak menší pokles oproti ostatním rokům, lze vidět v roce 2012, kdy již město neobdrželo dotace související s výkonem přenesené působnosti v oblasti sociální agendy. Během sledovaného období byl pravidelně vykazován ÚZ 98216, a do roku 2011 včetně, ÚZ 98116. Tato skutečnost je stejná jako v případě předchozích analyzovaných měst. Neinvestiční dotace ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu (pol. **4112**), určené na výkon státní správy a na výkon v oblasti školství, vykazovala v rozpočtu města Opava od roku 2009 klesající tendence. Neinvestiční dotace ze státních fondů (pol. **4113**), byly městem přijaty

v roce 2010 a 2012. V obou případech se jednalo o poměrně nízké částky. V obou letech statutární město Opava obdrželo dotaci ze SF životního prostředí ČR (ÚZ 90001). V roce 2010 se jednalo o dotaci na rozšíření zeleně na Městském hřbitově, a v roce 2012 byly finanční prostředky určeny na obnovu zeleně v Městských sadech. Položka **4116**, tedy ostatní neinvestiční dotace ze státního rozpočtu, vykazovala až do roku 2011 stabilní vývoj. Výrazný propad nastal v roce 2012, který byl opět spojen s legislativní změnou v oblasti vyplácení určitých typů sociálních dávek a sociálních příspěvků. Mezi poskytovatele během sledovaného období patřilo např. MV ČR (ÚZ 14005, ÚZ 14012 a ÚZ 14013), Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (ÚZ 17003 a ÚZ 17007), Ministerstvo kultury ČR (ÚZ 34002, ÚZ 34053, ÚZ 34070 a ÚZ 34352) či Ministerstvo zemědělství ČR (ÚZ 29004, ÚZ 29008 a ÚZ 29021). Neinvestiční převody z Národního fondu (pol. **4118**) se v rozpočtu města vyskytly pouze v roce 2011. Jednalo se o převod z MF ČR (ÚZ 95113), který sloužil na posílení akceschopnosti jednotek Sboru dobrovolných hasičů při povodních. Obdržené dotace značené účelovými znaky (ÚZ) vyskytující se v textu a následující tabulce č. 3. 29, jsou charakterizovány v tabulce č. 2. 5.

Tabulka č. 3. 29 je věnována neinvestičním dotacím od veřejných rozpočtů ústřední úrovně, včetně ÚZ, jež obdrželo statutární město Opava v rámci sledovaného období, v tis. Kč.

Tabulka č. 3. 29 Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně, v tis. Kč

Položky 411x - Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně					
	2008	2009	2010	2011	2012
4111 - NPT z kapitoly Všeobecná pokladní správa	9 045,6	9 460,9	10 955,7	9 077,4	8 310,1
	ÚZ 98116; 98193; 98216	ÚZ 98071; 98116; 98216; 98348	ÚZ 98005; 98071; 98116; 98187; 98216	ÚZ 98005; 98116; 98216	ÚZ 98007; 98008; 98074; 98193; 98216
4112 - NPT ze SR v rámci souhrnného dotačního vztahu	73 925,9	75 562,3	75 365,0	63 638,1	62 742,1
4113 - NPT ze státních fondů	-	-	164,4	-	97,7
			ÚZ 90001		ÚZ 90001
4116 - ostatní NPT ze SR	330 786,1	337 753,6	354 605,0	342 128,1	38 899,4
	ÚZ 04428; 13101; 13229; 13243; 13235; 13306; 14005; 29004; 29008; 29017; 34053; 34054; 34070; 34352	ÚZ 04428; 13002; 13101; 13243; 13235; 13306; 14005; 14008; 14876; 29004; 29008; 29017; 34002; 34054; 34070; 34352	ÚZ 04428; 13002; 13101; 13243; 13235; 13306; 14005; 14012; 14013; 15319; 29004; 29008; 33123; 34054; 34070; 34352	ÚZ 04428; 13002; 13101; 13243; 13235; 13306; 14005; 14012; 14013; 17003; 17007; 29004; 29008; 33123; 34054; 34070; 34352	ÚZ 04428; 13008; 13101; 13234; 14005; 14009; 14012; 14013; 15319; 17003; 22003; 29004; 29008; 29021; 33123; 34002; 34053; 34054; 34070; 34352
4118 - Neinvestiční převody z Národního fondu	-	-	-	169,4	-
				ÚZ 95113	
Celkem	413 757,6	422 776,8	441 090,2	415 012,9	110 049,6

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat města Opava

- Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně (pol. 421x)**

Investiční dotace z kapitoly Všeobecná pokladní správa (pol. 4211), obdrželo město Opava pouze v roce 2008. Tato investiční dotace se týkala realizace zpevnování plochy v areálu městského hřbitova. Investiční dotace ze státních fondů (pol. 4213), vykazovala v rozpočtu města během sledovaného období velmi kolísavý charakter. V roce 2008 získalo město dotaci ze SF Dopravní infrastruktury ČR (ÚZ 91628), která byla využita na vybudování bezbariérových zastávek MHD. V ostatních letech, kdy město přijalo dotace ze státních fondů, se jednalo o investiční dotace ze SF Životního prostředí ČR (ÚZ 90909 a ÚZ 90877) určené zejména na revitalizace a zateplení budov. Na položce 4216, tedy ostatní investiční dotace ze SR, došlo během sledovaného období ke skokovým výkyvům. Největší hodnoty

dosáhly tyto dotace v roce 2011, jejichž poskytovateli bylo Ministerstvo zemědělství ČR (ÚZ 29898), Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (ÚZ 17871 a ÚZ 17883). Investiční převody z Národního fondu (pol. 4218), se v rozpočtu města nacházely od roku 2010. Vývoj této položky byl až do roku 2012 klesající. Ve všech letech se jednalo o dotace poskytnuté prostřednictvím Ministerstva financí ČR (ÚZ 95823), sloužící na posílení akceschopnosti jednotek SDH při povodních, stejně jako v případě neinvestičních převodů z Národního fondu (pol. 4118). Obdržené dotace značené účelovými znaky (ÚZ) vyskytující se v textu a následující tabulce č. 3. 30, jsou charakterizovány v tabulce č. 2. 5.

Tabulka č. 3. 30 je orientována na investiční dotace od veřejných rozpočtů ústřední úrovně spolu s ÚZ, jež obdrželo statutární město Opava v rámci sledovaného období, v tis. Kč.

Tabulka č. 3. 30 Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně, v tis. Kč

Položky 421x - Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně					
	2008	2009	2010	2011	2012
4211 - IPT z kapitoly Všeobecná pokladní správa	32 014,0	-	-	-	-
	ÚZ 98858				
4213 - IPT ze SF	2 001,0	502,6	-	1 740,7	615,0
	ÚZ 91628	ÚZ 90877		ÚZ 90909	ÚZ 90877
4216 - ostatní IPT ze SR	964,5	52 264,2	9 060,2	64 689,5	31 237,6
	ÚZ 29516	ÚZ 14876; 15835; 17870; 17871; 29516; 29859; 34544	ÚZ 14924; 17883; 29859; 29898	ÚZ 17871; 17883; 29898;	ÚZ 14903; 14931; 15835; 17870; 17871; 29898; 34544
4218 - Investiční převody z Národního fondu	-	-	35 651,2	8 558,9	2 233,4
			ÚZ 95823	ÚZ 95823	ÚZ 95823
Celkem	34 979,5	52 766,8	44 711,4	74 989,2	34 086,0

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat města Opava

- Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně (pol. 422x)**

Investiční dotace od obcí (pol. 4221), obdrželo město Opava jen v roce 2010 a 2011. V obou letech se jednalo o investiční dotaci spojenou s výstavbou cyklistické stezky. Poskytovatelem této dotace bylo 5 obcí, mezi nimi i např. město Krnov či obec Brumovice. V roce 2011 bylo poskytovatelem dotace již jen město Krnov. Investiční dotace od krajů (pol. 4222), byly městem evidovány v roce 2008 a 2010. Poskytovatelem byl v obou letech Moravskoslezský kraj. Položka 4223, tedy investiční dotace od regionálních rad, se objevila v rozpočtu města Opava od roku 2009. Až do roku 2011 se jednalo o rostoucí vývoj, přičemž v roce 2012 došlo

k poklesu. V roce 2011, kdy byla hodnota investiční dotace největší, byly prostřednictvím RRRS Moravskoslezsko (ÚZ 88501 a ÚZ 88505) poskytnuty finanční prostředky na mnohé investiční akce, mezi nimiž lze zmínit např. prostředky určené pro Slezské divadlo či Dům umění. Obdržené dotace značené účelovými znaky (ÚZ) vyskytující se v textu a následující tabulce č. 3. 31, jsou charakterizovány v tabulce č. 2. 5.

V tabulce č. 3. 31 jsou znázorněny investiční dotace od veřejných rozpočtů územní úrovně spolu s ÚZ, které získalo město Opava v rámci sledovaného období, v tis. Kč.

Tabulka č. 3. 31 Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně, v tis. Kč

Položky 422x - Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně					
	2008	2009	2010	2011	2012
4221 - IPT od obcí	-	-	3 252,3	192,6	-
4222 - IPT od krajů	8 558,9	-	5 189,0	-	-
4223 - IPT od regionálních rad	-	38 140,3	95 433,4	154 375,7	47 572,8
		ÚZ 88501; 88505	ÚZ 88501; 88505	ÚZ 88501; 88505	ÚZ 88501; 88505
Celkem	8 558,9	38 140,3	103 874,7	154 568,3	47 572,8

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat města Opava

- Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně (pol. 412x)**

Položka **4121**, tedy neinvestiční dotace od obcí, se během sledovaného období pohybovala na poměrně nízké finanční úrovni. Neinvestiční dotace od krajů (pol. **4122**), v průběhu sledovaného období vykazovaly klesající vývojový charakter. Poskytovatelem dotací byl ve všech případech Krajský úřad Moravskoslezského kraje. Od něj statutární město Opava obdrželo nejvyšší neinvestiční dotaci v roce 2008, jejímž účelem bylo mimo jiné zkvalitnit hospodaření v městských lesích. Dále byly tyto finanční prostředky využity pro zlepšení činnosti a vybavení sboru dobrovolných hasičů, a dále se jednalo o příspěvky na provoz či prostředky na pořádání festivalu „Další břehy“. Neinvestiční dotace od regionálních rad (pol. **4123**), začalo město ve svém rozpočtu evidovat od roku 2009. Vývoj těchto dotací byl od tohoto roku velmi cyklický. Nejvyšší neinvestiční dotaci obdrželo město v roce 2011, přičemž se jednalo o dotaci z RRRS Moravskoslezsko (ÚZ 88001 a ÚZ 88005), která byla určená na Dům umění (Dominikánský klášter) a Domov pro matky s dětmi. Obdržené dotace značené účelovými znaky (ÚZ) vyskytující se v textu a následující tabulce č. 3. 32, jsou charakterizovány v tabulce č. 2. 5.

V tabulce č. 3. 32 jsou znázorněny neinvestiční dotace od veřejných rozpočtů územní úrovně spolu s ÚZ, které získalo město Opava v rámci sledovaného období, v tis. Kč.

Tabulka č. 3. 32 Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně, v tis. Kč

Položky 412x - Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně					
	2008	2009	2010	2011	2012
4121 - NPT od obcí	720,0	515,3	607,1	469,7	453,1
4122 - NPT od krajů	11 583,3	10 430,4	7 582,6	5 589,5	5 182,9
4123 - NPT od regionálních rad	-	10 863,5	3 352,1	13 574,8	4 387,4
			ÚZ 88001; 88005	ÚZ 88001; 88005	ÚZ 88001; 88005
Celkem	12 303,3	21 809,2	11 541,8	19 633,9	10 023,4

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dokumentů města Opava

- Převody z vlastních fondů (pol. 413x)**

Položka **4131**, tedy převody z vlastní hospodářské činnosti byla statutárním městem Opava vykazována jen v roce 2009, a to v hodnotě 1 601,03 tis. Kč. Převody z vlastních fondů statutárního města Opava, ve sledovaném období, v tis. Kč, jsou obsahem tabulky č. 3. 33.

Tabulka č. 3. 33 Převody z vlastních fondů, v tis. Kč

	2008	2009	2010	2011	2012
4131 - Převody z vlastních fondů hospodářské (podnikatelské) činnosti	-	1 601,03	-	-	-
Celkem	-	1 601,03	-	-	-

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dokumentů města Opava

- Konsolidace (pol. 4133, 4134, 4139)**

Konsolidační položky, které jsou obsahem tabulky č. 3. 34, byly ve sledovaném období ve městě Opava vykazovány dvě. Položka **4133**, která značí převody z vlastních rezervních fondů, se v rozpočtu města objevila pouze v období 2008 - 2010. Během těchto tří let zaznamenala tato položka kolísavý vývojový trend. Převody z rozpočtových účtů (pol. **4134**), se v průběhu sledovaných let postupně vyvíjely klesajícím tempem.

Tabulka č. 3. 34 Konsolidační položky města Opava, v tis. Kč

	2008	2009	2010	2011	2012
4133 - Převody z vlastních rezervních fondů	3 832,42	28 000,0	10 510,91	-	-
4134 - Převody z rozpočtových účtů	1 900 729,9	1 932 614,8	1 816 353,3	1 676 407,7	1 267 859,7
Celkem	1 904 562,4	1 960 614,8	1 826 864,2	1 676 407,7	1 267 859,7

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ARIS, ÚFIS

4. ZHODNOCENÍ ROLE DOTACÍ PŘI HOSPODAŘENÍ STATUTÁRNÍCH MĚST MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE

Čtvrtá kapitola této diplomové práce je zaměřena na zhodnocení role dotací při hospodaření vybraných statutárních měst Moravskoslezského kraje. Na základě analýzy a zjištěných výsledků, jež jsou součástí třetí kapitoly této diplomové práce, je dále použita metoda syntézy a metoda dedukce.

Pro potřeby této kapitoly je použita komplexní forma zpracování problematiky, ve které jsou u zvolených statutárních měst na základě mnoha aspektů, dotace posuzovány. Komplexní formou zpracování se rozumí skutečnost, že jsou dotace nejprve uceleně vyhodnoceny ve vztahu k velikosti na 1 obyvatele, a poté se další zhodnocení váže k dále zvoleným aspektům. K základním aspektům lze primárně zařadit hledisko typu dotací, v jejich rozdělení na běžné (neinvestiční) dotace a kapitálové (investiční) dotace, jež slouží ke zhodnocení, jaký typ dotací je statutárními městy využíván více. V oblasti běžných dotací jsou následně vyčleněny položky 4111, 4112 a částečně položky 4116 pro získání objektivního pohledu na celkově obdržené neinvestiční dotace statutárními městy v rámci sledovaného období vztažené k velikosti na 1 obyvatele. Dalším aspektem je hledisko poskytovatele (zdroje) dotací, kdy jsou jednotliví aktéři rozdělení do dvou logicky určených úrovní (centrální a územní), přičemž jsou na tomto základě dotace zhodnoceny opět ve vztahu k typům dotací, tedy zda se jedná o dotace běžné či kapitálové, a opět ve vztahu k velikosti na 1 obyvatele. Posledním zvoleným aspektem je hledisko účelnosti, kdy jsou dotace zhodnoceny na základě účelových znaků. Takto provedené zhodnocení, dle stanovených hledisek, je provedeno u všech vybraných statutárních měst za celé sledované období, tedy roky 2008 - 2012.

4.1 Zhodnocení dotací dle velikosti na obyvatele

Ze skupiny analyzovaných statutárních měst MS kraje má největší počet obyvatel statutární město Havířov. U zbylých třech statutárních měst je počet obyvatel obdobný, pohybující se okolo 57 tis. obyvatel. I přes fakt, že statutární město Havířov vykazuje největší počet obyvatel ze všech vybraných měst, a také v průběhu sledovaného období obdrželo největší obnos celkových dotací, byla velikost těchto dotací na 1 obyvatele ze všech měst absolutně nejnižší, a to v průměru 6 309 Kč ročně. Vzhledem ke skutečnosti, že statutární město Opava

má oproti městu Havířov méně obyvatel, obdrželo však během sledovaného období takřka obdobný obnos celkových dotací jako město Havířov. Na základě těchto poznatků a provedených výpočtů lze konstatovat, že největší velikostí celkových dotací na obyvatele disponovalo v průběhu sledovaného období právě statutární město Opava, kdy tyto dotace činily na 1 obyvatele v průměru 8 433 Kč ročně.

Statutární město Frýdek - Místek, statutární město Havířov a statutární město Opava v oblasti velikosti celkových dotací na obyvatele zaznamenaly v průběhu sledovaného období konstantní vývojový charakter, který byl charakterizován rostoucí tendencí od začátku sledovaného období až do roku 2011. Avšak v roce 2012 došlo u všech, výše zmíněných statutárních měst, k razantnímu poklesu tohoto podílu z důvodu změny ve vyplácení sociálních dávek. Znatelnější úbytek lze zaznamenat jak u města Frýdek - Místek, kdy se velikost celkových dotací na obyvatele mezi roky 2011 a 2012 snížil o 7 154 Kč, tak u města Opava, kdy se tentýž podíl snížil dokonce o 7 856 Kč. Statutární město Karviná oproti ostatním městům vykazovalo od začátku sledovaného období růst jen do roku 2009, kdy také dosáhlo největší velikosti celkových dotací na obyvatele. Důvodem byly zvýšené dotace ze státního rozpočtu na realizaci mnoha projektů ve městě. Od roku 2010 do konce sledovaného období lze konstatovat poměrně stabilní vývoj tohoto podílu. Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých statutárních městech v průběhu sledovaného období, jež sloužil k provedení výpočtů v následující tabulce, je obsahem přílohy č. 1 této diplomové práce.

Tabulka č. 4. 1 je věnována velikosti celkových dotací na 1 obyvatele u vybraných statutárních měst MS kraje během sledovaného období, údaje jsou uvedeny v Kč.

Tabulka č. 4. 1 Velikost celkových dotací na obyvatele v Kč

Rok	Dotace Frýdek - Místek	Přepočet na obyvatele	Dotace Havířov	Přepočet na obyvatele	Dotace Karviná	Přepočet na obyvatele	Dotace Opava	Přepočet na obyvatele
2008	386 913,6	6 532	439 149,5	5 225	442 084,7	7 030	469 599,4	7 969
2009	406 722,8	6 892	426 521,9	5 104	762 246,3	12 164	537 094,1	9 133
2010	506 180,7	8 640	558 743,4	6 740	396 858,6	6 406	601 218,2	10 287
2011	538 290,1	9 266	662 158,5	8 309	388 933,9	6 515	664 204,5	11 318
2012	121 951,1	2 111	484 445,1	6 171	264 215,8	4 490	201 731,9	3 461
Celkem	1 960 058,3	6 688	2 571 018,3	6 309	2 254 339,4	7 321	2 473 848	8 433

Zdroj: Závěrečné účty statutárních měst v letech 2008 - 2012, vlastní zpracování

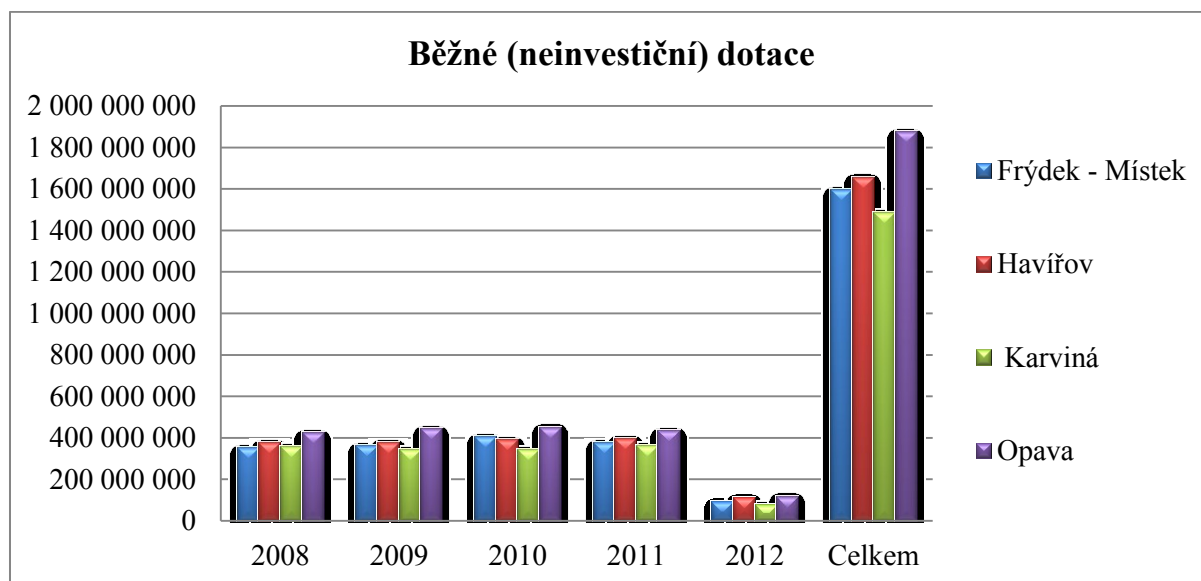
4.2 Zhodnocení dotací dle typu

Dotace, jak již bylo uvedeno v předchozích kapitolách, je možno dělit na dotace běžného charakteru, které jsou využívány k financování neinvestičních aktivit obcí a bývají obvykle nárokové, což znamená, že je města dostanou, dá se říci, automaticky, a na dotace kapitálového charakteru, jež jsou označovány jako dotace investiční, a lze je tudíž využívat k financování investičních aktivit obcí a jsou obvykle nenárokové, přičemž u nich musí města prokázat splnění stanovených podmínek.

Běžné dotace (BD)

Jak lze vidět v grafu č. 4. 1, tak běžné (neinvestiční) dotace měly, v průběhu sledovaného období u všech zvolených statutárních měst, podobný vývojový charakter. Ze všech vybraných statutárních měst během sledovaného období obdrželo největší obnos běžných dotací statutární město Opava, naopak nejnižším obnosem disponovalo statutární město Karviná. Z předchozí provedené analýzy bylo zjištěno, že všem vybraným statutárním městům byly neinvestiční dotace poskytnuty na podobné účely, mezi které lze zařadit např. dotace na výkon státní správy, dotace na sociální dávky, dotace na sociálně právní ochranu dětí, dotace na školství, dotace na zpracovávání různých analytických přehledů, dotace na konání voleb, dotace na konání sčítání lidu, domů a bytů a dotace na realizaci projektů týkající se vyhlášených operačních programů v oblasti výuky a vzdělávání.

Graf č. 4. 1 Vývoj běžných dotací statutárních měst v KČ

Zdroj: Závěrečné účty statutárních měst v letech 2008 - 2012, vlastní zpracování

Obsahem tabulky č. 4. 2 jsou celkové sumy běžných dotací přepočteny na 1 obyvatele. Celkové sumy běžných dotací jsou u jednotlivých statutárních měst za celé sledované období sečteny a vyděleny jejich průměrným počtem obyvatel. Jak lze z těchto hodnot vyčíst, v průměru nejvyšší částkou běžných dotací na 1 obyvatele disponovalo město Opava, a to 32 033 Kč. Průměrně druhou nejvyšší hodnotu vykazovalo město Frýdek - Místek, kdy velikost běžných dotací na 1 obyvatele činila 27 286 Kč. Naopak nejmenší velikost běžných dotací v průměru na 1 obyvatele evidovalo město Havířov, a to 20 279 Kč.

Tabulka č. 4. 2 Velikost běžných dotací na 1 obyvatele v Kč

	Σ Běžné dotace	Průměrný počet obyvatel	Velikost na 1 obyvatele
Frýdek - Místek	1 597 123 730	58 532	27 286
Havířov	1 657 500 370	81 736	20 279
Karviná	1 485 566 920	61 204	24 272
Opava	1 877 998 930	58 627	32 033

Zdroj: Závěrečné účty statutárních měst v letech 2008 - 2012, vlastní zpracování

Pro objektivní zhodnocení běžných dotací je nutné vyčlenění zkreslujících údajů, kterými jsou v této diplomové práci dotace na výkon státní správy, dotace na školství a dotace na sociální dávky, jež byly přetransformovány na jinou formou financování. Proto je z celkového objemu běžných neinvestičních dotací vyloučena položka 4111, tedy neinvestiční dotace poskytnuté ze státního rozpočtu prostřednictvím kapitoly Všeobecná pokladní správa, a položka 4112 - neinvestiční dotace poskytnuté ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu. Aby se jednalo o dostatečnou úpravu, je nutné, aby byl v letech 2008 - 2011 proveden odpočet dotací také částečně z položky 4116 a to ÚZ 13235, ÚZ 13306, jež se týkají právě sociálních dávek, a v roce 2012 ÚZ 13308, který značí doplatky z MPSV ČR za rok 2011. V tabulkách č. 4. 3, č. 4. 4, č. 4. 5, č. 4. 6 a č. 4. 7 je pozornost zaměřena právě na výše uvedené vyčlenění položek a účelových znaků, a jejich následné promítnutí do celkového objemu neinvestičních dotací, které statutární města obdržela v průběhu sledovaného období. Upravená struktura běžných dotací je poté opět přepočtena na 1 obyvatele, aby bylo možné provést jejich objektivní zhodnocení.

Z uvedených dat je patrné, že ačkoli statutární město Opava ve všech letech sledovaného období vykazovalo největší obnos původních běžných dotací než zbylá města, bylo toto zapříčiněno, vyjma roku 2012, tím, že se na této celkové částce podílely značnou částí právě

dotace na sociální dávky. V konečném důsledku tedy vyplynulo, že i když statutární město Karviná během sledovaných let dostávalo obvykle jeden z nejmenších obnosů původních běžných dotací, dostávalo také nejmenší finanční prostředky na SS, školství a sociální dávky, a tudíž až na rok 2010 disponovalo ze všech hodnocených měst největšími běžnými dotacemi (po úpravě). V závislosti na velikosti běžných dotací na 1 obyvatele se potvrdil výše zmíněný fakt, poněvadž tato velikost v roce 2008 u města Karviná byla 851 Kč. Za ním následovalo město Opava s velikostí 313 Kč na 1 obyvatele, a nejmenší velikostí běžných dotací disponovalo v roce 2008 město Havířov, a to 162 Kč na 1 obyvatele. V roce 2009 se situace opakovala, a město Karviná opět vykazovalo největší velikost běžných dotací na 1 obyvatele, a to 646 Kč. Naopak změna nastala u nejmenší vykazované hodnoty na 1 obyvatele, kterou nyní evidovalo město Frýdek - Místek, 198 Kč na 1 obyvatele. V roce 2010 došlo o města Frýdek - Místek k razantní změně, neboť velikost činila 574 Kč na 1 obyvatele, přičemž se jednalo o největší vykazovanou hodnotu ze všech měst v tomto roce, avšak v následujícím roce 2011, se stav vrátil zpět, tudíž i když opět město Karviná obdrželo nejmenší dotace spojené s výkonem SS, školství a dotace na sociální dávky, tak velikost běžných dotací na obyvatele byla nejvyšší a činila 839 Kč.

V roce 2012, kdy se původní suma běžných dotací upravila o dotace na SS, školství a dotace pod ÚZ 13308, tedy doplatky soc. dávek za rok 2011, se ukázalo, že městu Karviná byla opět, jako ve všech předchozích letech, poskytnuta nejmenší částka běžných dotací, a na základě toho, že již u ostatních měst nedošlo k velkému snížení původního obnosu těchto dotací, město Opava nyní vykazovalo největší velikost těchto dotací na 1 obyvatele, tedy částku 825 Kč, a naopak nejmenší částku, jak se dalo předpokládat, vykazovalo město Karviná, 349 Kč na 1 obyvatele. Diferenciaci mezi jednotlivými městy během sledovaného období lze spojit do souvislosti s vývojem počtu obyvatel v těchto městech, na základě odlišného rozsahu provádění výkonu přenesené působnosti nebo tato skutečnost mohla být zapříčiněna tím, že se ve městě Karviná např. nachází méně studujících žáků na úrovni ZŠ než je tomu v jiných statutárních městech.

Tabulka č. 4. 3 Upravená struktura běžných dotací pro rok 2008 v Kč

	Původní dotace	Σ SS + školství (pol. 4111 a 4112)	Σ ÚZ 13235 a ÚZ 13306	Upravené dotace	Velikost na 1 obyvatele
Frýdek - Místek	353 398 660	82 977 770	254 164 000	16 256 890	274
Havířov	377 323 420	88 206 520	275 450 000	13 666 900	162
Karviná	358 035 560	70 071 040	234 443 000	53 521 520	851
Opava	426 060 920	82 971 500	324 636 000	18 453 420	313

Zdroj: Závěrečné účty statutárních měst v roce 2008, vlastní zpracování

Tabulka č. 4. 4 Upravená struktura běžných dotací pro rok 2009 v Kč

	Původní dotace	Σ SS + školství (pol. 4111 a 4112)	Σ ÚZ 13235 a ÚZ 13306	Upravené dotace	Velikost na 1 obyvatele
Frýdek - Místek	364 281 240	88 347 360	264 201 000	11 732 880	198
Havířov	378 733 620	88 736 290	269 272 000	20 725 330	248
Karviná	343 907 800	70 621 490	232 774 000	40 512 310	646
Opava	444 585 890	85 023 130	329 573 000	29 989 760	509

Zdroj: Závěrečné účty statutárních měst v roce 2009, vlastní zpracování

Tabulka č. 4. 5 Upravená struktura běžných dotací pro rok 2010 v Kč

	Původní dotace	Σ SS + školství (pol. 4111 a 4112)	Σ ÚZ 13235 a ÚZ 13306	Upravené dotace	Velikost na 1 obyvatele
Frýdek - Místek	405 965 520	89 524 880	282 776 000	33 664 640	574
Havířov	391 938 310	90 742 300	261 866 000	39 330 010	474
Karviná	343 126 560	72 028 200	238 653 000	32 445 360	523
Opava	452 632 150	86 320 770	337 851 000	28 460 380	487

Zdroj: Závěrečné účty statutárních měst v roce 2010, vlastní zpracování

Tabulka č. 4. 6 Upravená struktura běžných dotací pro rok 2011 v Kč

	Původní dotace	Σ SS + školství (pol. 4111 a 4112)	Σ ÚZ 13235 a ÚZ 13306	Upravené dotace	Velikost na 1 obyvatele
Frýdek - Místek	377 674 280	75 336 690	273 811 000	28 526 590	491
Havířov	395 650 260	75 923 870	263 600 000	56 126 390	704
Karviná	360 983 180	59 923 900	250 930 000	50 129 280	839
Opava	434 646 940	72 715 460	321 277 000	40 654 480	692

Zdroj: Závěrečné účty statutárních měst v roce 2011, vlastní zpracování

Tabulka č. 4. 7 Upravená struktura běžných dotací pro rok 2012 v Kč

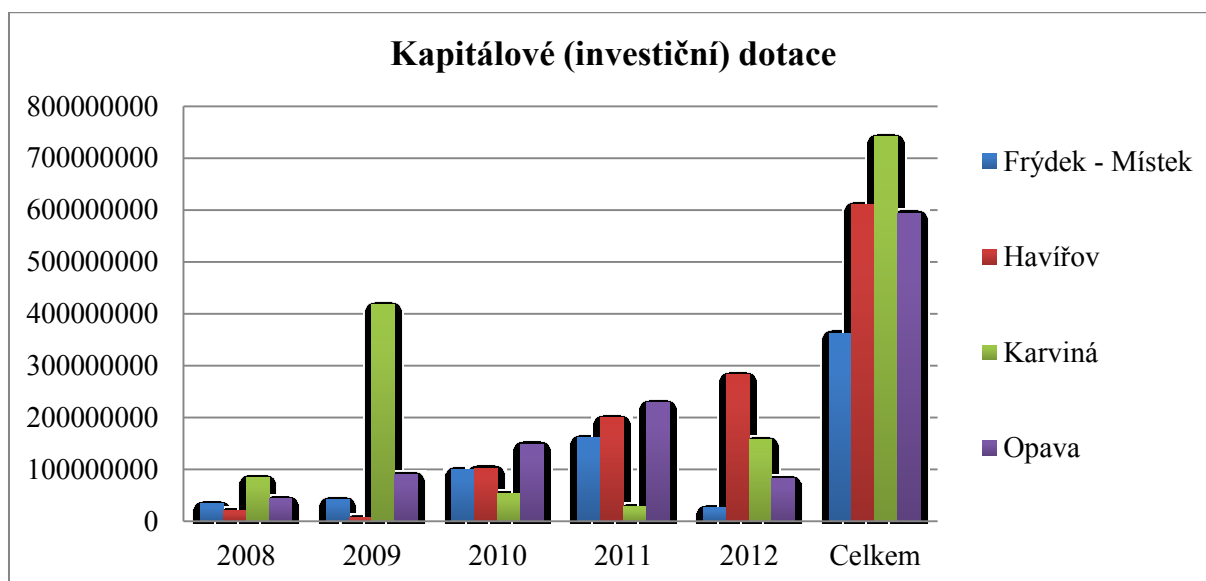
	Původní dotace	Σ SS + školství (pol. 4111 a 4112)	Σ ÚZ 13308	Upravené dotace	Velikost na 1 obyvatele
Frýdek - Místek	95 804 030	73 186 490	1 794 930	20 822 610	360
Havířov	113 854 760	75 867 600	96 810	37 890 350	482
Karviná	79 513 820	57 647 520	1 306 200	20 560 100	349
Opava	120 073 030	71 052 590	900 640	48 119 800	825

Zdroj: Závěrečné účty statutárních měst v roce 2012, vlastní zpracování

Kapitálové dotace (KD)

Jak je patrné z grafu č. 4. 2, celkově největšími kapitálovými dotacemi během sledovaného období disponovalo statutární město Karviná. Tento jev byl ovšem zapříčiněn tím, že v roce 2009 město Karviná obdrželo z Ministerstva Životního prostředí ČR a Státního fondu Životního prostředí ČR dotaci na realizaci investiční akce spojené s rozšiřováním kanalizace na území města. V dalších letech již město Karviná disponovalo spíše podprůměrnějším obnosem kapitálových dotací oproti jiným statutárním městům. Statutární města Havířov a Opava, oproti městu Karviná, v průběhu sledovaného období obdržela vždy poměrně podobný obnos kapitálových dotací. Nejmenší celkové kapitálové dotace, vykazovalo statutární město Frýdek - Místek, které obdrželo o 378 176 460 Kč méně než v tomtéž období právě město Karviná. Za rozdílnými částkami kapitálových dotací mezi jednotlivými statutárními městy stojí schopnost měst, potažmo jeho orgánů, správné orientace v oblasti dotací, tedy v oblasti správného zpracovávání a podávání žádostí o dotace investičního charakteru.

Graf č. 4. 2 Vývoj kapitálových dotací statutárních měst v Kč

Zdroj: Závěrečné účty statutárních měst v letech 2008 - 2012, vlastní zpracování

V tabulce č. 4. 8 jsou u jednotlivých statutárních měst uvedeny celkové sumy obdržených kapitálových dotací během sledovaného období, ve vztahu na 1 obyvatele v Kč. Jak lze v této tabulce vidět, nejvyšší částku, ze všech měst za celé sledované období, vykazovalo statutární město Karviná, kdy výše kapitálových dotací činila v průměru na obyvatele 12 108 Kč. Příčinou byla již výše zmíněná investiční dotace na rozšíření kanalizace ve městě. Oproti tomu nejmenší částku kapitálových dotací vykazovalo statutární město Frýdek - Místek, a to v průměru 6 200 Kč na jednoho obyvatele.

Tabulka č. 4. 8 Velikost kapitálových dotací na 1 obyvatele v Kč

	Σ Kapitálové dotace	Průměrný počet obyvatel	Velikost na 1 obyvatele
Frýdek - Místek	362 874 880	58 532	6 200
Havířov	610 662 310	81 736	7 471
Karviná	741 051 340	61 204	12 108
Opava	594 248 230	58 627	10 136

Zdroj: Závěrečné účty statutárních měst v letech 2008 - 2012, vlastní zpracování

4.3 Zhodnocení dotací dle zdrojů

Dalším aspektem pro komplexní vyhodnocení role dotací v rozpočtech statutárních měst, je hledisko jejich poskytovatelů, potažmo zdrojů z jakých jsou dotace městům poskytovány. Pro potřeby této práce jsou dotace rozděleny na běžné (neinvestiční) a kapitálové (investiční), přičemž jsou sledovány na několika úrovních. Dotace v tomto rozdělení jsou pro každé město uvedeny v souhrnném součtu za celé sledované období. Tyto částky jsou pro každou úroveň poskytovatelů vyděleny průměrem celkových počtů obyvatel za jednotlivé roky u každého ze statutárních měst, pro dostání průměrné velikosti dotací (běžných x kapitálových) dle úrovně poskytovatelů na 1 obyvatele v daném statutárním městě. Hodnoty běžných dotací jsou očištěny o zkreslující údaje, viz výše.

První úroveň, označená jako CÚ, značí centrální úroveň poskytovatelů. Do této úrovně spadá státní rozpočet, státní fondy, Pozemkový fond, Národní fond (resp. EU) a orgány státní správy. Druhá úroveň, značená jako ÚÚ, označuje územní úroveň poskytovatelů dotací. V rámci této úrovně se lze setkat s kraji, obcemi a RRRS. V následující tabulce č. 4. 9 jsou v rámci jednotlivých měst znázorněny běžné (očištěné) a kapitálové dotace dle poskytovatelů v tis. Kč, včetně jejich průměrné velikosti na 1 obyvatele v Kč, souhrnně za celé sledované období. Jak lze z těchto hodnot vyčíst, za celé sledované období vykazovalo největší hodnoty očištěných běžných dotací, obdržených od CÚ, statutární město Karviná, jehož průměrný podíl na 1 obyvatele činil 1 796 Kč, naopak nejnižší průměrný podíl očištěných běžných dotací, a to 834 Kč na 1 obyvatele vykazovalo statutární město Frýdek - Místek. U běžných dotací obdržených z ÚÚ mělo největší průměrný podíl na obyvatele město Opava, a to 1 284 Kč, což je zhruba o 300 Kč více než mělo město Havířov, které vykazovalo nejmenší průměrný podíl. V oblasti kapitálových dotací od CÚ lze vysledovat výraznou odchylku od ostatních měst, a to u města Karviná, jehož průměrný podíl kapitálových dotací od CÚ činil 10 828 Kč na 1 obyvatele. U kapitálových dotací od ÚÚ je patrné, že opět největším průměrným podílem disponovalo město Opava, který oproti nejmenšímu průměrnému podílu evidovaného u města Karviná, byl o 4 736 Kč větší.

Tabulka č. 4. 9 Dotace dle poskytovatelů u statutárních měst

	Frýdek - Místek	Velikost na 1 obyv.	Havířov	Velikost na 1 obyv.	Karviná	Velikost na 1 obyv.	Opava	Velikost na 1 obyv.
Σ BD od CÚ	48 845,1	834	86 606,3	1 059	109 947,5	1 796	90 366,1	1 541
Σ BD od ÚÚ	62 158,5	1061	80 533,8	985	73 095,3	1194	75 311,8	1284
Σ KD od CÚ	120 707,7	2062	352 197,9	4308	662 752,8	10 828	241 533,1	4119
Σ KD od ÚÚ	242 167,1	4137	258 464,3	3162	78 298,5	1279	352 715,1	6016

Zdroj: Závěrečné účty města v letech 2008 - 2012, vlastní zpracování

4.4 Zhodnocení dotací dle účelovosti

Posledním zvoleným aspektem pro souhrnné zhodnocení dotací v rozpočtech jednotlivých statutárních měst je hledisko účelovosti. Toto hledisko se týká srovnání dotací dle účelových znaků, jež města v průběhu sledovaného období evidovala ve svých rozpočtech. Tabulka č. 4. 10 je věnována všem ÚZ, jež obdržela všechna statutární města během sledovaného období. Jak lze z této tabulky vidět, mezi poskytovatele dotací se u všech statutárních měst zařadil např. Úřad vlády ČR (04428), jehož finanční prostředky byly určeny na podporu terénní sociální práce, dále MPSV ČR (13101 a 13234), které mimo poskytování dotací týkající se sociálních dávek, poskytlo všem městům finanční prostředky na aktivní politiku zaměstnanosti, MV ČR (14008, 14008, 14013 a 14876), které poskytlo dotace mimo jiné na zabezpečení provozu kontaktních míst veřejné správy CzechPoint a na prevenci kriminality, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (17870 a 17871), RRRS Moravskoslezsko (88001, 88005, 88501 a 88505), jež byla poskytovatelem investičních i neinvestičních dotací či Všeobecná pokladní správa (resp. Ministerstvo financí ČR), která poskytla statutárním městům dotace na mnohé aktivity, mezi které lze zmínit dotace na sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 (98005), účelové dotace na výdaje spojené s volbou prezidenta (98008) nebo účelové dotace na výdaje spojené s volbami do Parlamentu ČR (98071).

Tabulka č. 4. 10 Totožné účelové znaky u vybraných statutárních měst za celé sledované období

	Účelové znaky
Frýdek - Místek	04428; 13101; 13234; 14005; 14008; 14013; 14876; 15835; 17870; 17871; 29004; 29008; 29516; 33123; 88001; 88005; 88501; 88505; 98005; 98007; 98008; 98071; 98116; 98187; 98193; 98216; 98348;
Havířov	
Karviná	
Opava	

Zdroj: Vlastní zpracování

Ostatní účelové znaky se již u všech statutárních měst nevyskytovaly. Každé město obdrželo od jednotlivých poskytovatelů investiční i neinvestiční dotace prostřednictvím odlišných účelových znaků. Avšak u některých statutárních měst se přece jen objevovaly stejné účelové znaky, a jednalo se např. o ÚZ 90001, který se vyskytoval pouze u třech statutárních měst, kterými byly Havířov, Karviná a Opava. Poskytovatelem dotací byl SF životního prostředí ČR, přičemž se jednalo o neinvestiční dotace spojené s OP ŽP. Dále ÚZ 91628, kdy tento účelový znak nebyl zaznamenán pouze v rozpočtu města Havířov. Všechna ostatní města jej během sledovaného období evidovala. Jednalo se o investiční dotace ze SF dopravní infrastruktury ČR. Poslední stejný ÚZ 98858, se nevyskytoval jen ve městě Frýdek - Místek. Poskytovatelem byla Všeobecná pokladní správa a jednalo se o investiční dotace na akce z rozhodnutí Parlamentu a vlády ČR.

5. ZÁVĚR

Cílem této diplomové práce bylo na základě analýzy vývoje poskytovaných dotací provést zhodnocení dotací, které zvolená statutární města Moravskoslezského kraje obdržela za stanovené období 2008 - 2012. Na základě odborné literatury a závěrečných účtů vybraných statutárních měst, jmenovitě Frýdek - Místek, Havířov, Karviná a Opava, byla nejprve provedena základní analýza jejich rozpočtů jako celku, a následně byly z těchto rozpočtů vyčleněny dotace, které byly dále detailně analyzovány. Na základě takto sestavené analýzy bylo provedeno souhrnné zhodnocení dotací dle určených hledisek, čímž bylo dosaženo naplnění stanoveného cíle.

Diplomová práce byla rozdělena do tří hlavních částí, vyjma části úvodní a závěrečné. První část práce byla zaměřena na teoretická východiska a poznatky nutné k pochopení dané dotační problematiky. Druhá část byla věnována aplikaci teoretických poznatků do praxe tím, že byly analyzovány jednotlivé rozpočty vybraných statutárních měst, posléze s detailním zaměřením pouze na dotace, to vše během sledovaného období. Statutární město Ostrava nebylo v práci obsaženo z důvodu nekompatibility z hlediska počtu obyvatel, ale také z hlediska rozpočtového určení daní, neboť se řadí do jiné kategorie oproti ostatním městům. Třetí část této diplomové práce se zabývala souhrnným zhodnocením dosaženým výsledků za celé sledované období u všech zvolených statutárních měst.

V diplomové práci byla stanovena hypotéza, která byla v průběhu práce verifikována. Hypotéza zněla: V rámci hospodaření jednotlivých statutárních měst Moravskoslezského kraje plní dotace v rozpočtech obdobnou roli, tvoří druhý největší zdroj jejich celkových příjmů, jsou poskytovány obdobným okruhem poskytovatelů a jsou určeny zejména pro financování provozních potřeb statutárních měst.

Tato hypotéza byla potvrzena, neboť z výše zjištěných výsledků vyplývá, že až na občasné fluktuace v jednotlivých letech v rámci sledovaného období, dosahovaly dotace u všech statutárních měst v průměru 30% podílu na jejich celkových zdrojích, a tudíž v jejich rozpočtech tvořily druhý největší zdroj příjmů. Dotace byly v průběhu sledovaného období u všech statutárních měst v průměru zhruba z 60% běžného (neinvestičního) charakteru a dotace kapitálové (investičního) charakteru se podílely cca z 30%. Takto výrazný podíl běžných dotací byl dán finančními prostředky poskytovanými v souvislosti s vyplácením sociálních dávek, s výkonem státní správy a s výkonem školství. Po očištění hodnot běžných dotací od těchto zkreslujících finančních prostředků bylo zjištěno, že kapitálové dotace

dosahovaly v průměru okolo 75% z podílu celkově obdržených dotací. Pokud se na tuto problematiku podíváme z hlediska průměrné velikosti na 1 obyvatele, lze na základě provedených vyhodnocení prokázat, že statutární město Karviná disponovalo v rámci celého sledovaného období s největším obnosem očištěných běžných dotací obdržených z centrální úrovně, přičemž průměrný podíl na 1 obyvatele činil necelých 1 800 Kč. Naopak nejnižším obnosem očištěných běžných dotací disponovalo během sledovaného období statutární město Frýdek - Místek, kdy průměrný podíl na 1 obyvatele činil 900 Kč.

Taktéž se potvrdila skutečnost, že největším poskytovatel dotací je ústřední úroveň, zastoupená státním rozpočtem, státními fondy, Národním fondem a jinými orgány státní správy. Státní rozpočet prostřednictvím svých jednotlivých kapitol poskytuje statutárním městům největší objemy dotací, jak těch běžných, tak těch kapitálových. Vyjma nejdůležitější kapitoly Všeobecná pokladní správa (spadající pod Ministerstvo financí ČR), se k významným poskytovatelům řadí Úřad vlády ČR, jež všem statutárním městům během sledovaného období pravidelně poskytoval dotace na podporu terénní sociální práce, Ministerstvo práce a sociálních věcí, které udělilo statutárním městům dotace zejména související se sociálními službami, ale také dotace spojené s aktivní politikou zaměstnanosti a s OP Lidské zdroje a zaměstnanost, dále pak Ministerstvo Životního prostředí ČR, které poskytlo značné dotace všem statutárním městům např. na úspory energií a s tím související zateplování budov zejména budov ZŠ, dále MŠMT ČR, jakožto poskytovatel globálních grantů spojených se vzděláváním, dotací v oblasti sociální agendy a integraci cizinců, Ministerstvo zemědělství ČR, jež poskytovalo dotace sloužící zejména k výstavbě a obnově infrastruktury vodovodů a kanalizací v jednotlivých statutárních městech či dotace na náklady spojené s činností odborného lesního hospodáře, Ministerstvo kultury ČR, které svými prostředky podporovalo modernizaci divadel a pořádání kulturních akcí na území statutárních měst, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, jež poskytovalo prostředky zejména integrované operační programy a OP Přeshraniční spolupráce, a Ministerstvo vnitra ČR, jehož poskytnuté finanční prostředky sloužily na podporu prevence kriminality či zabezpečení provozu kontaktních míst veřejné správy CzechPoint. Další ministerstva se mezi poskytovatele dotací statutárním městům zařadila jen nárazově a nepravidelně. Lze zmínit Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR nebo Ministerstvo dopravy ČR. Státní fondy patřily rovněž ke značným poskytovatelům dotací jednotlivým statutárním městům. Aktivními poskytovateli byly 3 státní fondy. Mezi ty patřil SF Životního prostředí ČR, SF dopravní infrastruktury ČR a SF rozvoje bydlení ČR. Pomocí finančních prostředků od státních fondů statutární města mohla

realizovat mnohé investiční akce typu revitalizace panelových sídlišť, regenerace městských hřbitovů, zateplování budov či zajišťování zeleně na svých územích.

Územní úroveň byla v průběhu sledovaného období druhým největším poskytovatelem dotací, i když se její podíl pohyboval u všech měst pod hranicí 5 %. Na této úrovni byla největším poskytovatelem dotací RRRS Moravskoslezsko, kdy v rámci stanovených operačních programů v programovacím období 2007 - 2013, čerpala všechna statutární města finanční prostředky zejména z OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost a OP Lidské zdroje a zaměstnanost. Další prostředky města využívala zejména za účelem budování cyklostezek v rámci přeshraniční spolupráce apod. Druhým největším poskytovatelem na územní úrovni byl ve všech případech Moravskoslezský kraj, který statutárním městům poskytoval dotace, které byly navzájem provázány, a které se navzájem doplňovaly s projekty dotovanými z RRRS Moravskoslezsko. Obce se na územní úrovni podílely na poskytování dotací jen velmi malým procentem.

Z uvedených skutečností vyplývá, že jsou dotace důležitým komponentem v rozpočtech statutárních měst, jak z důvodu druhého největšího zdroje jejich příjmů, ale jsou také možností pro získání dodatečných finančních prostředků. Z dalšího hlediska umožňují dotace statutárním městům také rozvíjet svou vybavenost, zlepšovat svou infrastrukturu a celkově zkvalitňovat život svým obyvatelům

Seznam použité literatury

A) Odborná literatura

- [1] JÍLEK, Milan. *Fiskální decentralizace, teorie a empirie*. 1. vyd. Praha: ASPI – WoltersKluwer, 2008. s 428. ISBN 978-80-7357-355-3.
- [2] MUSGRAVE, Richard, A. a Peggy B. MUSGRAVE. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Management Press, 1994. 600 s. ISBN 80-85603-76-4.
- [3] PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: WoltersKluwer ČR, a. s., 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
- [4] PEKOVÁ, Jitka; Jaroslav PILNÝ; Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2. přepracované vydání. Praha: ASPI, a. s., 2005. s. 556. ISBN 80-7357-052-1.
- [5] PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů, teorie a praxe*. 2. přepracované vydání. Praha: GRADA Publishing, a. s., 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
- [6] SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba v roce 2013*. Turnov: Acha obec účtuje, 2013. 262 s. ISBN 978-80-905420-0-6.

B) Legislativa

- [7] Zákon č. 104/2000 Sb., o Státním fondu dopravní infrastruktury, ve znění pozdějších předpisů.
- [8] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů
- [9] Zákon č. 211/2000 Sb., o Státním fondu rozvoje bydlení, ve znění pozdějších předpisů.
- [10] Zákon č. 239/1992 Sb., o Státním fondu kultury České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- [11] Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu, ve znění pozdějších předpisů.
- [12] Zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

- [13] Zákon č. 475/2013 Sb., o státním rozpočtu České republiky pro rok 2014, ve znění pozdějších předpisů
- [14] Zákon č. 496/2012 Sb., o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie, ve znění pozdějších předpisů

C) Internetové zdroje

- [15] ARIS - Automatizovaný rozpočtový informační systém. *Ministerstvo financí ČR* [online]. Dostupné z: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariusuc/index.pl>
- [16] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Statistiky* [online]. ČSÚ [18. 2. 2014]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/obyvatelstvo_lide
- [17] DENÍK VEŘEJNÉ SPRÁVY. DVS: *Dotace obcím – jejich struktura a využití* [online]. DVS [4. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6448273>
- [18] MĚSTO FRÝDEK-MÍSTEK. *Frýdek - Místek: informace o městě* [online]. MĚSTO FRÝDEK-MÍSTEK [7. 3. 2014]. Dostupný z: <https://www.frydek-mistek.cz/cz/o-meste/informace-o-meste/>.
- [19] MĚSTO FRÝDEK-MÍSTEK. *Frýdek - Místek: Závěrečné účty města v letech 2008 - 2012* [online]. Dostupný z: <http://www.frydek-mistek.cz/cz/o-meste/rozpocet-a-finance/zaverecne-ucty/>
- [20] MĚSTO HAVÍŘOV. *Havířov: informace o městě* [online]. MĚSTO HAVÍŘOV [7. 3. 2014]. Dostupný z: <http://www.havirov-city.cz/historie-a-soucasnost/historie-havirova.html>.
- [21] MĚSTO HAVÍŘOV. *Havířov: Závěrečné účty města v letech 2008 - 2012* [online]. Dostupný z: <http://www.havirov-city.cz/dokumenty/rozpocet.html>
- [22] MĚSTO KARVINÁ. *Karviná: informace o městě* [online]. Dostupný z: http://www.karvina.cz/portal/page/portal/uvodni_stranka/mesto_karvina/o_meste
- [23] MĚSTO KARVINÁ. *Karviná: Závěrečné účty města v letech 2008 - 2012* [online]. MĚSTO KARVINÁ [7. 3. 2014]. Dostupný z: http://www.karvina.cz/portal/page/portal/uvodni_stranka/magistrat/zakladni_dokumenty/rozpocet

- [24] MĚSTO OPAVA. *Opava: informace o městě* [online]. MĚSTO OPAVA [7. 3. 2014]. Dostupný z: <http://www.opava-city.cz/scripts/detail.php?id=12735>.
- [25] MĚSTO OPAVA. *Opava: Závěrečné účty města v letech 2008 - 2012* [online]. Dostupný z: <http://www.opava-city.cz/rozpocet/>
- [26] MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. *Moravskoslezský kraj: informace o kraji* [online]. MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ [7. 3. 2014]. Dostupný z: <http://o-kraji.kr-moravskoslezsky.cz/>
- [27] *Rozpočet obce* [online]. Dostupné z: <http://www.rozpocetobce.cz/>
- [28] STRUKTURÁLNÍ FONDY. *Strukturální fondy: Fondy EU* [online]. STRUKTURÁLNÍ FONDY [9. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Kohezni-politika-EU>
- [29] ÚFIS - Prezentační systém finančních a účetních informací státu. *Ministerstvo financí ČR* [online]. Dostupné z: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisusc/index.pl>

Seznam zkratek

BD	běžné dotace
CÚ	centrální úroveň
EHP	Evropský hospodářský prostor
EU	Evropská unie
€	euro
hl. m.	hlavní město
IPT	investiční přijaté transfery
IT	informační technologie
KD	kapitálové dotace
MF	Ministerstvo financí
MHD	městská hromadná doprava
mld.	miliarda
MS	Moravskoslezský
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MV	Ministerstvo vnitra
NPT	neinvestiční přijaté transfery
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OECD	organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OP	operační program
P	příspěvek
pol.	položka
PS	poslanecká sněmovna
ROP	regionální operační program

RS	region soudržnosti
RRRS	regionální rada regionů soudržnosti
SC	správní centrum
SF	státní fond
SO	správní obvod
SR	státní rozpočet
ÚSC	územní samosprávný celek
ÚÚ	územní úroveň
ÚZ	úcelový znak
VF	vlastní fondy
Z	zahraničí
ZŠ	základní škola
ŽP	životní prostředí

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 25. 4. 2014

.....*Bc. Andrea Bergerová*.....

Bc. Andrea Bergerová

Seznam příloh

Příloha č. 1 Vývoj počtu obyvatel ve vybraných statutárních městech v období 2008 - 2012

Přílohy

**Příloha č. 1 Vývoj počtu obyvatel ve vybraných statutárních městech v období
2008 - 2012**

	Počet obyvatel			
Rok	Frýdek - Místek	Havířov	Karviná	Opava
2008	59 233	84 033	62 881	58 923
2009	59 007	83 558	62 661	58 807
2010	58 582	82 896	61 948	58 440
2011	58 091	79 690	59 698	58 684
2012	57 747	78 503	58 833	58 281

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ

